

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felolós szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Az embertelenség törvénye.

Budapest, július 29.

(s.) Ismét mozgásba jön az adóprés, amely szünetelt az aratás alatt. A pénzügyminiszter kiadta a rendeletet, hogy az adóbehajtást most már a kellő szigorral és tapintattal kezdjék el újra, mert a gazdák ma-holnap eladják a termésüket, lesz hát pénz nemsokára bőven. A miniszternek egyrészt igaza is van, másrészt meg nincs is. Mert szó sincs róla, az adót be kell hajtani és a miniszternek az a kötelessége, hogy gondoskodjék az adóbehajtásról. Ellenben abban már egy csepp igazság sincs, ha azt hiszi a miniszter, hogy most már lesz pénze a gazdának, az iparosnak, meg a kereskedőnek. Ha megkérdezi a kollégáját, a földművelésügyi minisztert, aki a hivatalos termésbecslést csináltatta, megtudhatja tőle, hogy annak a gazdának, aki az ideai terméséből él, meg annak az iparosnak és kereskedőnek, aki a gazdától él, bizony csak nem lesz pénze az ideai rossz termés után.

A pénzügyminiszter rendeletében benne van a tapintat is a szigor mellett és nem a pénzügyminiszter lesz az oka, ha az adóbehajtó hatóságok majd csak a szigort tartják meg és a tapintatról megfeledkeznek. Amint-hogy nem Lukács László az oka annak sem, hogy az adóbehajtás Magyarországon olyan kegyetlen, olyan erkölcsellen, olyan botorul kíméletlen s hogy az adóvégrehajtó, aki pedig utóvégre maga is csak részvétre méltó szegény ember, semmivel sem népszerűbb ember ma, mint amilyen volt az abszolutizmus éveiben a német zsandár.

Nem oka ennek senki, csak a mi örökletes adórendszerünk, amely rossz elejétől végig, amelynek hitvány az alapja, beteg a logikája, rokkant az erkölce. Mikor annyira igyekszünk modern állam lenni, hogy van az mégis, hogy fenntartjuk ezt az ósdi adórend-

szert? Mikor olyan nagyon iparkodunk jogállam lenni, hogy van az mégis, hogy még mindig nem kergettük pokolba ezt a kodifikált jogtalanságot? Hiszen készülünk rá, de mióta készülünk! Mennyi viz folyt el már azóta a Dunán és mennyi kortesbeszéd szerte az országban! Kormányok és parlamentek jöttek és elmúltak s az adóreform még mindig nem jött el. Volt egy pénzügyminiszter, aki igen szert és alapos memorandumot is tett már közzé az adóreformról a progresszió alapján és van egy pénzügyminiszterünk, aki tárcája költségvetésének parlamenti tárgyalása alkalmával sohasem mulasztja el, hogy megemlékezze az egyenes adók rendszerének modern szellemben való átalakításáról és minden bizonynyal a legjobb igyekezettel dolgozik is a nagy munka befejezésén. De a befejezés csak késik, egyre késik. A progresszív adó gyönyörű tervét csak nem tudják végrehajtani. Ellenben a polgárokon végrehajtják a kincstáradó követelését a régi, irgalmatlan, immorális alapon és kimondjuk nyíltan, irgalmatlan és immorális módon.

Igenis, valóságos államcsinált erkölcsellenesség az adóbehajtás mostani rendszere. Ép erkölcsi érzékű ember sehogysem bír beleugodni abba, ha egy kissé gondolkozik rajta, hogy elviszik a szegény ember rongyos párnáját, utolsó vackát néhány koronányi adóért. Nem azért az adóért, amelyet nem akar megfizetni, hanem amelyet nem bír megfizetni. Ebben van az erkölcsellenesség. Az ember fizessen adót, ha van miből és ha nem akar, bűnhődjék is érte; ha szép szérével nem adja oda a pénzt, vegyék el tőle a holmiját. De ne büntessék azért, mert nincs miből fizetni; ne tegyék koldussá azt, aki csak szegény, földönfutóvá azt, aki csak koldus. Mert akármit mondanak is a jogi elméletek, akármit mond is a törvény, meg a hivatalos ész: a végrehajtás igenis büntetés, nem csupán hivatalos kényszer; az adóvégre-

hajtás pedig, különösen abban a lelketlen formában, amint nálunk divik, a lehető legigazságtalanabb büntetés. A büntető törvény gondoskodik arról, hogy a gonosztevőket lehetőleg csak éppen annyi büntetéssel sújtsa a bírő, amennyit megérdemelnek; ellenben az adófizető szegény ember minden biztosíték, minden védelem nélkül ki van szolgáltatva az adóvégrehajtónak. A törvény mondhat akármit, a gyakorlat az, hogy nem én vagyok az ur a házamban, hanem az adóvégrehajtó, aki minden pillanatban rajtam üthet és amint hivatalos nyelven mondják, „transzferálhat.” Akkor is megeshetik ez, ha nem tartozik az ember adóval, holott akkor sem volna szabad megessnie, ha tartozik.

Nincs rutabb erőszak, mint az adóvégrehajtás, úgy, amint most van. Amint szegényfoltja a magyar törvénykönyvnek az adóügyi törvények, azonképp szegénye a magyar adminisztrációnak az adóvégrehajtás. Ez a kétféle szegényünk szűnjék már meg valahára. Siessen vele a törvényhozás és siessen vele ez a kormány, amely elsőül tette meg a humanizmust uralkodó kormányzati elvvé, annyi emberbaráti törvénnyel gazdagítván törvénykönyvünket, mint előtte egy kormány sem. Hozzák be végre a progresszív adót, de ne féljen megalkudással, hanem a legnagyobb következetességgel. Ebben legyen rideg az új törvény. A nagy vagyon nem kell kimélni. Inkább viselje az a kis egzisztenciák terhéért is, semhogy megfordítva legyen. Elég csufság, hogy most úgy van. Legyen progresszió a teherviselésben és legyen egy létminimum, amelyet adóval terhelni nem szabad. Ez pedig legyen inkább nagyobb, mint kisebb. Inkább vezitsen valamit az állam a kis embereknél, akik úgy is olyan, de olyan keveset kapnak az állam jóvoltából. De legyen akárhogy, csak legyen már valahogy. Akármilyen reform jobb lesz a semmilyen reformnál, a legrosszabb is jobb a mai állapotnál.

TÁRCA.

Egy fogadás.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Irta: Csehov Antal.

Sötét őszi este volt. Az öreg bankár föl és alá járt dolgozószobájában és elmerengett azon az őszi estén, amikor tizenöt esztendővel ezelőtt vidám, előkelő társaság népesítette be házát. Fényes estélyt adott akkor. A vendégek közt volt sok tudós és iró és beszélgettek a világsok minden dolgairól. Egyebek közt szóba került a halálbüntetés kérdése is. A legtöbben elavultnak, erkölcsellenesnek, a keresztény államokhoz méltatlannak találták ezt a büntetést. Az volt a vélemény, hogy a halálbüntetés helyébe életfogytig tartó börtönnel kell lépnie.

— En nem vagyok ezen a véleményen, — szólt a házigazda. — Amennyire a priori megítélni tudom, azt hiszem, hogy a halálbüntetés sokkal humánusabb és erkölcsösebb, mint az életfogytig tartó börtön. A halálbüntetés gyors halált hoz, a börtön lassan sorvasztja a testet. Hát melyik hóhér humánusabb? Az-e, aki egy embert néhány másodperc alatt kivégez, vagy az, aki valakit lassan, évek hosszu során át foszt meg életétől?

— Az egyik is, a másik is erkölcsellen — szólt az egyik vendég, mert mindegyiknek egy a célja: elrabolni az életet. Az állam nem Isten. Nincs joga valakit megfosztani életétől, mert vissza sem adhatja, ha akarná sem.

A megjelentek közt volt egy fiatal, huszonöt éves jogász. Mikor megkérdezték tőle, mi a véleménye a kérdéstről, így felelt:

— Az életfogytig tartó börtön épp oly immorális, mint a halálbüntetés; de ha választanom kellene az egyik és a másik közt, bizonyára a börtönt választanám. Valamiképpen élni mégis csak jobb, mint sehogy sem élni.

Élénken vitatkozott a társaság tovább. A bankár, aki akkor még fiatalabb és élénkebb volt, hirtelen ráüttött öklével az asztalra és így szólt a fiatal jogászhoz fordulva:

— Fenntartom nézetemet! Fogadjunk két millióba, hogy ön még öt évi magánzárkát sem bírna ki.

— Ha ön komolyan veszi ajánlatát, választott a jogász, úgy fogadok, hogy nemcsak öt, de tizenöt évig is kitartom.

— Tizenöt évig? Hát jól van, jegyezte meg ünnepélyes hangon a bankár. Uraim, hallották, két milliót ajánlottam föl.

— Áll a fogadás. Ön két milliót tett föl és én a szabadságomat adom érte, szólt a jogász.

És megkötötték ezt a hihetetlen, esztelen fogadást. A bankár, aki maga nem ismert millióinak számát, mert könnyelmű és elbizakodott volt, lelkesült az ötletért. A vacsoránál még tréfálkozott a jogászszal:

— Fontolja meg, fiatal barátom, még nincs későn! Nálam két millió annyi, mint semmi. Ön azonban legszebb éveinek háromnegyed részét kockáztatja. Úgy mondom, háromnegyed részét, mert tovább semmiesetre sem bírja! Aztán ne felejtse el, szerencsétlen, hogy az önként választott börtönt sokkal nehezebben viselheti az ember, mint kényszerűségből! Az a gondolat, hogy bármely pillanatban szabaddá lehet, kinszenvedéssé teszi majd életét a fogságban.

A bankár erre föl és alá járt szobájában és kérdezte magában:

— Mire való volt ez a fogadás? Kinek használ, ha a jogász elveszti életének tizenöt esztendőjét, vagy ha én kidobok két milliót. Bizonyíthat-e ez bármiképp a halálbüntetés mellett vagy ellen? Bizonyára nem. Izléstelen ostobaság volt. Az én részemről egy jóllakott ember szélsője volt csupán, a jogász részéről beteges kapzsizság.

És a bankárnak eszébe jutott, mi történt az említett estély után. Elhatározták, hogy a jogász a bankár házához tartozó kerti épületben szigorú őrizet alatt éli le tizenöt esztendőben megállapított fogságát. E tizenöt esztendő alatt nem szabad átlépnie szobája küszöbét, embert nem láthat, emberi hangot nem hallhat, leveleket és újságokat nem olvashat. De meg volt engedve neki, hogy hangszerezen játszassék, hogy könyveket olvasson, szabad volt leveleket írnia, kávéit innia és dohányoznia. A külvilággal csak egy keskeny ablakon keresztül érintkezhetett, amelyet erre a célra hasítottak a falba. Az egész időn át nem volt szabad beszélnie. Kérhetett mindent, amire szüksége volt: könyveket, kótákat, bort és más efféléit, de csak cédulák útján. Szerződés szabályozta mind azokat a részleteket, amelyek fogságát magánzárkává sulyosították. A jogász kötelezte magát, hogy teljes tizenöt esztendőig 1870. november 14, déli 12 órától 1885. november 14. déli 12 óráig szobájában marad. Minden oly kisérlet, amely a feltételek megszegésére irányul, feloldja a bankárt a két millió megfizetésére alól.

Fogsága első évében borzasztóan unatkozott a magány miatt a jogász, ahogy ezt rövid céduláin elmondta. Egy zongorát vitetett szobájába és éjjel nappal folyvást lehetett hallani a zongora

A Széll-kormánytól, amely inaugurálta a rendszeres, magyar nyelvű emberbaráti törvényalkotást, bizalommal várjuk, hogy el fogja törölni a föld színéről az állami embertelenség törvényét.

BELFÖLD.

Széll Kálmán Bécsben. Egy félhivatalos kommuniké szerint jól értesült körökben mit sem tudnak arról, hogy a magyar miniszterelnök Bécsbe fog utazni oly célból, hogy az osztrák miniszterelnökkel a német vámtarifa ügyében értekezzen. Az erre vonatkozó újsághírt önkényes kombinációnak mondják.

Károly főherceg Magyarországon. A legilletékesebb helyről értesülünk arról, hogy Ottó főherceg fiának, Károly főhercegnek magyarországi utazása, amelyről a sajtó helytelen információk révén úgy emlékezett meg, mint turista-kirándulásról, sokkal jelentősebb és nagyobb fontossággal bír. Örömmel vesszük tudomást arról, hogy a fiatal főherceget kiváló képzettségű mesterei tanulmányozás céljából kísérik Magyarország városain keresztül, hogy a magyar trón egykori várományosa megismerkedjék a magyar nemzet gondolkodásával, érzésével, Magyarország városai- val, intézményeivel és hagyományával. Megbízható értesülésünk szerint a főherceg ezt az első tanulmányutját a jövőben többször is meg fogja ismételni.

Az adóleírások szabályozása. Lukács László pénzügyminiszter, mint a Politikai Értesítő jelent, rendeletet adott ki, amelyben az elemi károk esetén követhető adóleírás ügyét szabályozza. A pénzügyi kormány egyuttal közzétette az adóleírás, amelyben figyelembe vette a pénzügyigazgatóságokat, hogy elemi kár esetén, a kár az illető földrészt tulajdonosa által s ha a kárvalótt földbirtokok többen vannak, e végre megbízott két képviselőjük által mindenkor írásban jelentendő be. Helytelen azonban az egyes pénzügyigazgatóságok részéről tapasztalt eljárás, hogy a kiszagadók által előterjesztett bejelentések alapján nagyobb birtokokos, sőt uradalmak is adóellenőrzésben részesítettek, mert egyrésztől méltán elvárható a nagyobb birtokokosok és szervezett gazdasági karral ellátott uradalmaktól, hogy az írásbeli bejelentést maguk tegyék, másrésztől 101 sem tevékenység, hogy megbízott képviselőjük gyanánt egyszerű földmives emberek szerepeljenek. Mindezeknél fogva a nagyobb birtokokosok és uradalmaktól megkövethető az elemi kár külön bejelentése, míg a földmivesosztályhoz tartozó kisbirtokokosok érdekében a megbízás által való bejelentés elogadható, illetőleg az a méltányosság legszükségűsége határáig kiterjeszthető. A rendelet

végül utasítja a pénzügyigazgatósági tisztviselőket, akik elemi kár esetén bizottsági főtételre ki vannak küldve, hogy mindenkor a helyszínen szerezenek meggyőződést a megbízás utján való bejelentés hitelességéről és valódiságáról.

„Bujtogatás az Alföldön”. Ilyen gyűjtőim alá foglalja a Magyarország három esetet, mely nem ugyanabba a helységben, nem is ugyanabban az időben történt, de összefoglalhatóvá teszi az a közös vonás, hogy mind a három eset élénken illusztrálja, miképpen bujtogatják a népet a zsidóság ellgn. Nekünk úgy rémlik, hogy ilyenformán nem három, de ezer esetet lehetne összefoglalni, nem is csak az Alföldről, hanem az egész országból. Mert ha a Magyarország csak arra akarja felhívni az ország figyelmét, hogy „a köznép izgatottságát tervszerűen szitják bizonyos bujtogatók, akiknek rejtett érdekeik lehetnek a zsidók ellen való hangulat mesterséges felkeltésében” — akkor ezt ugyan korábban is megtehette volna s a jelenségekért vagy bizonyítékokért nem is kellett volna nagyon messzire mennie. Igaz, a köznép izgatottságát mesterségesen és tervszerűen szitják és olyanok, akiknek ezzel rejtett céljuk van; az is igaz, hogy a népet az ilyen együgyű riasztgatással legalább aratás idején békében hagyhatnák: — de nem hiszünk, hogy az időben és térben egymástól távolodó „esetek” csoportosítása nagyon fájna azoknak, akik a zsidóság ellen való hangulat keltésével rejtett célokat követnek. Oh nem, azok a szenteskedő urak igen örvendenek az ilyen szép csoportosításoknak s bizonyára élénken kívánják, hogy folytatása következzen. De akit komolyan bánt a köznép izgatottságának tervszerű szitása: az koppintson a körmére az izgatottak és ne kedveskedjék nekik olyan szemzedett ostobaságok bokrétaiba kötésével, amikkel a Magyarország kissé későn akarja illusztrálni, hogy az antisemiták tervszerűen és rejtett érdekből dolgoznak. A három eset közül különben csak kettő mondható esetnek. Dorozsmán ugyanis egy Rosenberg Fülöp névű asszony állítólag három gyereket lecsalt a pincébe s az ajtót rájuk csukta. A gyerekeket csakhamar kibocsájtotta, de azért Dorozsmán „közzájón forog”, hogy a kormány engedélyével a zsidók negyven napig összefogdoshatják a keresztény gyerekeket, akiknek vért vehetik. A másik „eset” a félegyházi. Ott egyszerűen két gyerek-holttestet találtak a vasut mentén, ezért aztán ott is „közzájón forog”, hogy a zsidók összefogdoshatják a keresztény gyerekeket. S bár a rendőrkapitány kihirdetette, hogy a zsidókról terjesztett híreket hatóságilag piaci mendemondáknak nyilvánítja, a hír szerint a köznép izgatott. A

harmadik eset már nem eset, mert itt se pincébe csalt gyerek, se talált holttest nem szerepel. Ez egyszerűen távirat Szabadkáról, hogy ott is halottak a zsidóknak adott engedélyről. De azért ez is egy strófa a csoportosításban. Pedig hát nyilvánvaló, hogy ilyen együgyűségekkel sajnálni kellene a nyomdafestéket. Mások sajnálják is általában: — de most választások előtt vagyunk.

Pánzláv propaganda. Bártfai jelentés szerint Sáros megye tótjai között egy Pétervárot nyomtatott brosúrát terjesztenek, mely propagandát csinál az orthodox görög vallásnak, a cár fenntartása alatt. A esendőrség kipuhatolta, hogy a rópirat szerzője, Szárics Mihály volt eperjesi klerikus, aki Pétervárot hivatalnok, ezidő szerint Komlóson időzik. Nyomban ki is hallgatták s azt vallotta, hogy a rópiratot annak idején csak azért írta, hogy hivatalához jusson. Most házasság céljából jött Komlóra. Minthogy utlevele teljesen kifogástalan, Szárics akadálytalanul elutazhatott. — Zama Nikoláj, volt eszarnói görög-katholikus lelkész, a pánzláv propaganda egyik főembere, levélben megfenyegette Artim Mihály behéri lelkészt, hogy ne merje az ortodox görög vallás terjesztését akadályozni, mert különben pörül jár.

Választási mozgalmak. A lőcsei kerület szabadelvűpártja, mint nekünk írják, e hónap 28-án újajalakult s az elhunyt Szőnyeg Kálmán pártelnök helyébe gróf Csáky Vidort, az eddigi alelnököt választotta meg. Maga a pártgyűlés tudomásul vette Engelmajer Józsefnek, a kerület mostani képviselőjének levelét, hogy nem hajlandó többé mandátumot vállalni. A párt dr. Hertelendy László főispáni titkár kiáltotta ki jelöltnek s a gyűlésből a miniszterelnökhöz a következő táviratot intézte:

Nagyméltósága Széll Kálmán miniszterelnök urnak

Rátölt.

A lőcsei választókerületnek szabadelvűpárti választás a mai napon előköttem alatt megtartott pártgyűlésük alkalmából kijelentésem, hogy az országos szabadelvűpártunk azon alapprogramm-jához, melyvel az 1867. közjogi alapon nyugvó mai Magyarország politikai és társadalmi problémáinak egységes magyar nemzeti s határozottan szabadelvű irányban eszközöndő megoldását s biztosítását tűzte ki célul — törhetetlenül ragaszkodnak; Nagyméltóságod ki-magasló személyében ezen pártprogrammnak érvényesítésére hazafias öntelaládozással vállalkozom s máris jelentékeny sikereket ért nagybölcsességű országos vezérüket, tántoríthatlan bizalmuk és ragaszkodásukról biztosítva, mély tisztelettel üdvözlik.

Gróf Csáky Vidor, pártelnök.

Verecsen, mint onnan távirják, Hercegg Ferencel, a jelenlegi képviselője a magyar város polgármesterét, Szemayer Jánost akarja tölleptetni a szabadelvűpárt egy töredéke. A Szemayer-párt tegnap akarta megtartani alakuló gyűlését a Szőlővenyige című vendéglőben, de őriási kudarc érte. Mikor ugyanis az előklő dr. Szemayer Károly, a polgármester testvére, kérdést intézett a jelenlevőkhöz, hogy kit akarnak

hangjait. Kínálták borral és dohánynyal, de visszautasította.

— A bor, írta a cédulára, vágyakat gerjeszt, a vágy pedig a cellalakónak legnagyobb ellensége. Nincs unalmasabb, mint jó bort inni és senkit sem látni.

Ami a dohányt illeti, füstje megromítja a szoba levegőjét. Az első évben csak könnyű olvasmányokat: regényeket, bűnügyi történeteket, fantasztikus meséket, vigjátékokat hozatott.

A második esztendőben elnémult a zene a kerti házban. Lakója csak klasszikusokat kért olvasmányul a cédulákon. Az ötödik esztendőben ismét zenehangok hallatszottak ki a házikóból és a jogász bort kért. Olyan emberek, akik megfigyelték az ablakon keresztül, azt beszélték, hogy egész nap semmit sem csinál; eszik, iszik, fekszik ágyában, sokszor ásiitok és haragosan morog magában. Könyveket nem olvasott. Olykor egész éjszaka virasztott és irt és reggel az irott lapokat apró darabokra tépte. Gyakran sirni is hallották.

A hatodik esztendő második felében az önkéntes rab neki fektűd a nyelvek, a bölcsészet és történelem tanulmányozásának. Szinte falta ezeket a könyveket és a bankár alig tudta elég gyorsan beszerezni a kívánt műveket. Ez idő alatt a bankár a többi közt a következő levelet kapta tőle:

Kedves börtönmesterem! Hat nyelven írom önnek a sorokat. Mutassa meg nyelveket értő embereknek, olvassák el azok a sorokat! Ha nincs bennük egyetlen egy hiba sem, úgy kérem, süssön el egy pisztolyt a kertben! Ez a pisztolydurranás fogja megmondani nekem, hogy nem hiába fáradtam. Minden nemzedék és állam lángelméi különböző nyelveken fejezték ki gondolataikat, de a szellem, mely lelkesítette őket, mindenütt ugyanaz volt.

A rab kérelme teljesítve lett. A bankár kétszer is elsütötte a pisztolyt.

A tizedik esztendő után azonban mozdulatlanul ült a jogász az asztalnál és olvasta az új testamentomot. A bankár előtt nagyon furcsának tűnt föl, hogy annak az embernek, aki négy esztendő alatt hatszáz vastag kötetet megemésztett, most egy egész esztendőre van szüksége egy könnyen érthető és nem is oly vastag könyv át-olvasására. Az evangélium után sorra került a vallások fejlődésének története és a teológia.

Az utolsó két esztendőben a jogász nagyon sokat olvasott, de minden rendszer nélkül. Majd természetudományi könyveket kért, majd Byront vagy Shakespeart olvasgatta. Megtörtént, hogy egy es ugyanazon cédulán kémiai és orvosi tankönyveket s egy-egy regényt vagy filozófiai munkát kívánt. Olyan ember benyomását tette, aki egy hajó roncsai közt uszik és hogy megmentse életét, majd az egyik roncsba, majd a másikba kapaszkodik.

Az öreg bankár mindezt visszaemlékezve, így gondolkodott:

— Holnap déli tizenkét órákor szabaddá lesz. A szerződés értelmében két milliót kell neki kifizetnem. Ha megfizetem, végom van, teljesen tönkre mentem.

Tizenöt évvel ezelőtt alig tudta millióinak számát, most azonban nem merne magában felvetni a kérdést, mije van több: pénze-e, vagy adóssága. Számos börzespekulációi, merész vállalkozásai, melyekbe az ifjuság tüzevel belerohant, lassan-lassan megemésztették vagyonát. Az egykor rettenthetetlen, önértetes, büszke milliomas közepes jelentőségű bankár lett, akinek a papírok bármely emelkedésénél vagy esőkkénésénél reszketnie kellett.

— Az az átkozott fogadás, morgott magában az öreg, tenyerébe hajtva fejét. Miért is nem halt meg ez az ember? Még csak 40 esztendő.

Meg fog fosztani az utolsó vankosomtól, meg fog házassodni, élvezni fogja az élet örömeit, börtöniér lesz és én mint koldus fogok itt állani és irigyelni fogom és mindennap hallom majd tőle ugyanazokat a szavakat:

— Önnek köszönhetem boldogságomat, engedje meg, hogy segítségére legyek. Nem, ez sok volna! Nincs más menekvés a gyalázattól és a bukástól, mint ennek az embernek a halála.

Az óra hármat ütött. A bankár hallgatott: a házban mindenki aludt, csak a félig fagyott fák zizegése hallatszott az ablakon át. Nesztele-nül kivette vasszekereyéből annak az ajtnak a kulcsát, amely tizenöt esztendőn keresztül egyszer sem nyitott ki, magára huzta köpenyegét és kiment.

A kertben sötét volt és hideg. Esett az eső, metsző, nedves szél rázta a fák ágait. A bankár alig tudta megkülönböztetni az utakat, a fehér szobrokat, a fákat és végül a kerti szárnypülete-t. Mikor odaért, kétszer szólította az őr, de nem kapott feleletet. Valószínűleg a csunya idő elől rejtőzött el az őr és aludt a kertben vagy az üvegházban.

— Ha elég bátorságom lesz szándékomat végrehajtani, így gondolkodott az öreg, mindenekelőtt az őt fogják gyanusítani.

A sötétben tapogatózott a lépcső és az ajtó után és belépett a házikó előszobájába, így ráta-lált a szűk folyosó bejáratára is, ahol gyujtót gyujtott. Senki sem volt ott. Egy ágy állt ott vankos nélkül és a sarokban egy kicsiny vas-kályha. Érintetlen volt a pecsét azon az ajtón, amely a rab jogász szobájába nyílt.

Miután a gyujtó kialudt, az öreg izgatottságtól remegve betekintett a keskeny ablakon.

A szobát egy gyertya halvány fénye világította meg. A fogoly az asztalnál ült. Csak a hátát lehetett látni, meg a haját, meg a kezét. Az

jelölni a teremben levők négy-ötöd része nagy lelkesedéssel *Herceget* éllette. mire Szemayer Károly sietve berekesztette az értekezletet és kevés híveivel elvonult. *Herceg* Ferenc két hét múlva fogja megtartani beszámoló, illetőleg programbeszédét.

A *kassai* kerület ellenzéki választói vasárnap pártgyűlést tartottak, melyben a kerület ellenzéki jelöltjének *Beóthy* Akost kiáltották ki.

Sármeczányán tegnap *Farbaky* István orsz. képviselő számos választó előtt elmondotta beszámoló beszédét. A gyűlésről ugy *Szill* Kálmán miniszter-előkhöz, mint báró *Podmaniczky* Frigyeshez, az orsz. szabadelvűpárti előkhöz táviratot intéztek, amelyben biztosították őket a szabadelvű eszmékhez és az azok megvalósítására törekvő párthoz való hű és kitartó ragaszkodásáról.

A *felvidéki* kerület szabadelvű választóinak *Schweimmer* Chajum elnöklésével tartott gyűlésén *Gábel* Jakab nagyváradi polgári iskolai igazgatót jelölték képviselőjükké. A kerületet jelenleg *Barta* Ödön, a Kossuth-párt tagja képviseli.

A *kőrösbányai* választókerületnek szabadelvű választói *Török* Arthur ügyvéd elnöklésével tartott gyűlésükön dr. madarasi *Beck* Lajos ügyvédet, a fővárosi ügyvédi kar e kiváló képzettségű tagját jelölték képviselőjükké.

Kossuth Ferenc Nápolyban a lapokból értesült, hogy őt a kolozsvári függetlenségi és 48-as Kossuth-párt az általános választásokra felépítette. Mint a *Pol. Ért.* illetékes helyéről nyert felhatalmazás alapján jelenti, *Kossuth* Ferenc egyedül a ceglédi polgárság jelöltiségét fogadja el.

A *szegedi* kerület szabadelvűpártja tegnap tartotta szegedi ülését, melyen nagy lelkesedéssel *Déry* Pál alispán ajánlották képviselőjelöltül. Az a gyűlés tudomásul vette, mire a jelenlevő alispán megköszönte a kitüntető bizalmat, de kijelentette, hogy a jelen pillanatban nincs abban a helyzetben, hogy a jelölést, bár nem idegenkedik tőle, elfogadja.

Az állami tisztviselők mozgalma.

Budapest, július 29.

Az állami tisztviselők szervezkedése az egész országban folyik és mire elérkezik a kongresszus napja, nem lesz egyetlen városa sem az országnak, ahol az állami tisztviselők részt nem kérnének maguknak a jogos méltányos és nemes küzdelemből. Legújabbán a következő helyekről kaptunk tudósítást a tisztviselők szervezkedéséről:

A *szolnoki állami tisztviselők* helyi állandó bizottsága értekezletet tartott. A bizottság sajnálattal vette tudomásul, hogy *Zobel* Gyula kir. pénzügyigazgató, miután nyugdíjaztatását kérte, a bizottsági elnökségről lemondott. Az elnöki teendőket további ellátására dr. *Atányi* József kir. ügyész és *Várady* Miklós kir. főmérnököt kérték fel. A kongresszuson a szolnoki tisztviselők is képviseltetik magukat. A küldöttség tagjai lesznek: dr. *Atányi* József és *Várady* Miklós elnökök, dr. *Benkő* Ferenc bizottsági jegyző, *Orley* Béla, *Rank* Rezső és *Eötvös* K. Lajos bizottsági tagok. Az állandó bizottság részletes programot nem készít, a fizetéseknek az osztrák tisztviselőkével egyenlő

mérvben leendő felemelését, valamint a szolgálati pragmatikának törvényhozás útján leendő szabályozását alkívánalmaknak tekintti, de a további részletek körvonalozását az e célra tartandó országos kongresszustól várja, s a kiküldötteknek a kongresszuson leendő maguktartását a legjobb belátásukra bizza.

A *pápai állami tisztviselők* állandó bizottsága *Harmos* Zoltán ügyvezető elnök vezetése mellett értekezletet tartott, melyen az elnök bemutatja a veszprémi bizottság átiratát. Az átirat azt tárgyalja, hogy a Veszprém megyében alkalmazott állami tisztviselők az e megyei összes országgyűlési képviselőknél egy közös kérvényt nyújtsanak át, melyben fölkerjék őket a mozgalom támogatására, ugyszintén kérjék föl a megyei törvényhatósági bizottságot, hogy hathatós támogatásával legyen segítségére a tisztviselők jogos és méltánylást érdemlő mozgalomának. A pápai bizottság örömmel vette tudomásul a veszprémiek átiratát és ahhoz mindenben hozzájárult. — Ezután felolvasták a panaszokat, leveleket, soproni, kaposai, szegedi, komáromi és tordai bizottságok felhívásait és a kongresszust előkészítő budapesti központi bizottság felhívását, melyben a vidéki bizottságokat felhívja, hogy a memorandumba foglalandó kívánalmakat, az egyöntetű eljárás céljából, küldjék be a központi bizottságnak. Az értekezlet kimondja, hogy a szegediek által 12 pontba foglalt kívánalmakat magáévá teszi, de *Hermann* Pál adóhivatali ellenőr indítványára a következő módosításokkal:

1. Hasonló képzettségű tisztviselők egyforma fizetéssel alkalmazásának s a különböző tárcáknál alkalmazott tisztviselők egy és ugyanazon fizetési osztály különböző fokozatában, egyforma időközönben léptetessenek elő.

2. A számadó tisztviselők biztosítéka töröltessék el.

3. Addig is, míg a szolgálati pragmatikában a szabályozás bekövetkezik, mondassék ki, hogy a közgazdasági tisztviselőket is annyik és oly módon igényelhető szabadság illeti meg, mint a bírósági tisztviselőket.

4. A kereseti adó eltörlését nem kívánják, mert minden állampolgárnak hazafias kötelessége az adófizetés, mely alul az állami tisztviselőket sem vonhatja ki magukat.

A tisztidj teljes eltörlését sem kívánják, hanem annak kimondását kérik, hogy az 1600 koronás fokozatig díjmentes legyen a tisztviselő kinevezése, vagy előléptetése.

Elfogadták *Zuna* dohánygyári igazgatónak a nős tisztviselői gyermeknevelési pótlékára vonatkozó és *Dózi* Endre telekkönyvi hivatalnoknak a „telekkönyvvezető és irnok” cím helyett „telekkönyvi tiszt és irrodatiszt” elnevezések használatát iránt beadott indítványát. Ezeket az indítványokat jegyzőkönyvbe foglalva, megküldik a központi bizottságnak a memorandum szerkesztéséhez való felhasználás végett. A kongresszuson a pápai bizottság képviselőségével: *Mikovinyi* Ödön ítéltáblai bírót, dr. *Keresztes* Ferenc aljárásbíró, *Horváth* Kálmán postafelügyelőt és *Nádassy* Kálmán dohánygyári osztályvezetőt bízták meg.

A *besztercebányai állami tisztviselők* mozgalma már annyira előrehaladt, hogy a memorandum a napokban átnyújtható lesz dr. *Schmidt* József országgyűlési képviselőhöz. A *Solemann* Lajos törvényszéki elnök elnöklése alatt egybegyűlt állandó bizottság végig hallgatta a beérkezett két memorandum-javaslatot. Az egyiket *Jurkovich* E. tanár készítette, a másikat *Traeger* Zsigmond törvényszéki bírót. Az állandó bizottság mind a kettőnek jegyzőkönyvi köszönetet

mondott s *Traeger* lendületes memorandumát fogadta el egyhangulag. A Budapesten tartandó országos kongresszus megalakulására vonatkozólag az állandó bizottság egyelértően magáévá vette *Boleman* Lajos elnök javaslatát, mely szerint 50 tisztviselő után egy képviselő küldessék ki. Képviselőül megválasztották: *Hoznek* Jánost, *Traeger* Zsigmondot és *Molnár* Miklóst.

A *kapuvári állami tisztviselők* *György* Vilmos polgári iskolai igazgató elnöklése alatt gyűlést tartottak, melynek legfőbb tárgya a központi bizottsághoz küldendő, a memorandumban esetleg felhasználandó javaslatnak az intéző bizottság által való előterjesztése volt. Egyben kijelentik a kapuvári állami tisztviselők állandó bizottsága, hogy azon munkálkodása, s törekvése, melylyel az állami tisztviselők országos mozgalmaiban részt vesz. távol áll a sztrákszerű szövetkezéstől. A helyzetük javulására vonatkozó kívánásait 11 pontban foglalták össze, melyek a központi bizottságnak is megküldöttek s ott érdekeik képviseléseivel *Stringovics* Béla albirót bízták meg.

A *zentai állami tisztviselőket* *Kósa* Károly értekezletre hívta össze, melyen a járásbíró, adóhivatal és posta tisztviselői teljes számban megjelentek. Elnökké *Kósa* Károly királyi aljárásbíró, jegyzővé *Waisz* Tivadar járásbírósi aljegyző lett megválasztva. Az értekezlet határozata alapján a tisztviselők csatlakoznak a tordai és szegedi államtisztviselők értekezlete által kidolgozott tervezethez. A szeptember hó 22–25-éig tartó országos kongresszusra küldöttséget menesztnek. A küldöttség tagjai *Kósa* Károly királyi aljárásbíró, mint elnök, *Wendörfer* Károly postafőnök, *Szabó* Alajos adótárnok, *Dobos* Antal királyi aljárásbíró lesznek.

A *losonci állami tisztviselők* helyi állandó bizottsága következőleg alakult meg: Elnök: *Horváth* Lajos anyakönyvi felügyelő, intéző elnök: *Beniczky* Kálmán főgimnáziumi tanár. Jegyzők: *Nemessényi* Gyula adóellenőr és *Scherer* Lajos főgimn. tanár, tagok: *Ambrus* Mór főgimn. tanár, *Dvorcsák* Gyula postafőnök, *Glazarovits* Antal postatiszt, *Hamar* Sándor telekkönyvvezető, *Hábor* Sándor el. isk. igazgató, dr. *Illyefalvi* Vitéz Aladár főgimn. tanár, *Kiss* József postatiszt, *Kratochvílla* Vendel jár. kir. aljegyző, *Malesovics* Emil főgimn. tanár, *Mauks* József adótit. *Moravcsik* János járásbíró, *Nagy* Antal állatorvos, *Nagy* Imre tanító, *Nagy* Iván tanítóképzői tanár, *Németh* János pénzügyi biztos, *Péter* Ferenc aljárásbíró, dr. *Simon* József Sándor főgimnáziumi tanár, *Takó* Ferenc joggyakornok, *Tarbay* Dező adótárnok, *Thaisz* Lajos tanítóképzői tanár, *Thuránysky* Károly sótárnok, *Zayzon* Dénes tanítóképzői igazgató, *Zalay* László állami erődfelügyelő. A bizottság következőket határozta el:

1. csatlakoznak az 1901. szeptember 21., 22., 23-án Budapesten tartandó országos kongresszushoz s annak idején a kongresszusra képviselőket küldenek;

2. a kongresszus tárgyalási anyagát el fogadják a szegedi m. kir. állami tisztviselők intéző szász bizottságának 1901. július 10-én tartott ülésén 12 pontba foglalt proposícióit, oly bővítéssel, hogy mondassék ki, hogy az állami elemi iskolai tanítók ezental állami tisztviselőkként tekintendők és a többi állami tisztviselőkkel megfelelő díjaztatásba osztassanak be;

3. a komáromi m. kir. állami tisztviselők állandó bizottsága 1901. július 14-én tartott ülésén I–IV. pontba foglalt határozataitól elvieleg hozzájárulnak.

asztalon és a két széken, amelyek mellett álltak és a szőnyegen is, felüti könyvek hevertek.

Öt perc telt el így a nélkül, hogy a rab megmozdult volna. Tizenöt éves fogsága alatt már az emberi mozdulatokat is elfelejtette. A bankár az ablakon kopogtatott ujjával: a fogoly egy mozdulattal, egy hanggal sem válaszolt. Ekkor a bankár óvatosan lépete a pecsétes és beledugta a kulcsot a lyukba. A rcsdás lakat nyikorgott egyet és az ajtó felnyílt. A bankár azt várta, hogy a csodálkozás kálftása tör ki és léptek fognak hallatsznai; de eltelt három perc is és minden esendes maradt ugy, mint előbb. Az asztalnál ült mozdulatlanul egy ember, aki nem hasonlított: közönséges emberhez. Csontváz volt az, bírral bevonva. Hosszu, hullámosan leomló haja volt, mint a nőknek és hosszú szakálla. Arcszíne sárgásszürke volt, arca beesett, háta keskeny és hosszú és keze, amelyen feje nyugodott, oly sovány, hogy szinte borzalmas volt megtekintésük. Hajában ezüstszürke szálak csillogtak, ugy hogy ez öreges halvány arc láttára senki sem hitte volna, hogy ez az ember még csak negyven esztendő. Aludt. . . . Előtte az asztalon egy papírlap hevert, amelyen valami írva állt.

— Ez a szálnalmas ember, gondolta a bankár. Alszik és alkalmasint a milliókról álmodik, amelyeket holnap meg fog kapni. De csak meg kell ragadnom ezt a félig halottat, oda kell dobnom az ágyra és a vánkoston át megfojthatom . . . és a legpontosabb vizsgálat sem fogja fölfedezni rajta az erőszakos halál nyomait . . . De olvassuk előbb, mit irt ide!

A bankár fölvette a papírlapot az asztalról és a következőket olvasta:

— Holnap déli 12 órákor szabad leszek és újra jogomban áll az emberekkel érintkeznem. De mielőtt ezt a szobát elhagynám, hogy megpillant-

sam a napot, mondani akarok nektek valamit. Én lelkemre és istenemre, aki lát engem, mondom nektek, hogy gyűlölöm a szabadságot, az életet, az egészséget és mindazt, amit könyveitek az élet javainak állítanak.

Tizenöt esztendőn keresztül buzgón tanulmányoztam a földi életet. Igaz, nem láttam se a földet, se az embereket, de könyveitekől ittam a legédesebb bort, hallottam bennük a dalt, üldöztem a vadat az erdőben, szerettem az asszonyokat . . . Láttam költeményeitek varázsától felidézve a legszebb női alakokat, könnyűek voltak mint a levegő, amint fölém hajoltak. Éjjel eljöttek hozzám és tülemben sugták a legszebb meséket, és elszóditették fejemet. Könyveitekben megmásztam a Mont-Blanc csúcsát és láttam onnan, mint két fel a nap reggelre és amint este az eget, az oceanét és a hegyek ormain aranyba és bíborba öltözteti.

Láttam a villámokat csillogni a felhőkön át. Láttam a zöld erdőket és mezőket, a folyókat, tavakat és városokat, hallottam a szirének dalát és a pásztor-furulya hangjait. Éreztem az ördög pompás szárnyait, amint szálltak hozzám, hogy velem istenről beszélgessenek. . . . Könyveitekben lásszálam a feneketlen mélységekbe, teremtettem csodákat, lemászároltam, felpörögtem egész városokat prédikáltam új vallásokat és meghódítottam egész birodalmakat . . .

Könyveitek bölcseséget adtak nekem. Mindaz, amit az emberi elme sok századon át teremtet, össze van szűrve agyamban. Tudom, hogy én vagyok a legokosabb mindnyájatok közt.

Es én megvetem könyveiteket, megvetem az élet minden javát, megvetem a bölcseséget. Minden mulandó, hűt és csalárd. Bármily büszkéek, szépek és bölcsök legyetek is — a halál meg-

semmisít benneteket, mint az egereket a padló alatt. És utódaitok, történetek, lángelmétek halhatatlansága meg fog fagyni, vagy meg fog égni a földgolyóval együtt.

Ti örültek vagytok és ily utakon jártok. Amit igazságnak tartotok, az hazugság, amit szépek, az rut. Csodálkozotok volna, ha valamely erő folytán az alma-vagy narancsfák gyümölcs helyett békákat hordtak volna, vagy ha a róza a ló izzadásának szagát árasztotta volna magából. Oly csodálatosnak tűntök föl előttem, ti, akik az eget felsemleltétek a földért. Nem akarok megérteni benneteket.

Hogy megmutassam nektek, mennyire gyűlölöm azt, amit ti életnek neveztek, lemondok arról a két millióról, amely után egy sóvárogtam, mint a paradicsom után és most megvetem. Hogy elveszítem jogomat a pénzre, a határidő lejártá előtt öt órával elhagynom börtönömet, hogy így megszegjem a szerződést . . .

Miután a bankár ezt átolvasta, újra letette a papírlapot az asztalra, fején csókolta a küllőne embert és könnyes szemekkel kiment a szobából. Soha, még a legnagyobb börovezesetések után sem utálta meg magát annyira, mint most. Ágyba fektűd, de sokáig nem tudott elaludni az izgatottságtól és könnyei miatt.

Másnap reggel lélekszakadva rohantak be hozzá az örök és elbeszéltek, hogy az az ember, aki a kerti házban lakott, kiment a kapuba és eltűnt. A bankár a szolgaszemélyzettel azonnal a házikóba ment és megállapította velük, hogy a jogász megszökött. Hogy minden felesleges pletykának elejét vegye, magához vette azt a papírlapot, amelyen a jogász megírta lemondását és bezárta vasszekrényébe.

A *balassa-gyarmati állami tisztviselők* Hedry Pál elnöke mellett ülést tartottak. Az ülésen egyhangúlag el fogadták az országos bizottság által megállapított pontozatokat. A kongresszusra képviselőül Hedry Pál, *Pornobosny Lajos*, dr. *Pacséri Károly* küldettek ki.

A *mohácsi állami tisztviselők* Materényi János járásbíró elnöke alatt tegnap délután értekezletet tartottak és nagy lelkesedéssel csatlakoztak a mozgalomhoz.

A *zolyomi állami tisztviselők* Bossányi István postafőnök elnöke alatt gyűlést tartottak. A gyűlés tárgya a következő volt. 1. A kerület képviselőjének, nemeskéri Kiss Pál államtitkárának válasza a zolyomi állami tisztviselők által hozzátűzött kérvényére. 2. A Budapesten megalakult 100-as kongresszus előkészítő bizottság átiratához képest a szerkesztendő memorandum adatainak összeállítása céljából a tisztviselők összes kívánalmainak részletezése és a pontozatok megállapítása. 3. A tisztviselők országos mozgalmának Tordán megalakult bizottságától érkezett körlevél közlése. 4. Indítványok, melyek során szóvá tétetett Lukács pénzügyminiszter körmőcbányai beszéde is.

A Gozsdu-alapítvány.

Tura, július 29.

A *Budapesti Napló* június 9-iki számában olvassuk, hogy a *Gozsdu-alapítvány* a Király-utcától a Dob-utcáig átnyúló nagy telkét most be akarja építeni s e célból az építkezési engedély sürgős kiadását kéri a fővárostól.

Ennek ötletéből eszünkbe jut maga a *Gozsdu-alapítvány*. Hogy most már mekkora összeg ez a nagy alapítvány, micsoda elvek szerint történik az ösztöndíjak kiosztása, az ösztöndíjas ifjakról mit kívánnak, hol tanulnak, idehaza-e, avagy külföldi iskolákban is? — Ezekre nézve nem találjuk meg a feleletet soha a hazai román lapokban, amelyek a *Gozsdu-alapítvány* Nagy-Szebenben székelő képviselőtársulatának üléséről olykor-olykor nagy általánosságban tudósítást hoznak, de mintegy kéjelegnek a részletek elhallgatásában.

Régebben a *Kolozsvárban* majd pedig a *Nemzetben* is bolygatta ezt az ügyet *Hindy Árpád*, akinek *Gozsdu Manó* az 1860. március 15-iki tüntetések alkalmával és a Tánicsics-féle perben vádolt több magyar ifjával együtt védőügyvédje volt, — de erre csak az egyedüli *Tribuna* reagált, azzal az epés kérdéssel, hogy talán a kultúrügylet számára szeretnők lefoglalni a *Gozsdu-alapítványt* is?!

Köz tudomásu, hogy a román szülőktől származó *Gozsdu Manó* az abszolút korszak alatt is a leghatározottabb magyar hazafiak egyike volt, aminek mindenkor, de különösen a fentebb érintett hazafias perekben eklatáns példáját adta, védőbeszédében a magyar aspirációk jogosult voltát lelkesen hangoztatván.

Midőn egyenes örökösök hátrahagyása nélkül meghalt, óriási vagyonát, amely egy nagy *budapesti házról és száz darab budapesti hazai takarékpénztári részvényből állott* — görög-keleti valószínű román ifjak nevelésére hagyta. A részvények után az alapítvány kezelőse az újabb kibocsátásoknál a befizetéseket teljesítvén, az alapítvány ez idő szerint *négy millió korona* körül lehet s évi kamatja 160—170 ezer korona, amely összegből szép számu ifju nevelhető. De hogy ez a nevelés az alapító levél, főképpen pedig az alapító hazafias intenciója szerint történik-e — azt nem tudhatjuk, mert mint fentebb említettük, az alapítvány kezeléséről és hovatartásáról nyilvánosságra mi sem kerül. A román lapok megelégszenek azzal, hogy időnkint az ösztöndíjasok neveit közlik, de hogy mely iskolákban s különösen mely egyetemeken tanulnak, arról mélyen hallgatnak.

Miután az aggodalmak eloszlatására az alapítvány nagyszabedű kezelő-tanácsa nem igen mutatkozik hajlandónak nyilvánosságra hozni, hogy a multban és ez időszerten hány ifju és hol neveltetett, illetve neveltetik, talán a közoktatási minisztériumnak lenne jogában a dolgot megvizsgálni és az alapító levelet és kimutatókat elkérni, az alapítvány helyes kezeléséről meggyőződni. A magyar ügyért annyit munkálkodott *Gozsdu emlékezte* megérdemli, hogy végakarátának helyes végrehajtását intenzívebben ellenőrizzük.

Virágalmay Árpád.

KÜLFÖLD.

Flottamutatványok az Adrián. Tegnap arról írtunk, hogy két osztrák-magyar hadihajó meglátogatja az Adria több kikötőjét, főképp az albániaiakat, ami az olasz és montenegrói tülzök hetvenkedéseivel szemben való tüntetést jelent. Ma pedig azt jelenti egy velencei távirat, hogy az olasz flotta egy része augusztusban szintén az Adriai tengeren fog gyakorlatokat tartani, ami tizenöt esztendő óta nem történt. Allitóltag Velence megtámadása és Velence megvédése lesz a gyakorlatok tárgya. De a flotta azután az *Adriai hosszában is gyakorlatokat végez* és siet majd felmutatni az olasz lobogót, ahol az osztrák-magyar lobogót most mutatja fel két hadihajónk. Ez a véletlen találkozás talán nagyobb jelentőségű, mint az ember az első pillanatban hinné.

Csehek és németek. A parlament szünetem vette le a cseh-német veszekedést a napirendről. Harcioriadó hangzik most is az ifjucsehek pártjában *Koerber* ellen. A párt lapja, a *Narodni Listy* ismét hadat üzen az osztrák miniszterelnöknek, bejelentvén, hogy az ifjucsehek *semmiesetre sem szavazzák meg Koerbernek a költségvetést újév előtt*. Ha később hirta volna össze a Reichsrathot *Koerber* és nem október elejére, akkor a csehek talán hamarabb megszavazták volna. A minisztérium — ugymond — tisztán német, a csehek érdekében semmit sem tesz. A *Magyarországgal való kiegyezést* ennek a kabinetnek a csehek nem hajlandók megszavazni.

A német vámtarifa-javaslat. Megkezdődött a német sajtóban a háború a vámtarifa ellen és mellett. A vámtarifa-javaslatnak csak az agrárpártban akadnak védői, a sajtó tulnyomó része hevesen bírálja és küzdelme hívja fel a német közvéleményt. De úgy látszik, hogy az egyes német kormányok nem értenek egyet a javaslatl. Igy a *Lokalanzeiger* értesülése szerint a szövetség-tanács nem helyesli a vámtarifa-javaslatot közzétett alakjában és *valószínűleg lényeges változtatásokat fog rajta eszközölni*. A centrumkörök azt hiszik, hogy behatóan meg kell vizsgálni, hogy az ipar és kereskedelem mostani válságában meddig lehet menni a legszükségesebb élelmi szerek megdrágításában.

Berlin, július 29.

A lapoknak azt a híret illetőleg, hogy a vámtarifa-javaslatnak egy példánya közzététel előtt egy londoni pénzügyi újság birtokába jutott, a *Vossische Zeitung* arról értesül, hogy a politikai rendőrség által tett lépések e gyanu megerősítésére vezettek, azonban teljesen ki van zárva, hogy poliikai természetű vétségéről volna szó. Csak haszonlesési szándékból elkövetett vétség forog fenn.

A francia trón jelöltje. A *Pall Mall Gazette* nyári szenzációként a következő kalandos hirt táalja fel olvasóinak:

Az *összes francia reakcionárius pártok* egyesültek a köztársaság megbuktatására és a *császárság helyreállítására*. A bonapartisták, orléanisták, nacionalisták egy közös értekezleten arra a megállapodásra jutottak, hogy sem *Fülöp orléanski herceg*, sem pedig *Napoleon Viktor herceg* nem való a francia trónra, hanem erre az egyedül érdemes férjú *Napoleon Lajos herceg*, aki orosz ezredes, népszerű tiszt és a cárnak barátja. Szeptember 14-én a cár egy nemzeti ünnep alkalmából a *herceget tábornoki rangra emeli* és ez az esemény van kiszemelve arra a célra, hogy a herceg mellett tüntető rendezzenek az országban, ami tulajdonképpen *próbája lenne a herceg népszerűségének és előkészítése annak, hogy V. Napoleon néven császárrá kiáltás* ki. Ennek a tüntetésnek lelkeségét azonban pénzzel is akarják élesíteni és ezért a *dusgazdag Lur-Saluces gróf* nem sokára San-Sebastianba utazik, ahol *Déroulède*el, továbbá *fiával és Marcell Haberttel* találkozik és hatalmas summa pénzt ad át nekik agitációs célra. A jelenlegi francia kormány néhány tagja is támogatja, sőt pénzzel is segívezi a mozgalmat. A monarchistáknak tömérdek pénz áll rendelkezésükre, így például *Déroulède*el, aki ugyan a plebiszcitumon alapuló köztársaság híve, fényesen dotálja. Ennek következtében *Déroulède* olyan nagy lábon él San-Sebastianban, hogy évente 200 ezer frankba kerül a háztartása.

Az angol lapnak ez a közleménye inkább regényes, mint igaz. De azért a francia monarchisták kiaknazzák ezt a hirt is, most, a választások küszöbén. A „cár barátjának“ jelölése nem megvetendő kortesfogás az elmaradottabb francia vidékeken.

Szerbek üldözése Törökországban. Konstantinápolyi hírek szerint a porta azzal vádolja *Avramovic* prisztinai szerb konzult, hogy az ó-szerbiai helyszetről elferdített jelentéseket küldött, és *követeli a konzul visszahívását*. Másrésztől *Szinovjev* orosz nagykövet *Dsemal bég* prisztinai metesarif elmozdítását követeli, akinek a szerbek önkényes eljárását vetnek

szemére a keresztényekkel szemben. Hír szerint a rendnek Ó-Szerbiában való helyreállítására tett intézkedések végrehajtása céljából egy külön biztost és *négy zászlóalj török katonaságot* küldenek ki.

Ugyancsak ma *Szinovjev* orosz nagykövet a Jildiz-palotában szóvá tette a szerb nemzetiségi török alattvalók visszahonosítását, akik Szerbiába menekültek, mert a szerb kormány nincs abban a helyzetben, hogy az emigránsokat eltartsa.

Az angolellenes Málta. A tavasszal Málta-szigetén időzőtt *Joe Chamberlain*, a délafrikai háboru hírhedt szerzője, az angol imperialista politika főbajnoka. Akkor egy nála tisztelgő küldöttségnek azt mondta, hogy Málta olaszosága nem tetszik neki s hogy kívánja, hogy a szigeten a hivatalos és félhivatalos nyelv az angol legyen. Ez ellen hevesen protestált a sziget lakossága. Az agitációt a fiatalság kezdte, amely sztrájkba fogott és a rendelet kibocsátása óta nem járt többé iskolába. Azután színbázi előadások következtek, amelyeken a mozgalom vezetői izgató beszédet mondtak a máltaiak jogai érdekében. De a legnagyobb szerű tüntetés volt egy nemrég megtartott népgyűlés, amelyen közel 20.000 ember jelent meg. A népgyűlést plebiszcitum előzte meg oly módon, hogy a sziget legnagyobb lapjában, a *Gazetta di Maltában* minden osztály nyilatkozott a gyarmatügyi miniszter rendelete ellen. Elítélte a rendeletet a káptalan és a papok testülete, a nemesség gyűlése, az egyetem, az ügyvédi és jegyzői kamara, a gyógyszerészek és építészek képviselői, a kereskedelmi kamarák stb. A máltaiak eszűdes és nyugodt emberek, akiknek nincsen okuk, hogy elváljanak Angliától, mégis *Chamberlain* legújabb rendelete valóságos gyűlölettel töltötte el őket Anglia ellen. Málta fekvését tekintve, olasz sziget, de rendkívüli sztratégiai jelentősége van s ezért az angolok maguknak szereztek meg. Az angolok azonban nem hódították meg a szigetet, hanem Málta egyszerűen angol protektorátus alatt áll, mint a valletai örsháznál látható latin nyelvű írlírás is bizonyítja. A máltaiak kormányuk és iskoláik költségeit maguk fedezik s ezért valóságosl zsarnokság Anglia részéről, hogy saját nyelvét akarja rájuk erőszakolni.

A délafrikai szabadságharc.

Budapest, július 29.

Mig az angol részről érkező tudósításokban is az a szinte fásult egykedvűséggel hangoztatott nézet nyilvánul, hogy a boerokkal elbánni teljes lehetetlenség: ezekkel a kétségbeesett vallomásokkal egyidejűleg azt terjesztik Londonból, hogy éppen azok a legözihetetlen boerok keresik most a békét s köztük főképp nem kisebb ember, mint maga *Krüger*. Tudjuk, hogy *Krüger* egész eddigi magatartása ellenemond ennek a híresztelésnek, hiszen még *Botháné* önkéntes missziója sem volt semmi hatással a boerok agg harcú profétájára; s hogy épp a legutóbbi időben, mikor a boerok újabb sikereket mutatnak fel, az angolok pedig mind jobban eszűggednek, *Krüger* mily kevéssé változott, mutatja az alábbi beszélgetés, amelyet egy hazánkfia a transvaali elnökkel folytatott.

(Nem bírnak a boerokkal).

London, július 29.

Beavatott körök biztosra veszik, hogy ha a boeroknak sikerül még szeptemberben is kitartani, akkor a háboru még egy teljes évig eltarthat. Ez az elmélet azon alapszik, hogy ha a tél elmúlt, a fű ismét megnő a mezőn és jó, bő táplálék ad a boerok lovainak. Angol részről éppen azért egyre azt sürgetik, hogy a boerokat folyvást friss lovas csapatokkal szorongassák, hogy ők is, lovaik is a délafrikai nyár beállta előtt teljesen ki legyenek fáradva és képtelenek legyenek a további ellenállásra. Egy angol nyugalmazott tábornok ezt írja egy katonai szaklapban:

A boerokat sohasem verhetjük meg tökéletesen és sohasem kényszeríthetjük a kapitulációra, ha nem sikerül állandóan gyorsabb és jobb lovakat használnunk, mint amilyeneket a boerok használnak. És operálásunknak is éppen oly gyorsnak és egyszerűnek kellene lennie.

Nyilvánvaló, hogy a *brü csapatok a Fokgyarmaton* még egyre tehetetlenek és egyáltalán nem tudják *Stefens* és *Kruitinger* csapatainak mozdulatait megakadályozni. Ez a helyzet Transvaalban is.

London, július 29.

A *Daily News* bloemfonteini levelezője a következőt jelenti: *De Wet* és *Steyn* elnök ez idő szerint *Vrededorf* közelében van. *De Wet* éjjel sohasem tartja együtt egész csapatát, hanem alkonyatkor mindig kisebb csoportokba osztja és csak másnap reggel az előre meghatározott helyen találkoznak. A boeroknak nyilvánvalóan az most a szándékuk, hogy mindjobban délre húzódjának. *Oranje* különböző helyein még

egyre sok marhat zsákmányolnak a boerok. Edenburgból például egy napon 120.000 darabot hajtottak el dél felé. A boerok, akik még harcban vannak, olyan óvatosak, hogy üldözésük szinte lehetetlen. A még hadban álló boerok száma most már nem nagy.

A levelező jelenti még, hogy néhány megbízható részlet jutott nyilvánosságra a hadjárat ama részéről, amely Reitz megtámadásával és a boer hatóságok meglepetésével végződött. Broadwoods tábornok csapata öt nap egymásután naponta 18 mérföldet tett meg, sőt a hatodik napon 25 mérföldet. A legutolsó öt mérföldet futva tették meg; végül versenyt futott a csapat a boerok őrzőaival.

(Angol katonák zsoldja.)

London, július 29.

A *Daily Chronicle* jelentése szerint a yeomanryk harminkét altisztje és katonája, aki nem kapta meg hálalékos zsoldját, levelet írt a királynak. Ebben a levélben bejelentik, hogy a Dél-Afrikából visszatért harcosok számára szolgáló érmek kiosztásán nem lesznek jelen, mert nekik nem kell érem, mikor családjuk otthon a hadvezetőség hanyagsága következtében éheznek. Az az összeg, amelyet a levélírók mint hálalékos zsoldot követelnek, fejenként 63—127 font sterling.

(Kitchener visszahívása.)

Frankfurt, július 29.

A *Frankfurter Zeitung* Londonból érkezett távirata jelenti, hogy lord Kitchener az őszszel visszatér Angliába, utóda Lytton lesz, aki az angol-boer háború jövőjéről és eredményeiről legutóbb tartott felolvasásában odanyilatkozott, hogy a háborút csakis a békeséges utat lehet Angliára nézve is kedvezően elintézni. Kitchener visszatérésének hírének még nem erősítették meg.

(Krüger békét akar?)

Berlin, július 29.

A *Berliner Lokalanzeiger*nek jelentik Londonból: A békekötésről szóló hírek tartják magukat. Choate amerikai követ Londonból Hollandiába utazott. Krüger elnök hír szerint őt kérte föl, hogy a boerok és angolok között a békét közvetítse.

(Beszélgetés Krügerrel.)

Szalay Károly, a budapesti református gimnázium tanára, aki a közoktatásügyi kormány megbízásából a külföldi tanszermuzeumokat tanulmányozza, szombaton meglátogatta Krüger apót, Transvaal köztársaság elnökét Scheveningenben. Látogatásáról a következőket írja:

Először a vasárnap, mikor az öreg Krüger nem fogad, hanem egész nap a bibliába temetkezve elmélkedik, másodsor pedig a felesége halála állott utáiban, hogy fogadhasson.

Hamburgban a mi régi ismerősünkkel, Dewet Andrással boer parancsnokkal találkoztam, aki dr. Leyds transvaali követnek levelet írt Brüsszelbe, hogy kiesszközölje fogadtatásomat az elnökéül. Többször jártam Hilversumban és itt elég alkalom akadt kibeszélgetni magam Van Breschoten ural, aki az öreg Krüger mellett „Hof van Dienst”, azaz személye körüli tisztviselő. Igen barátságosan fogadott és egész halom irást mutatott, amelyeket mind azért küldtek Hilversumba, hogy kihallgatásom utját elegyengessék. Még dr. Valentinn Vilmos barátunk is írt érdeklődéssel Berlinből dr. Leydsnek.

Végre szombaton, július 27-én délelőtt színöröszinre láthattam a boerok Kossuthját — tizenhét év múltán.

Soha érdekesebb embert! Hetvenhét esztendejét egész könnyedséggel hordja hatalmas vállain. Arcának markáns vonásai oly jellegzetesek, hogy aki egyszer látta, sohasem felejtí el. Szemében szokatlan tűz, villogás, mélység. Mintha az embernek a lelkébe akarna velük belenézni! Mélységes nyugalom ömlik el vonásain, de egytuttal oly végtelen jószág és szeretet is, aminőt kevés arcon láttam életemben ily természetesen előmenni. Az emberi fenség megtestesítője ő.

Az árnyékos fákkal körülvett Nuova Villa egyik erkélyszobájában fogadott. Karszékében ült. A szoba holland szokás szerint kicsiny, de művészi csinnal butorozott. Egy állvány-félen széles elnöki válszalag Transvaal színeiből.

Grobler ur, a titkár mutatott be. Az öreg Krüger jószágosan biccentett a fejével. Erre elmondtam a mondkókat. Főlemíltetem tizenhét év előtti találkozásunkat Leydenben, majd a magyar nemzet nagy rokonszenvét a boerok igaz ügye és az ő személye iránt érzett mély tiszteletét tolmácsoltam.

Beszédem alatt Krüger a jobbkézét mindig a füléhez tartotta és úgy figyelt minden szavamra. Mikor népiünk meleg rokonszenvét említettem, különösen derű ömlött el az arca és többször közbeszólt:

— Szép, szép! Nagyon köszönöm. A magyaroktól már sok szépet hallottam.

Aztán maga mellé ültetett és tizenhét év előtti leydeni találkozásunkról beszélgettünk, amikor is néhai Ramvenhoff egyetemi tanáromnál együtt ebédeltünk.

Bámulus az emlékezőtehetsége az öreg Krügernek, a legkisebb dolgokat sem felelte el.

Az elnök különben keveset beszélt, de annál beszédesebb volt a szeme. Sohasem láttam még ily szeretetet sugárzó, kedves, öreg orcát!

Elmondtam aztán, hogy odahaza mi is mozgolódunk már és megalakítjuk rövid idő múlva a magyar boerbarát-szövetséget, mire az öreg mélyen elszomorodva tekintett rám és fájdalmasan jegyezte meg:

— Tudom, hogy a nép mindenütt lelkesül értünk és szeret bennünket, — mondta, s hirtelen elhallgatott.

De én a hallgatásból egész vádbeszédet olvastam ki az európai politika és diplomácia ellen.

— Mi tovább küzdünk azért — folytatta — az utolsó emberig. A nyomor, a pusztulás, szereteink kínzása fáj ugyan, de azért a fegyvert nem tesszük le soha, amíg hazánk függetlenségét biztosítva nincs. A boer meghal, de angol szolgálat nem lesz soha.

Körülbelül félóra beszélgés után eltávoztam az öreg Krüger től. Mikor bucsuzásakor melegen megérintette kezem, szóról-szóra a következőket mondta:

— Mondja meg házája szabadságszerető népeinek, hogy szívem meglevél üdvözlöm őket. Köszönöm rokonszenvéket nemzetem igaz ügye iránt s hiszem az Istenet, hogy az igaz ügyet nem is hagyja elveszni! Isten vele.

Volt az öreg száműzött szavaiban és hangjában valami fájó rezignáció, amit csak a lélek füleivel lehet kiérteni, észrevenni. Még néhány bucsuzó, egy meleg kézszerítés és én elhagytam az öreg Krüger től.

Grobler ur, aki a titkári teendőket végzi, ismételtén kért, hogy Krüger üdvözlését és köszönetét juttassam tudomására a lovagias magyar nemzetnek. Grobler titkár előtt egész halmaz irat, levél és távirat feküdt.

— Ma jó kedve van az elnök urnak. Egy nagyobb és öt kisebb győzelemről érkezett értesítés a harctérről. Az európai sajtó csak a jövő hét közepén fog majd róla értesülni, mert az angol távirati ügynökségek nagyon értenek a boer győzelmek elhallgatásához.

— Hisz az elnök ur még most is a boerok győzelmében — kérdeztem.

— Mint az Istenben, felelte a titkár olyan bensőséges bizalommal, ami csak az igazságban bízodalmas emberek sajátja.

Mikor a nyaralóból eltávoztam, láttam az erkélyszoba ablakánál az öreg Krüger nemes alakját. Az égre tekintett. Talán imádkozott hazája szabadságáért...

HIREK.

Budapest, július 29.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Július 31-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hír.** Dr. Havas A. egyetemi m. tanár szüneti utjáról a Jávárosba visszatért és működését újra megkezdte.

— **Délsarki expedíció.** A berlini hivatalos *Reichsanzeiger* császári rendeletet közöl, amely elrendeli, hogy a Drygalski parancsnoksága alatt levő német délsarki expedíció augusztusban hagyja el Kielt, a Kerguelen szigeten átlítson fel egy magnetikus-meteorológiai állomást, aztán hajózzon tovább dél felé és az indiai-atlanti délsarki vidéken végezzen kutatásokat. Abban az esetben, ha délsarki földet ér el, állítsanak ott fel tudományos állomást és egy évig időzzenek ott. A visszautazás 1903-ban, legkésőbb 1904-ben történjék meg.

— **A pápa jubilál.** A Vatikánban ma ritka ünneppé gyűlték össze a pápai udvar főméltóságai: üdvözölték XIII. Leót abból az alkalomból, hogy uralkodásának időtartama immár felülmúlja VII. Pius hosszu uralkodását, aki huszonhárom évig viselte a tiarát. Az udvar gratulációit kifejezték a pápa előtt reményüket, hogy elérí pápai uralkodásának neyvedszázados évfordulóját, ami nem is lepte meg a pápát, mert ő maga is bizton reméli, hogy legalább addig él. XIII. Leó pápa a negyedik pápa, aki több mint huszonhárom esztendeig viselte a tiarát. VI. Pius huszonnégy esztendeig, Szent Péter huszonöt esztendeig és végül IX. Pius harmincegy évig volt pápa.

— **A szultán vére.** Aki a szultán véreből egy kupicányit meg akar őrizni, az most ócsón hozzájuthat ehhez a kis nedűhöz. Ugy áll tudniillik a dolog, hogy a nagy ur alkomszágban szenvedett a legutolsó időben. Tizenöt-tizenhat órát aludt egyhuzamban, aztán fölébredt egy-két órára s újra elaludt. Ilyenkor az arab orvos, aki a tudomány mai fejlett állapotában még mindig megmaradt a hivatalában, egy darab jeget tett a szultán homlokára, mire a beteg fölnyitotta a szemét. Hogy megértse a szultán is, hogy mi ennek a hirtelen ébredésnek az oka, hát elmagyarázta neki, hogy a sok alvás a vérbőség miatt van s jó volna egy kicsit lecsapolni a vérből a fölösleget. A szultán beleegyezett az operációba s az arab csakugyan eret vágott rajta. A vért fölfogták egy labrba. A labort künn már egy csomó üvegesse várta, amit mind teleöntöttek vele a szolgák s aztán eladták az igazhívőknek, egy-egy üvegeset száz piasterért. — Ilyenformán tehát egy kis ráfizetéssel szultánvérhez juthat — akár az anarchia is.

— **A királyi család orvosa.** *Ischből* jelentik, hogy báró Widerhofer Ármán udvari orvos a múlt éjszaka hosszabb betegség után hetvenkilenc éves korában meghalt. Holttestét Bécsbe szállítják s szerdán délután temetik el a hitzingi családi sírboltba. A beszentelésen jelen lesz a király is, aki nagyrabecsülte a kiváló orvostudóst. A király 1868-ban nevezte ki a királyi család orvosának. Harminenyolc évi működése alatt nagyon megszerette őt a király és a boldogult királyné. A királyi családot illető kérdésekben mindig meghallgatták és gyakran követték is a tanácsait. Gizella és Mária Valéria főhercegnők kiskoruktól fogva mostanig megtartották őt szeretetükben és számos ajándékot és emléktárgyat adtak neki, amelyből valóságos kis muzeum van a tanár lakásán. Dr. Widerhofer elkísérte a királyt az udvari vadászatokra is. Hosszu pályáján az volt a legajdalmasabb napja, amikor Mayerlingbe kellett mennie, ahol az a földadatt juttott neki, hogy a világgal tudassa, hogy a trónörökös öngyilkosságot követett el. Báró Widerhofer 1832. március 24-én született Weyerben. Orvosi tanulmányát a bécsi egyetemen végezte. 1856-tól 1859-ig másodorvos volt a bécsi lenelcházban, később asszisztense volt a Szent Anna-gyermekórházban. 1885 óta a gyermekgyógyászat nyilvános rendes tanára volt a bécsi egyetemen. A jeles tudóst, aki számos orvosi könyvet írt a király Mária Valéria főhercegnő eljegyzési napján emelte bárói rangra.

— **Crispi haldoklik.** Olaszország nagy örege, az olasz nemzeti egység egyik kovácsa, *Crispi, utolsó óráit éli.* Csak mesterségesen, éterbefecskendezéssel tartják benne az orvosok a lelket. Egy délben feladott római távirat szerint *Crispi* állapota a legvalóságosabb: a szivgyöngesség egyre fokozódik, az ereje csökken, az ideges betegségi tünetek egyre tartanak. A beteg mozdulatlanul fekszik ágyában, szemét nem nyitja ki és érverése majdnem egészen megszűnt. *Az orvosok ma reggel ért fecskendeztek be neki s a beteg ettől egyszerre megelevenedett, beszélni kezdett, sőt még újságot is kért, de aztán megint visszahanyatlott s újra apátiába merült.*

Egy éjjel érkezett nápolyi táviratunk még szomorubb tartalom. Így szól:

A beteg már alig mozúl. Szeme csukva van. az érverése majdnem teljesen szünetel. A halál minden pillanatban bekövetkezhetik.

A nagy beteg felesége, donna Lina, férjének iratát *Paternó* szenátorhoz vitette, aki azokat sajtó alá fogja rendezni. Emlékiratait egy német kiadó cég adja ki. A memoirokért több német kiadó cég mesés összeget ajánlott föl.

— **Léghajósok orosz földön.** A bécsi orosz követ átiratot intézett külügyminisztériumunkhoz, a melyben tudtul adja, hogy azokat a léghajósokat, akik Oroszország felé veszik útjokat, ha hiteles okmányokkal, sőt utlevéllel az orosz földön való partraszállás alkalmával magukat igazolni nem tudják, az orosz hatóság közeget letartóztatják. Mihez tartás végett az átiratot megküldte a külügyminisztérium, mint nekünk Bécsből jelentik, az osztrák belügyminisztériumnak.

— **Önfeláldozó főhadnagy.** *Sanhajkvanból* táviratozzák: *Haymiz* német főhadnagy a vízbe fullt, midőn két katonát ki akart menteni. A katonák is a vízbe fulltak.

— **Freystätter őrnagy.** Ismerős név ez még a Dreyfus-pár idejéből. *Freystätter* előbb az ártatlanul elítélt kapitány bírāja, utóbb egyik védője volt. Most azt jelentik róla Párisból, hogy beadta kérvényét nyugdíjaztatása iránt. Hogy önként megy-e nyugdíjra, vagy menesztik-e s miért: azt nem tudni.

— **Turista-szerencsétlenség.** *Linzből* táviratozzák, hogy tegnap a Grossvenediger-csucsról *Kabold* Vuk magánhivatalnok lezuhant a mélységbe és szörnyet halt.

— **Elfogott anarkisták.** *Rómából* táviratozzák, hogy a rendőrség tegnap letartóztatott négy anarkistát, akik Amerikából érkeztek oda.

— Umberto király emlékezete. Umberto király halálának évfordulója alkalmából Róma imponans gyászt öltött. Az összes középületeken és sok magánépületen fekete lobogók lengenek. Az üzleteket a nemzeti gyásznap alkalmából bezárták. Margit királyné Velencéből érkezett a gyászünnepekre. Reggel hét órakor a gyászszal díszített Pantheonban eszndes mise volt, amelyen a királyi pár, az özvegy királyné, a portugál királyné és a királyi ház összes hercegei és hercegnői polgári és udvari kíséretükkel vettek részt. A templom belsejében hatalmas kőfalakat állítottak föl, amelynél királyi házi tisztok látták el a dísz-szolgálatot. A korporsót a királyi ház tagjainak koszorui díszítették. A Pantheonban tartott istentisztelet után a fejedelmi személyek a katonaság soraiban mögött egybegyűlt néptömeg közepette a *Del Sudario* templomba mentek, ahol *Leanza* udvari káplán celebrálta az ünnepes gyászmisét. Jelen voltak többek közt a király képviselői, a diplomáciai kar, az összes miniszterek, állami és katonai főméltóságok, a szenátus és a tanács elnökei számos szenátorral és képviselővel, a hatóságok fejei, a városi tanács a szindakóval és számos meghívott személyiséggel. Az istentisztelet után az összes római egyesületek és iskolák elvonultak Umberto sirja előtt és zászlóik meghajtásával néma eszndben fejezték ki részvételüket. A felvonulás imponans volt. — Egy *monzai* táviratunk jelenti: A város gyászdíszát öltött. Az üzletek és gyárak be vannak zárva. Az *abruzzói* hercegnek, mint Viktor Emanoel király képviselőjének jelenlétében továbbá, a polgári, katonai és egyházi hatóságok előtt ma tették le az alapkővet annak a gyászkapornának, amelyet a király parancsára azon a helyen építenek, ahol Umberto király halálát lelta. A herceg és az összes jelenlevők állva hallgatták meg az azon a helyen celebrált ünnepi gyászmisét. Azután a herceg a székes-egyházba ment a gyászmisére. Flórencében ma leplezték le az ottani székesegyházban az Umberto király emlékeztetőre felállított emlékkövet. — *Bécsből* jelenti, hogy Umberto király halálának évfordulója alkalmából ma délelőtt ott eszndes mise volt, amelyen az olasz nagykövet a nagykövetség személyzetével és az olasz főkonzul volt jelen.

Monza, július 29.

Ma délután a városi hatóságok a lakosság sűrű sorfalai közt kivonultak arra a helyre, ahol Umberto király meggyilkolása történt és ahol emlékü egy kereszt áll. A menet elvonult a kereszt előtt, amelyre számos koszorút helyeztek. A polgármester és *Penatti* képviselő beszédet mondott. A második menet az összes olaszországi monarchikus egyesületek tagjaiból állott, a harmadik menet Lombardia katonai és munkás-egyesületeinek tagjaiból. Ebben a menetben 47 polgármester vett részt. A nagyszerű ünnepélyt a tornaegyesületek felvonulása fejezte be.

Róma, július 29.

Délután 5 órakor a gyarmatokból és egész Olaszországból ideérkezett résztvevőkkel nagyszerű menet indult el a Castro Pretóriából a Pantheonba. Az ünnepély a megállapított program szerint ment végbe. A menet éle fél 7 órakor este érkezett a Pantheonba. Itt meghajtották a zászlókat és az oszloposarnokban koszorúkat tettek le. Umberto király halálának évfordulója alkalmából egész Olaszországban gyászünnepeket tartottak.

Milánó, július 29.

Az abruzzói hercegnek, valamint a polgári, katonai és egyházi hatóságoknak jelenlétében ma délután tették le a Sorzeseo-kastélyban az Umberto király emlékeztetőre építendő torony alapkővet.

— Santos Dumont léghajója. Párisból táviratozzák, hogy *Santos-Dumont* ma délelőtt újabb felszállt léghajójával. *Saint-Cloudban* szállt fel, a Longchampson levő hippodromhoz ment és 15 perc múlva visszatért arra a helyre, ahol felszállt.

— Villamos vasutak. A kereskedelmi minisztérium főlkérte a Ganz-gyár villamos osztályát, hogy tanulmányozza a kérdést, vajjon lehetséges volna-e a villamos üzem kiterjesztése elsőrangú vasuti pályákon. A tanulmányokat a következő vasuti vonalokon ejtenék meg: Budapest—Ersekújvár, Galanta—Zsolna, Salgó-Tarján—Rutka, Piski—Petrozsény közt. Ha a tanulmányok kellő eredménnyel járnak, valamely vonalon megkísérlék próbaképpen villamosüzemmel a teljes forgalmat lebonyolítani.

— Huszonöt éves találkozó. *Donáth* Lipót, a königstadti realgimnázium (Berlin) tanára kéri azokat, akik vele 1876-ban Besztercebányán, a katolikus főgimnáziumban, *Klamarik* János igazgatójának utolsó évében érettségét tettek, hogy a 25 éves találkozás céljából közöljék vele a címüket: Berlin, Elisabeth-strasse 31. szám alatt.

— Tüvész. *Stockholmból* sürgönyzik, hogy óriási tüvész pusztít *Janlandban*. A kormány 3000 katonát rendelt ki a tüvész megfékezésére. Már eddig rengeteg erdők hamvadtak el.

— Haláloság. Egerben általános részvét mellett temették el dr. *Schönberger* Soma egri királyi törvényszéki orvost, ki csaknem félszázadon át kiváló képzettséggel, lelkiismeretesen és fáradhatlanul töltötte be nehéz hivatását s a szenvedő emberiség áldása mellett a köztisztviselést és szeretet kísérte őt munkásságában. A városi képviselőtestület tagja, az izraelita iskolaszéknek régi idők óta elnöke, az agrárbank igazgatósági tagja s a hegyesmezei orvos-gyógyász rész-egylet elnöke volt s a város köz-és társadalmi életében mint nagytudású, magas műveltségű és jó modoru férfiú tevékeny szerepet vitt. Halála széles körben ösztinte és igaz részvétet keltett s az agrárbank és az iskolaszék külön gyászjelentést adott ki. A ravatalt a testületek koszorui fedték s a részvét imponans nyílvánult. Az elhunytat lesújtott özvegyén kívül gyermekei siratják, köztük: dr. *Szegő* Kálmán, a kiváló gyermek-orvos, az abbáziai gyermekszanatórium tulajdonosa *Szegő* László egri gyógyszerész, *Szegő* Elemér, továbbá veje dr. *Sidauer* Armin miskolci orvos.

— A letört város. Ma azt a napot értük meg Budapestben, amelyen lövésznyel nélkül törték le az emberek. A totalizátor munkáját is elvégezte a nap. Sőt — mondják, de hát valószínűleg nem igaz — hogy délfelé a kis egresi-uton egy kis zsrítóesát mutogatott egymásnak a publikum. Az állítólag egy ember lett volna, akiből ennyi maradt mindössze. — Hát idáig még nem vagyunk, de odáig igen, hogy Budapest tropikus város lett, akár csak felettünk is elvonulna az a bizonyos vonal, aminek egyenlítő a neve. S mivelhogy a magyar sokkal kisebb esetekből is levonja a konzekvenciákat, hát természetesen a forróság konzekvenciáival is leszámol s lassanlassan hozzáalakulni kezdünk az időjáráshoz. Ma urakat, valóságos dívatos urakat láttunk az utcán egy szál lüszterkabátban, ami alatt semmi egyéb nem volt, csak egy puha ing. Nyakkendő se, még gallér és kézelő se az ingen. És olyanformán vánzorogtak, mint ahogy azt leírják a messziről jött emberek, olyan európaírók szólnak, aki az Indiákra megy. Összelotyan ebben az időben a legdélecegebb aszfaltbetűr is. Se kaland nem kell, se szerelem, csak sok limonádé; valami nagyon savanyu ital és hogy jeges legyen. Az emberek fáradtabban, kimerültebben kelnek ki az ágyból, mint ahogy lefeküdtek este. Félleg megörlülve veszik föl a fejüket a párnáról s a megrögzött atheisták első pillantása is az ég. Hogy van-e a végtelen szürke mezőn valami kis felleg, amiből eső válhatik. — Aazonban abban se sok önműnk telik. Ha leosik az eső, fölforr utközben minden esőpje. Langyos, olyanforma, mint az olyan lábviz, amibe még egy kis hideg víz kell. — S divatba jött a napernyő. Nem a hölgyek, hanem a férfiak között olyik napernyőt és legyezőt is hord. Nagy, széles umbrellát, olyanformát, amelyet a gosztenyész kofák szoktak kifeszíteni a kemencék fölé télen. Ha egy-egy forgalmasabb utcán végigment az ember ma délelőtt, egész csomó umbrellás embert láthatott. Ugy összeütődtek az ernyők a járókelők feje fölött, mint nagy esőben az esőernyők s rekedtes, fáradt hangok dörögtek bele a sütőkemence-szagaiba: — pardon, pardon. S ebben az irtózatos melegben posztó ruhában, fején nemez kalappal, amit még egy állítólag löször forgó is nehezít, lábaú eszímával, egyfolytában három órát áll a napon a lovas rendőr s négy órát a gyalogos. Ha a rendőrség jelentést ad ki a forróság betegéről, okvetlenül keli hogy legyen közöttük rendőr is. — Miért nem lehet ezeket az embereket okosabban öltöztetni föl — nyárna. — Mi panama kalapot hordunk. — Tetszik tudni, hogy mi az? Egy darab drót a homlokunk körül s aztán egyéb semmi. Valami kis könnyű vászonzól karima és fejfödő. És mégis majd meggyul alatta az agyunk.

— Eltűnt pénzáros. *Zentáról* írják, hogy *Horty* János, a Zentai Általános Takarékpénztár főpénztárosa, eltűnése előtt maga tett jelentést az igazgatónak a 6000 korona hiányról, mely összegnek biztosítására letétbe helyezte életbiztosítási kötvényét és részvényeit és néhány napi szabadságot kért, hogy az ügyet rendezhesse. *Zentáról* elintáztolt egy pétérváradí rokonához, kinél egy napot töltött. Másnap reggel a Duna partján egy öltözött ruha mellett egy papírseleket találtak, melyen ez állott: „*Horty* János zentai takarékpénztári tisztviselő ruhája.” Valószínű tehát, hogy a vízbe ugrott; holttestét mindaddig nem találták meg. *Horty* 11 évig volt a takarékpénztár tisztviselője.

— Házaság. *Frank* Emil, a Magyar Általános Hitelbank kiváló képzettségű és széles körökben nagyrabecsült titkára jegyet váltott *Oppenheim* Erzsi kisasszonnyal.

— Tolvajbánda. A bécsi rendőrség ma délután öt gyermekből álló tolvajbándát kerített kézre. Az elzűlött gyermekek, akik közül a legidősebb 16 éves, különösen a Kaiserstrassen levő lakásokat fosztogatták ki nagy előszerűtettel. A banda legfiatalabb tagja, a nyolc éves *Holt* Péter, tizenegyszer volt már büntetve.

— A bocira ráolvastak. A somogy megyei Bagolan remek kis fejűs tehene volt *Kalamasz Annának*. Nem nézte az meg soha a sajtárt, hogy elég-e már a tej, csak adta pazarul. Egyszer azonban a napokban nemcsak hogy takarékoskodni kezdett, hanem egyszerűen beszüntette a tejelést. Rángathatta *Kalamasz Anna* a tőgyét, egy eosep tejet se adott. Az asszony nem értette a dolgot s elmondta a szomszédasszonyának, hogy micsoda bajba esett. Az már műveltebb asszony s rögtön kijelenté, hogy a bocira ráolvastak. Ez a hiba. Hanem az ellen is lehet tenni. Menjen haza *Kalamasz Anna* egész nyugodtan, fűtsön be a bubos kimenébe, de alaposan s aztán amikor már jól ég a tűz, öntsön bele egy kupa tejet. Míg a tej elgőzölög, lesse az ajtót. Ha azallat valaki bejön hozzá, hát az a valaki olvasson rá a Riskára. Azt aztán ki kell söprözni a házból, mire a ráolvasás elveszti a hatását. — *Kalamasz Anna* meg is eszelekedte, amit a szomszédasszony mondott s ime, míg gőzben és nem éppen kellemes illatok közepette a zsarátnokról elszállott a tej, nyílik az ajtó és bejön *Kraskovec Jánosné*, Bemenni bement valahogy, de hogy hogyan jutott ki, azt máig se tudja. Döngött a hatán a seprő. — Mire följelentette *Kalamasz Annát* és a csurgói járásbírósa a jövő héten — boszorkány-pórt tárgyal.

— Az eperjesi jogakadémia új tanárai. Az eperjesi jogakadémián az elmúlt tanév végén két tanácskerült betöltés alá. *Schulek* Gusztáv, a jogakadémiai tanári kar nesztora, ötvenéves tanárkodás után nyugdíjba vonult és helyére dr. *Raffay* Ferenc győri ügyvéd, volt törvényszéki és járásbírósa albiró választott meg nyilvános rendes jogtanárrá. Dr. *Meliorisz* Béla, az állami ösztöndíjjal külföldön nagy tanulmánytett rendkívüli jogtanár pedig, ki betegsége miatt egy tanéven keresztül szabadságra volt állását a jövő tanévtől nem foglathatván el, helyére dr. *Flórián* Károly választott meg nyilvános rendkívüli tanárrá.

Megemlítjük itt, hogy az eperjesi jogakadémián az 1901—1902. tanévre a beiratások szeptember 1-től 12-ig tartanak; az előadások pedig szeptember 16-án kezdődnek. Utólagos felvételnek szeptember 13—15. napjain dékánai, azután pedig tanárkari engedélylély lehet helye. Azok az egyéves önkéntesek, akik tényleges katonai szolgálataukat szeptember 16-án végén fejezik be, október 1—8. napjain iratkozhatnak be. A vizsgálatok határideje szeptember 1-től 15-ig terjed.

— Éjjeli fürdők. Az idén — így kezd levetél lapunk egyik olvasója — olyan nagy hőség van Magyarhonban, mint aminő csak Olaszhonban szokott lenni. Igaz ugyan, hogy minden évben megesis ez az összehasonlítás, de az eredmény ritkán olyan életrevaló ötlet, mint aminő a jelenlegi. A kávéházat folytatja a levélíró, reggel is nyitva tartják. Pedig a márványasztalok körül legfőljebb csak az éjjeli bogarak röpködnek s egy-egy éjjeli vándor szüresöli a fagyaltját. Ha ezért az éjjeli vándorért érdemes reggelig nyitva tartani a kávéházakat, miért ne lehetne nyitva tartani az összes fővárosi fürdőket, melyekre csak-ugyan édes mindnyájunknak nagy szükségére van ilyenkor. Az életrevaló gondolat tulajdonosa nagyon helyesen érvel avval, hogy ha a fürdőket éjjel is használhatná a publikum, nem vonná el a fürdőzés az embereket a nappali munkától s azok számára is hozzáférhetővé tenné közfürdőiket, akik nappal nem érnek rá fürdőbe járni. Kétségtelen, hogy a fürdőigazgatóságok sem veszteneek ezen a dolgon. Az éjjeli közönségük nem volna kevesebb a nappalival s a mellet sok álmatlan ember idegeit csillapíthatnák le.

— Letartóztatott igazgató. *Kasszából* jelentik: A kasszói törkölyszárító *Stegel* nevű igazgatósági tagját, aki a felügyelő tanácsnak is tagja; letartóztatták.

— Az új százások. Az új bankjegyek rajzára hirdetett művészi pályázaton az első díjat tudvalevőleg *Hegedűs* László festőművész, a mesteriskola tagja nyerte el. *Hegedűs* az új százások rajzát most fejezte be és közelebb nyújtja be az osztrák-magyar bank kormányzójának, aki a végleges kivétel dolgában dönteni fog. Az új százások előállítását még ebben az évben megkezdik.

— Hazatérők. A Romániába kivándorolt széke-lyek százával jönnek megint vissza *Zemhénybe*, *Martonosba*, *Bereckbe* és a többi kézdijárási községbe. Romániában nem bírtak munkát kapni, mert a romániai hatóságok az ottani gundáknak katonaságot bocsátottak rendelkezésre az arató- és más munkák elvégzésére. A munka nélkül lézengő idegeneket és így a széke-lyeket is hazatolonolták.

— Kongresszus a siketnémák érdekében. Ma délután nyílt meg *Boroszlóban*, mint lapunknak sürgönyzik, a siketnémák érdekében összehívott tizedik kongresszus, amelyen többek közt jelen voltak: *Pivár* Ignác, a budapesti vakok intézetének igazgatója, *Mahl* tanácsos és *Heller* igazgató Bécsből. Érdekes előadói jelentések voltak napirenden. A kongresszussal kapcsolatban kiállítás is rendeztek a siketnémák munkáiból.

Tanács 5 felsége. Bécestől sok gorbombában van része a magyar városok tekintetes tanácsainak, hanem minden gyermekesnyért kárpótolhatja a magisztrátusokat az a levél, amit a napokban kapott bécsi postabélyeggel a zalaegerszegi tanács egy tőlünk elszármazott magyartól. Azt mondja ez a derék ember:

A Bécs városi tanács híradástól megtudósítva, hogy én ekkor a kir. magyar belügyminisztérium által 24-41901-től 4497. városi honjogosnak elismerve vagyok. E szerint felkérem a fősleges városi tanácsot a honosítás kibocsátásáért az ausztriai közlekedés részére.

V. V. J.

Telhat a városi tanács éppen akkora ur, mint a király. Ennél többet csak nem akarhatunk.

Kadét és kereskedő. Sopronból táviratozók: Gebhardt Pál 48. ezredbeli tartalékos kadét, Gebhardt polgármester fia, az éjjel összeszóllalkozott egy kávéházban Bisehitz Áron kereskedővel. A kadét többször arculította a kereskedőt, mire az kést rántott és a kadétot kétszer megszurta, de csak könnyű sebet ejtett rajta. A katonai hatóság már kihallgatta Gebhardtot.

Anna-bál a Tisztviselő-telepen. A tisztviselőtelepi Anna-bál, amely szombaton volt a kaszinó összes helyiségeiben, pompásan sikerült. Nemcsak a fővárosból került ki a közönsége, még vidékről is sokan fölrándultak a mulatságra s oly nagy volt a társaság, hogy tíz óra tájban a kaszinó tágas termeiben alig fért el. A tánc kitaró kedvvel reggelizt a fiatalok kitűnő kedvét nagyban emelték dr. Battlay Ákos és ifj. Vladár Viktorok az alkalomra írott csárdásai, valamint az újabb Csuday Károly által festett s a terem egyik falát egészen betöltő óriási táncrend. Jelen voltak:

Asszonyok: Ozv. Battlay Ákosné, Baló Gézáné, Baló Lajosné, Baló Kálmánné (Zombor), Balogh Jenőné, Bánky Gézáné (Török-Becse), Bene Gvuláné, Berkes Ottoné, Czákó Kálmánné (Szolnok), Csapkés Endréné, dr. Csuday Károlyné, Dániel Józsefné, Dudits Pánné (Pincehely), Horváth Béláné, Hüzl Mórné, báró Huszár Dezsóné, gróf Hunyady Kálmánné (Kolozsvár), Hieronymi Béláné, Istóczy Gyözöné, Ince Józsefné, Letenyei Károlyné, dr. Kerékgyártó Elekné, Klemp Gusztávné, Körösmezey Gusztávné, Kranner Jenőné, dr. Kremmer Antalné, Liptay Pálné, Lung Györgyné, Moirár Jenőné (Rimaszombat), dr. Móricz Gvuláné (Nagy-Kanizsa), Nagy Lehelné (Makó), Orinosay Lászlóné, Párvy Ivánné, Philipp Gvuláné, Potoczky Pálné, báró Perényi Odónné (Nagy-Szőllős), báró Podmaniczky Eleménné, Pesti Ferenecné, Rekenye Józsefné, Riegell Károlyné, dr. Szaitz Lászlóné, dr. Schmidt Atiláné, Szűts Gvuláné, Teleky Istvánné (Pozsony), Telegdy Lajosné, dr. Török Lászlóné, Tóth Ernőné, Vrba Kornélné, Zeiler Kálmánné, gróf Zsedényi Róberné (Maros-Ujvár).

Leányok: Battlay Marcsa, Baló Aranka, Baló Joli, Bakó Lidi, Balogh Fridi, Barta Szidi, Baranyay Anna (Nyitra), Berkes Iren, Berkes Margit, Bene Etus (Eger), Bene Valéria, Czákó Elvira és Matild (Szolnok), Csapkés Sári, Dániel Margit, Demkó Gizi, Dudits Panna (Pincehely), Gaál Margit és Gizi, báró Huszár Anna, Horváth Erzi (Makó), gróf Hunyady Alice (Kolozsvár), Halász Vilma (Miskolc), Hieronymi Lili, Istóczy Herminke, Istóczy Rózsika, Ince Zsuzsika, Letenyei Paula, Lengyel Anna, Liptay Katica, Klemp Margit és Marietta, Kerékgyártó Ilonka, Kranner Margit, Kremmer Ilonka, Körösmezey Margó, Lung Etus, Mezössy Etelka, Moirár Erna (Rimaszombat), Mauritz Vilma, Nagy Vilma (Makó), Návay Mici, Nemeskéry Jácint, Orley Katica, Orinosay Margit, Párvy Kornél, Podmaniczky Blanka báróné, Pruzsinszky Augusztina, Rekenye Mariska, Riegell Etus, Szemek Mariska, Szűts Terka, Tóth Gizi, Vrba Kornél, Zeiler Búske, gróf Zsedényi Pálma (Marosujvár).

Spanyolországi tüntetés. Madridban tegnap a kongregációk ellen irányuló, látogatott népgyűlést tartottak. Midőn az elnök fölolvasta prelektusnak a nyilvános tüntetések ellen kiadott rendeletét, a kormány ellen irányuló kiáltások hallatszottak. A népgyűlés után annak résztvevői átvonultak az utcákon. A rendőrség szétszórtta a tüntetőket. **Barcelonában** tegnap a tüntetők egy kis csoportja **Haldé a jesusitákra!** kiáltással vonult végig az utcákon. A csendőrség öt embert letartóztatott.

Stoósz furdóról. Pompás széken van az idén Abauj-Torna vármegye gyöngyének, a Stoósz-furdónak. A gyönyörű furdó fölvirágoztatásában Schmall Alajosnak, a telep írárdhatatlan és buzgó gondnokának és dr. Csirfusz Dezsónak, a furdó kitűnő képzettségű, derék orvosának van nagy érdeme. A furdó épületesportozata már messziről a legjobb benyomást gyakorolja a szemlélőre, jó magyar konyhán, nyomást kiszolgálással és a száraz, tágas s vilamos jelzővel ellátott lakásokon kívül a szabadban hűs fenyvesek között a furdótól órákig tartó változatos sétautakra találunk. A mindenféle található fűtőforrások, az enyhe éghajlat s a friss hegyi levegő, pormentes sétautak valóban kínesei a furdónak. A közel vidék változatos és gyönyörű kilátással bíró helyei, a stoózi hegyen álló s bucsuról nevezetes kápolna, a Fecskehegy, a Rablókö, Szomolnok bányatelepeivel, Alsó-Meczenzél vasiparával és pisztráng-tenyészetével, jászvári prépostság, Torna városa romjaival stb. A főszezon alatt a furdóvendégek mulattatására és szórakozására az állandó zene-

kar szolgál. Azonkívül rendelkezésükre áll két kuglizó, tekeasztal, egy zongora, újságok, rendeznek mulatságokat, tombolát stb. játékokat, úgy, hogy minden vendég kénye-kedve szerint mulatságot s szórakozást találhat. A furdó gyógyító-eszközei: hidegvizgyógyító-módnak minden alakja, villanyozás, masszázsa, lenyőrdők, rendszeres tejszűrtetőmód. A furdó a legelső vidéki idő alatt a Meczenzél kiépült kassa-szépíi vasutonalon érhető el, melyen a végállomástól egy és fél óra alatt juthatni a furdóba. A másik a gőlnicz-völgyi vonal, regényes völgyön vezet ugyan Szomolnok-hutáig.

Halálos életmentés. Ma este hét óra tájban a megyeri csárdánál a szabad Dunában furdott **Febele** Vilmosné, egy budapesti asztalos felesége. Nagyon messzire bement a vízbe s az ár magával ragadta. Segítségért kiáltozott s amint azt meghallotta **Jek** Ferenc napszámos, utána ment a habokba, hogy kimentse. Azonban az ár őt is elragadta s mind a ketten a Dunába veszttek. Holttestüket még nem fogták ki.

Meghalt a rabkórházban. Zentáról táviratozók, hogy dr. Keszler János járásbírósi albiró, kit 1898-ban 2000 korona sikkasztása miatt öt évi fegyházra ítélték, a rabkórházban meghalt.

Rendőri hírek. Ott Ferenc gyári munkás ma reggel a gróf Haller-utca 14. számú házában lezuhant a felhúzó gépről és súlyos zúzdásokat szenvedett. — **Fányai Béla** gépész ma reggel az Óriás utca 44-ik szám alatt, kedvese lakása előtt mellbe lötte magát. A mentők a Rókus-kórházba vitték. — Az éjszaka a Sörház-utca 6-ik számú ház egyik barmadik emeleti lakásában tűz ütött ki. Az V-ik kerületi őrség oltotta el a tüzet. — **Gross Ernő** budapesti születésű 15 éves órástanonc e hó 26-án eltűnt gazdájának, Steiner Armin Király-utca 8. szám alatt lévő üzletéből. Bejelentették még **Czillingér Róza**, budapesti születésű 15 éves leánya eltűnését is, aki pár nappal ezelőtt eltávozott a Felső-rakpart 18. szám alatti lakásáról s azóta nem tért vissza. A rendőrség keresi az eltűnteket.

Cigányzene a Telefon Hirmondóban. A Telefon Hirmondó összes állomásain keresztül ma este cigányzene lesz hallható. A zeneközvetítés 8 órától 11 óráig tart, de félbeszakítva ez a tödszóelőadás, amely 8 óra 15 percek van és a fél 10-12 óráig tartó esti felolvasás, amelynek keretében az est folyamán érkezett legújabb híreket olvastatja fel a beszélő újság. A cigányzene-átvitel, amelyet előzetesen szórakoztatásra kövített a Telefon Hirmondó, az Emke-kávéházból történik, ahol Zöldi Marci zenekara játszik.

Az államvasuti tisztviselők mozgalma.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, július 29.

Az államvasuti tisztviselők mozgalmaik vezetői serényen munkálkodnak, hogy a testület óhajai és kívánságai minden tekintetben érvényesüljenek abban a memorandumban, amelyet a képviselőház, a miniszterelnök és a kereskedelemügyi miniszter elé fognak terjeszteni. Alapos megvitatás előzi meg a memorandum végleges megszövegezését s az előmunkálatokban együtt dolgozik az egész tisztviselői kar, élén a kétszázharminckettes bizottsággal. A széles körre terjedő mozgalmat nem zavarja semmiféle disszonancia. Ami ellenetves eddig elhangzott a számtisztek köréből, annak az élet is elveszi a számtisztekre vonatkozó alak között, illetékes helyről kapott értesüléseink.

A mozgalom újabb eseményeiről a következő részletes tudósításunk számol be.

(A memorandum.)

Az államvasuti tisztviselők kebeléből alakult hatvanötös bizottság július 26-ikán tartott értekezletén tudvalevőleg elhatározta, hogy a memorandum-tervezetet akképpen vitatja meg, hogy a kétszázharminckettes bizottság minden egyes tagjának bekéri a tervezetre vonatkozó előterjesztését. Ugyanezkor határozatba ment, hogy az előterjesztéseket egy hét tagból álló bizottság dolgozza föl s ebben a szűkebb bizottságban a vidéki bizottságok egy-egy taggal képviseltetik magukat.

E szerint a memorandum-tervezetre vonatkozó előterjesztéseket a szűkebb bizottság hét tagja és a kilenc vidéki bizottság egy-egy, tehát kilenc delegált tagja venné fölülbírálal alá. Ilyenfornán tizenhat tagból állana ez a bizottság. A vidéki bizottságok körében ezzel szemközti nagy pártja van annak az eszmének, hogy minden vidéki bizottság két-két delegálhasson az észrevételek fölülbírálására. A mozgalom vezetői csupán azért akartak egy-egy vidéki tagot, hogy a vidéki tisztviselőket mennél kevesebbszer fárszassák a fővárosba s hogy a szűkebb bizottság munkája — már szervezetlenül fogva is — egyszerűbb legyen. Mindazonáltal a vidéki tisztviselők óhajtása elől, ha erre vonatkozólag formális indítvány tétetik — mint illetékes helyről értesülünk — nem fognak elzárkózni, valószínű tehát, hogy a szűkebb bizottság huszonöt tagból fog állani.

A memorandum-tervezet megvitatása ügyében —

ugyanosak a vidéki tisztviselők között — még egy terv merült föl. E szerint nem küldené be a kétszázharminckettes bizottság minden egyes tagja az észrevételeit, hanem a kilenc vidéki bizottság előbb föl dolgozna egyenkint az észrevételeket. Mindenütt egy tizenöt tagból álló bizottság végezné el ezt a munkát s így a központba csak kilenc vélemény érkezne be. Az eredeti beosztásnak ezzel szemközti több a híve.

Az észrevételeket földolgozó szűkebb bizottsághoz nemcsak a kétszázharminckettes bizottságtagjai, de egyes tisztviselők is küldenek észrevételeket. Amennyiben ezek az észrevételek helyesek, természetesen ezeket is figyelembe veszik. Az észrevételeket augusztus 10-ig dolgozza fel a szűkebb bizottság.

(A kezelő tisztviselő.)

A memorandum-tervezetnek a kezelőtisztviselőkre vonatkozó pontja — mint most kiderült — egy félreértés folytán indolatos vitára adott alkalmat. A Budapesti Napló hasábjain az irodatisztek, aztán a számtisztek több nyílt levelet és föl szólalást tettek már közzé, amelyeknek az volt a vejeje, hogy: az előléptetés és fizetésjavítás dolgában miért vannak a számtisztek és az irodatisztek elkülönítve. Különösen a számtisztek panaszkodtak, mert tudvalevő, hogy a számtisztek kvalifikációja egyenrangú a tisztviselőkéké. A félreértés abból származott, hogy a memorandum-tervezet külön szól a kezelő-tisztviselőkről. Kezelő-tisztviselők alatt azonban csak az irodatisztek és a segédhivatalok alkalmazottait érti a tervezet.

Erre vonatkozólag a mozgalom egyik érdemes és buzgó vezetője, aki résztvett a memorandum-tervezésében is, a Budapesti Napló tudósítója kérdésre ezt mondta:

A memorandum-tervezet kezelőtisztviselőkre neve alatt az irodatisztek és a segédhivatalok alkalmazottait foglalta egybe. A számtiszteket nem sorozta, nem is sorozhatta a kezelőtisztviselők közé. Hiszen a számtisztek simpliceit benne vannak a kezelőtisztviselők között, aminek jele az is, hogy a hatvanötös bizottságban is van egy számtiszt. Ennélfogva elesnek a számtiszteknek a Budapesti Naplóban közzétett sérelmei. A számtisztek értéségit és államszámviteltani vizsgát is tettek s valamennyien szakhivatalnokok. Az irodatisztek azonban már a szolgálati rendtartás külön helyezi, így ők csak tizenegy százig léphetnek elő. Való igaz, hogy fársztó s értékes munkát végeznek, gyakran át is minősítik a tehetségesebbeket, de ez nem lehet mérvadó. Hiszen az irodatiszteknek semmiféle szakvizsgájuk sincs, se forgalmi, se kereskedelmi, se táviridai vizsgájuk.

Ilyenfornán más értelmezése van a memorandum-tervezet és sokat vitatott részének:

Hazai viszonyaink és a mi helyzetünk közepette az említett külföldi és hazai példák alapelvein állva, az eddigiekben igazolt legalzatosabb kérelmünk odairányul, hogy az új fizetési osztályban pragmatikusan következő előléptetési határidők állapíttassanak meg: I. a középiskolát, vagy ezzel egyenrangú tanintézetet végzett tisztviselők számára 2-2 év a VI. V. és IV. fizetési osztályban, 3 a III., 4 a II. és 5 év az I. fizetési osztályban; II. az egyetemi vagy műegyetemi képzettségű tisztviselők részére a IV., III., II. és I. fizetési osztályban ugyanígy, a VI. és V. fizetési osztályban a fenti határidők negyedével kedvezőbb időközök; III. végül a kezelő tisztviselők számára a VI. fizetési osztályban 3 év, V-ben 4 év. Ezeket az itt követező táblázat teszi szemléltetőbbé:

	VI.	V.	IV.	III.	II.	I.
Középkolai vagy ezzel egyenrangú tanintézet adta képzettségű tisztviselők	2	2	2	3	4	5
Egyetemen vagy műegyetemen tanulmányukat befejezett tisztviselők	1 1/2	1 1/2	2	3	4	5
Kezelőtisztviselők	3	4	—	—	—	—

A kezelőtisztviselők pontja e szerint az irodatisztekre és a segédhivatalok alkalmazottaira vonatkozik. A tervezet megvitatása során bizonyára érvényesül minden méltányos óhajtása, tehát a kezelőtisztviselők argumentumokkal eléggé támogatott kívánsága is az igazság és a méltányosság elvei szerint fog elbírálalni. Fársztó és buzgó szolgálatuk eleget mond állaspontjuk védelmére, a mozgalom egyetemes érdeke nem is fog csorbát szenvedni e ponton sem.

(Az altisztek.)

Az államvasuti tisztviselők mozgalmával párhuzamosan halad az államvasuti altisztek mozgalma. A tisztviselők mozgalma szervezésének elején az altisztek küldöttsége főlkerezte a tisztviselőket, hogy az ő érdekeiket is pártfogolják. A tisztviselők a közös intézkedés elől bizonyos dolgokban nem zárkoznak el, ezt meg is ígérték az altiszteknek. A közös intézkedésnek alapja a szolgálati pragmatikában van meg, amelyben a tisztviselők és altisztek érdekei együtt nyernek szabályozást.

Az államvasuti altisztek nagy végrehajtó bizottsága ma ezt a főlhatást küldte szét:

T. Kartársak!

A beérkezett százakra menő azon kérdézősködések folytán, hogy az összes szolgálati ágak részt vehetnek vagy részt vesznek-e az anyagi helyzetünk javításában megindult országos mozgalomban? minden félreértések, félremagyarázások és kérdézősködések kikerülése végett értesítjük a t. Kartársakat, hogy a folyó év július hó 8-án a székesfehérvárosban székelő nagy végrehajtó bizottság aláírásával kelt, anyagi helyzetünk javítása tárgyában az ország minden irányában, a kartársak címére általunk széjjel küldött felhívás a magyar királyi államvasuti szolgálatában álló szolgálati ágakra való tekintet nélkül az illetmény-táblázaiban foglalt altiszteknek szól.

Ugy véljük, t. kartársak, hogy ezek a kérdések azon oknál merülhettek fel (más esetben ez magyarázatra sem szorulhatna, hogy a szolgálati ágak összességé képezi az altiszti kart) hogy a kartársak tudomást szereztek arról, hogy az állomás-felügyelők és előjárók csekély része, valamint az iroda-altiszteknek egy töredéke segédtségi cím elnyerhetése végett egy külön mozgalmat szervez. Így érthető a kartársak által felvetett kérdés.

T. kartársak, távol legyen tőlünk, hogy rosszalnánk, hogy egyes szolgálati ágaknak fontosabb a cím, mint a jobblet után való törekvés. Nem! nem rosszaljuk csak mélyen fájalmi tudjuk, hogy vannak, kik hiúságukat főlbe helyezik a családjuknak nyújtandó mindennapi kenyérnek. Ohajzolgés nélkül mondhatjuk t. kartársak, hogy a székesfehérvárosban székelő altiszti karnak szolgálati ágakra való tekintet nélkül (kivéve az iroda-altisztek egyik része) szinte megváltoztató képet nyújt az összetartásuk, mely abban nyilvánul, hogy csupán a mindennapi megélhetésükért járulunk felettes hatóságunk elé.

De örömmel értesíthetjük a t. kartársakat, hogy az ország minden irányából óriási számban beérkezett csatlakozásra való jelentkezések arról tesznek tanúságot, hogy pártolás és támogatásra méltó mederben folyik mozgalmunk, s hogy nagyon csekély lehet az ellenkező álláspontot elfoglaló kartársak száma. Ezeket a felsorolt félreértéseken és folytonos kérdézősködéseken szenvedett hajótörést az, hogy a vidéki kartársak egyik része e hó 26-ig nemcsak hogy tervezetüket nem tudták beküldeni, de a végrehajtó-bizottságok sem alakultak meg. Mind ennek dacára 4-ére tervebe vett országos értekezletünk jövő hó 4-ikén délelőtt 10 órakor a Vigadó-kávéház összes termeiben megtartjuk. Melyre felkérjük a t. kartársakat, sziveskedjenek oly nagy számban megjelenni, hogy ne érhesse szemrehányás senkit, hogy memorandumunk hozzászólása nélkül került a rendeltetési helyére.

Tisztelettel felkérjük azon kartársakat is, kik ez ideig más nézetben vannak, sziveskedjenek a jövő hó 4-én tartandó országos értekezletünkön akár elvtársaik megbízásából, avagy saját személyi képviselőként megjelenni, hogy programunk kifejtése után, valamint csekély számuknál fogva nem-e ejtjük el a különszakadást.

T. kartársak, a folytonos levélváltások kikerülése végett felhasználjuk jelen értesítésünket arra is, hogy ahonnan ezideig memorandum nem érkezett, már nem is számítunk rá. De ennek pótlására felkérjük Komárom, Győr, Bruck, Szombathely, Ersekújvár, Pozsony, Hatvan, Zólyom, Kassa, Kolozsvár, Brassó, Debreczen, Arad, Szeged, Temesvár-Józsefváros, Szabadka, Uj-Dombovár, Fiume, Zágráb és Pécs állomáson székelő kartársainkat, sziveskedjenek a táblázat szerint egy kimutatást szerkeszteni és a legközelebbi idő alatt a már jelzett címre beküldeni, vagy a 4-én tartandó országos értekezletre az ideérkezendő kartársakkal hozzánk juttatni, mely memorandumunknál hiteles okmány gyanánt fog szolgálni arra nézve, hogy kérelmünkre teljesen a kenyérhiány és anyagi helyzetünk legkétségbeesettebb állapota serkent.

Budapest, 1901. július hó 26.

A nagy végrehajtó-bizottság.

(Bizalom.)

Az államvasuti tisztviselők országos végrehajtó bizottságának mértékletes, nyugodt munkásságáért bizalmat szavaz a debreceni helyi bizottság. Az erre vonatkozó felhívás, amely egyszerűsind az illetéktelen beavatkozásoktól s a tervtelen állásfoglalásoktól óvja a tisztviselőket, így hangzik:

A fizetésrendezés és pragmatika ügyében július 22-ikén Budapesten tartott országos értekezlet a többi közt egyhangulag kimondta, hogy célunkat kérvényezés útján kívánjuk elérni. Az országos értekezlet határozatai mindnyájunk előtt fejtelenül mértékadó, tiszteletben tartandók és követendőek. Ennek dacára a legnagyobb megütközéssel tudomásunkra jutott, hogy egyes állomásokra névtelenül, hólapdászterűen türelmetlenkedő, izgató felhívások kerültek, melyben felsőbbeségünkkel szemben fenyegető állásfoglalásra hívják fel a kartársakat.

Kartársak! Mondanunk sem kell, hogy mennyire hátrányos az ügyünkre nézve, sőt kétségbe kell

vonnunk, hogy ez az izgató felhívás kartársaink műve lenne, mert azt oszaki rosszakaróink terjeszthetik. Most, midőn látjuk, hogy méltányos ügyünk minden irányban rokonszenves támogatásra talál, ne engedjük magunkat rosszakaróink által félrevezetni s az erkölcsi sikert, melyet mozgalmunk férfias komolysága, egyetértő erős működése és törvényisztelete már eddig is elért, tőlünk elrabolni. *Folytassuk munkálkodásunkat abban a mederben, melyben megkezdtük, rendületlenül!* Az akadályokat ne elítélendő erőszakkal, hanem társadalmi állásunkhoz méltó, megdönthetetlen érvekkel tegyük semmivé! *Bizzunk az országos végrehajtó-bizottság tapintatos, őnsellen és ügybuzgó működésében, mert ez uton fogjuk legbiztosabban elérni azt, amit megérdemlünk és amihez jogunk van.* Viszont küzdjünk minden más illetéktelen beolvas ellen, mely célunk elérését csak gátolná, esetleg idő előtt megsemmisítené. Főlkérjük összes kartársainkat, hogy csakis az országos végrehajtó és ezzel kontakt működő helyi bizottságok által hozott és aláírt határozatokat kövessék, minden más illetéktelenek tekintésnek és semmisítésnek meg.

Kartársak! Nincs nekünk szükségünk erőszakos fenyegetésekre, mert kérelmünk annyira megérett, annyira jogos és méltányos, hogy oly állapotban, ahol a kormány a jog, törvény és igazság jelmondatát tüzte ki, — csak teljes reménnyel nézhetünk jövőnk elé.

Debreczen, 1901. július hó 24-én.

A debreczeni helyi bizottság nevében:

Faragó Ernő alelnök, Motesiczky Hugó jegyző.

Dal a szultán véréről

és a furcsa egyszeregről.

I.

Abdul Hamid török szultán

Ébred minap mély álmából —

Szíve dobog, feje kámbul!

Rejtetten furosát érez.

Érezti, hogy az agyára

Odatódul minden vére!

„Orvost! Allah szent nevére!” —

Ordít torkaszakadtából!

Mert a gutát látja jönni —

S lelkét már majd kilehellé —

Ámde mégis ágya mellé

Az orvosa előbb ére.

Megvizsgálja őt az orvos,

— Tudós képét felöltötte —

S a sok szolga körülötte

Görbül egy-egy kérdőjellel.

Kést vesz elő most az orvos!

Nézd csak, nézd csak a bősé hóhért!

S fúrge lábbal fut lavórért

Szerecsenöld egy szülőlte!

Megkönnyebbül, főllelékzik

Abdul Hamid pár perc szultán,

S szől az orvos: dicső szultán,

Nem adom ezt száz vak lóért!

Financo-zseni szunnyad bennem,

Mert sikerült ah, túltennem

Bankodon, az Ottománon:

Éret vágtam a szultánon!

II.

Nem vallja az Izlám — e két sor jelente —

Hogy akasztott ember kötele: szerencse.

De vallja az Izlám, hogy a szultán vére:

A hozzájutónak áldást hoz fejére.

Szultán kifolyt vérért lavórtvivő szolga:

Üvegekbe tölti! ez volt első dolga!

Szultánvér üvegét drágán adogatja,

Mégis tódul érte a vevők csapatja.

Eladott üveget kilencezereget!

Ismételjünk kérem egy kis egyszereget!

Szultánvért, mely ivott: literes a csésze,

S testsúlyunknak a vér tizenharmadrésze.

Ha kifolyott volna szultán minden vére:

Tellett vón' belőle öt vagy hat csészére!

Ám egy-egy üvegre — pontosan megmérték —

Két és fél deci a hiteles ürmérték!

Hat liter hogy tölt meg kilencezereget?

Furcsállom egy kissé ezt az egyszereget!

III.

Megtudván ezt Abdul Hamid,

Szólt: egy kissé kómius!

Nosza hamar, jőjjön elő

Az udvari kómius!

Trónja elé a kómius

Egy-kettőre odaért,

És a szultán parancsára

Megvegyelemzém a vért.

Vegyelemzém, vegyelemzém

Es az arca elborult:

Uram, szultán, meggyalázott

Szörnyen az a nyomorult!

Állatvér ez... és ez állat

Bélyegzett a sok közt,

Mert ez állat tisztalant,

Mert ez állat rőfögött!

Undorító piszkos állat

Mielőttünk a malac —

És a szultán vére gyanánt

Disznóvért kap a piac!!

Abdul Hamid görösesket kap,

Forog szeme jaja, vadul,

Mégköztözik a delinquent,

Bűnös feje porba hull.

S szól a szultán mosolygva,

És a háremébe megy:

Megbosszulva magát rajta

Az a furcsa egyszeregy!...

Kladó.

Ékszerlopás.

Jó lélekkel senkinek sem ajánlhatom az ékszerlopást. Megengedem, hogy tisztességes haszonnal jár, de viszont — mint az én esetem igazolja — sok kellemtelen izgalmat szerez. Nem mondom, hogy az én esetem elriasztó példán fog szolgálni, de némi tanulságot mégis meríthet belőle minden független gondolkozású ékszerlovaj. Az eset a következő:

Néhány hét előtt hajón utaztam ki Leányfalvára. Az unalom és a gyilkos hőség elől a hajó társalgó-jába menekültem, hol igen előkelő társaságot találtam. Még alig hagytuk el Ó-Budát s máris élénk vitaközlést folytattunk a polgári perrendtartás tervezete fölött dr. Adolf Sebestyénrel, a kir. tábla titkárral és dr. Keszits Antalal, az öletes kriminálistával. De a civilis jog vitatását csakhamar kriminális hangulatok zavarták meg. Eszrevettük ugyanis, hogy Küry Oszkárné asszony, Küry Klára édesanyja szokatlan élnékséggel nyitogatja a kabinokait. Szobaleánya, ki nyomában járt, sápadt, ijedt arcot mutatott. Mi történt?

Mint hogy Küry Klára édesanyja földim, hozzátettem és tudakozódtam.

— Semmi... azaz mégis... ellopták az ékszerimeit.

— Micsoda ékszereket?

— Csekélység... az aranyláncot, az aranyórát, néhány gyémánt medalliont.

— De hisz ez katasztrófa!

— Azt hiszem, kétezer forint a károm, mondotta megdöbbenő egyszerűséggel.

Néhány perc alatt az egész hajó alarmálva volt. A kapitány és az ellenőr hibetetlen fürgeességgel tették tüvé a hajót. Megvallom, kissé aggódtam a tüvé tett hajóért, mert tudom, hogy a tü csak rövid ideig tartja magát a víz felületén. Sokan ajánlották, hogy vészlőveket kellene hallatni, de a kapitány sajnálkozva tudatta, hogy pillanatnyi ágyuzarovarban szenved. Ez alatt dr. Keszits sorra fikszirozta a kofákat. Azt hiszem, gonosztevő arcot keresett, de nem talált. Viszont mi sem akadunk az ékszerekre sehol.

— Talán nem a hajón vesztet el? kérdezte dr. Adolf Sebestyén.

— Meglehet, hogy a kocsiban, mondották reménykedve.

Ezalatt Szentendrére értünk, hol 6 nagyságai kiszálltak, hogy a vicinálison visszarobogjanak Budapestre. Előbb azonban megkértek engem, hogy telefonáljam meg az esetet Leányfalváról a budapesti rendőrségnek.

Nos, én ennek a megbízásnak lelkiismeretesen tettem eleget. A kiszállás után néhány perccel már ott álltam a telefonos előtt.

— Halló, államrendőrség!

— Ki beszél?

— Küry Oszkárné...

— Csókolom kezeit.

— Azaz pardon, az 6 megbízásából én...

Megmondtam a nevemet, mit barátságatlan morgás követett. Aztán letelefonáltam az esetet összes részleteivel.

— Majd intézkedünk, hangzott a rövid válasz.

— Ismét csöngés hallatszott.

— Halló, hangzott a telefonon, nem tetszik tudni hol nyaral Küry Klára?

— Tahiban.

— Szép hely az?

(Az altisztek.)

Az államvasuti tisztviselők mozgalmával párhuzamosan halad az államvasuti altisztek mozgalma. A tisztviselők mozgalma szervezésének elején az altisztek küldöttsége fölkereste a tisztviselőket, hogy az ő érdekeiket is pártfogolják. A tisztviselők a közös intézkedés elől bizonyos dolgokban nem zárkoznak el, ezt meg is ígérték az altiszteknek. A közös intézkedésnek alapja a szolgálati pragmatikában van meg, amelyben a tisztviselők és altisztek érdekei együtt nyernek szabályozást.

Az államvasuti altisztek nagy végrehajtó bizottsága ma ezt a felhívást küldte szét:

T. Kartársak!

A beérkezett százakra menő azon kérdésködések folytán, hogy az összes szolgálati ágak részt vehetnek vagy részt vesznek-e az anyagi helyzetünk javításában megindult országos mozgalomban? minden félreértések, félremagyarázások és kérdésködések kikerülése végett értesítjük a t. Kartársakat, hogy a 10-én július hó 8-án a székesútvárosban székelő nagy végrehajtó bizottság aláírásával kelt, anyagi helyzetünk javítása tárgyában az ország minden irányában, a kartársak címére általunk széjjel küldött felhívás a magyar királyi államvasuti szolgálatában álló szolgálati ágakra való tekintet nélkül az illetmény-táblázatban foglalt altiszteknek szól.

Ugy véljük, t. kartársak, hogy ezek a kérdések azon oknál merülhettek fel (más esetben ez magyarázatra sem szorulhatna, hogy a szolgálati ágak összege képezi az altiszti kart) hogy a kartársak tudomást szereztek arról, hogy az állomás-velvígyszerek és előjárók csekély része, valamint az iroda-altiszteknek egy töredéke segédtségi cím elnyerhetése végett egy külön mozgalmat szervez. Így érthető a kartársak által felvetett kérdés.

T. kartársak, távol legyen tőlünk, hogy rosszalnánk, hogy egyes szolgálati ágaknak fontosabb a cím, mint a jöbblét után való törekvés. Nem! nem rosszaljuk. csak mélyen fájjalni tudjuk, hogy vannak, kik hiúságukat fölébe helyezik a családjuknak nyújtandó mindennapi kenyérnek. Onhizelgés nélkül mondhatjuk t. kartársak, hogy a székesútvárosban székelő altiszti karnak szolgálati ágakra való tekintet nélkül (kivéve az iroda-altisztek egyik része) szinte megalapozott képet nyújt az összetartásuk, mely abban nyilvánul, hogy csupán a mindennapi megélhetésünkért járulunk felesleges hatóságunk elé.

De örömmel értesíthetjük a t. kartársakat, hogy az ország minden irányából óriási számban beérkezett csatlakozásra való jelentkezések arról tesznek tanúságot, hogy pártolás és támogatásra méltó mederbe kerültek mozgalmunk, s hogy nagyon csekély lehet az ellenkező álláspontot elfoglaló kartársak száma. Ezen a felsorolt félreértéseken és folytonos kérdésködésekben szenvedett hajótörést az, hogy a vidéki kartársak egyik része e hó 26-ig nemcsak hogy tervezetüket nem tudták beküldeni, de a végrehajtó-bizottságok sem alakultak meg. Mind ennek dacára 4-ére tervbe vitt országos értekezletünket jövő hó 4-ikén délelőtt 10 órakor a Vigadó-kávéház összes termeiben megtartjuk. Melyre felkérjük a t. kartársakat, szíveskedjenek oly nagy számban megjelenni, hogy ne érhesen szemrehányás senkit, hogy memorandumunk hozzászólása nélkül került a rendeltetési helyére.

Tisztelettel felkérjük azon kartársakat is, kik ez ideig más nézetten vannak, szíveskedjenek a jövő hó 4-én tartandó országos értekezletünkön akár elvtársaik megbízásából, avagy saját személyi képviselőként megjelenni, hogy programunk kifejtése után, valamint csekély számunknál fogva nem-e ejtjük el a különszakadást.

T. kartársak, a folytonos levélváltások kikerülése végett felhasználjuk jelen értesítésünket arra is, hogy ahonnan ezideig memorandum nem érkezett, már nem is számítunk rá. De ennek pótlására felkérjük Komárom, Győr, Bruck, Szombathely, Érsekújvár, Pozsony, Hatvan, Zólyom, Kassa, Kolozsvár, Brassó, Debreczen, Arad, Szeged, Temesvár-Józsefváros, Szabadka, Új-Dombóvár, Fiume, Zágráb és Pécs állomáson székelő kartársainkat, szíveskedjenek a táblázat szerint egy kimutatást szerkeszteni és a legközelebbi idő alatt a már jelzett címre beküldeni, vagy a 4-én tartandó országos értekezletre az ideérkezendő kartársakkal hozzánk jutni, mely memorandumunknál hiteles okmány gyanánt fog szolgálni arra nézve, hogy kérelmünkre teljesen a kenyérhiány és anyagi helyzetünk legkétségbeejtőbb állapota serkent.

Budapest, 1901. július hó 26.

A nagy végrehajtó-bizottság.

(Bizalom.)

Az államvasuti tisztviselők országos végrehajtó bizottságának mértékletes, nyugodt munkásságáért bizalmat szavaz a debreceni helyi bizottság. Az erre vonatkozó felhívás, amely egyszersmind az illetéktelen beavatkozásoktól s a tervtelen állásfoglalásoktól óvja a tisztviselőket, így hangzik:

A fizetésrendezés és pragmatika ügyében július 22-ikén Budapesten tartott országos értekezlet a többi közt egyhangúlag kimondta, hogy célunkat kérvényezés útján kívánjuk elérni. Az országos értekezlet határozatai mindnyájunk előtt fejtelenül mértékadó, tiszteletben tartandók és követendőek. Ennek dacára a legnagyobb megütközéssel tudomásunkra jutott, hogy egyes állomásokra névtelenül, hőlápdaszzerűen türelmetlenkedő, izgató felhívások kerültek, melyben felsőbbbségünkkel szemben fenyegető állásfoglalásra hívják fel a kartársakat.

Kartársak! Mondanunk sem kell, hogy mennyire bátrányos ez ügyünkre nézve, sőt kétségbe kell

vonnunk, hogy ez az izgató felhívás kartársaink műve lenne, mert azt oszaki rosszakaróink terjeszthetik. Most, midőn látjuk, hogy méltányos ügyünk minden irányban rokonszenves támogatásra talál, ne engedjük magunkat rosszakaróink által félrevezetni s az erkölcsi sikert, melyet mozgalmunk férfias komolysága, egyetértő erős működése és törvénytisztelete már eddig is elért, tőlünk elrabolni. *Folytassuk munkálkodásunkat abban a mederben, melyben megkezdtük, rendületlenül!* Az akadályokat ne elítélendő erőszakkal, hanem társadalmi állásunkhoz méltó, megdönthetetlen érvekkel tegyük semmivé! *Bizunk az országos végrehajtó-bizottság tapintatos, őszellen és ügybuzgó működésében, mert ez uton fogjuk legbiztosabban elérni azt, amit megérdemlünk és amihez jogunk van.* Viszont küzdjünk minden más illetéktelen belolyás ellen, mely célunk elérését csak gátolná, esetleg idő előtt megsemmisítené. Fölkérjük összes kartársainkat, hogy csakis az országos végrehajtó és ezzel kontakt működő helyi bizottságok által hozott és aláírt határozatokat kövessék, minden más illetéktelennek tekintsenek és semmisítsenek meg.

Kartársak! Nincs nekünk szükségünk erőszakos fenyegetésekre, mert kérelmünk annyira megérett, annyira jogos és méltányos, hogy oly államban, ahol a kormány a jog, törvény és igazság jelmondatát tüzte ki, — csak teljes reménnyel nézhetünk jövőnk elé.

Debreczen, 1901. július hó 24-én.

A debreczeni helyi bizottság nevében:

Faragó Ernő alelnök, Motesiczky Hugó jegyző.

Dal a szultán véréről

és a furcsa egyszeregyről.

I.

Abdul Hamid török szultán

Ébred minap mély álmából —

Szíve dobog, feje kábúl!

Rettenően iurását érez.

Érezti, hogy az agyára

Odatódul minden vére!

„Orvost! Allah szent nevére!” —

Ordít torkaszakadtából!

Mert a gutát látja jönni —

S lelkét már majd kilehellé —

Ámde mégis ágya mellé

Az orvosa előbb ére.

Megvizsgálja őt az orvos,

— Tudós képét felöltötte —

S a sok szolga körülötte

Görbül egy-egy kérdőjelle.

Kétsz vesz el most az orvos!

Nézd csak, nézd csak a bűsz hóhért!

S fúrge lábbal fut lavórért

Szerecsenöld egy szülőte!

Megkönnyebbül, föllélezkik

Abdul Hamid pár perc szultán,

S szól az orvos: dicső szultán,

Nem adom ezt száz vad löért!

Financo-zeni szunnyad bennem,

Mert sikerült ah, tültennem

Bankodon, az Ottománon:

Éret vágtam a szultánon!

II.

Nem valja az Izlám — e két sor jelentse —

Hogy akasztott ember kötele: szerenese.

De valja az Izlám, hogy a szultán vére:

A hozzájutónak áldást hoz fejére.

Szultán kifolyt vérért lavórtvivő szolga:

Üvegekbe tölti! ez volt első dolga!

Szultánvér üvegét drágán adogattja,

Mégis tódul érte a vevők csapatja.

Eladott üveget kilencezeregyet!

Ismételjük kérem egy kis egyszeregyet!

Szultánvért, mely ivott: literes a eszéze,

S testsúlyunknak a vér tizenharmadrésze.

Ha kifolyott volna szultán minden vére:

Tellett vón' belőle öt vagy hat oszészére!

Ám egy-egy üvegre — pontosan megmérték —

Két és fél deci a hiteles ürmérték!

Hat liter hogy tölt meg kilencezeregyet?

Furcsállom egy kissé ezt az egyszeregyet!

III.

Megtudván ezt Abdul Hamid,

Szólt: egy kissé kómius!

Nosza hamar, jőjjön elő

Az udvari kómius!

Trónja elé a kómius

Egy-kettőre odaért,

És a szultán parancsára

Megvegyelemzé a vért.

Vegyelemzé, vegyelemzé

És az arca elborult:

Uram, szultán, meggyalázott

Szörnyen az a nyomorult.

Állatvér ez... és ez állat

Bélyegzett a sok közzét,

Mert ez állat tisztátalan,

Mert ez állat rőfögött!

Undorító piszkos állat

Mielőttünk a malac —

És a szultán vére gyanánt

Disznóvért kap a piao!!

Abdul Hamid görösöket kap,

Forog szeme jay, vadúl,

Mekgkötözik a delinquent,

Bűnös feje porba hull.

S szól a szultán mosolyogva,

És a háremébe megy:

Megbosszulva magát rajta

Az a furcsa egyszeregy!...

Kladó.

Ékszerlopás.

Jó lélekkel senkinek sem ajánlhatom az ékszerlopást. Megengedem, hogy tisztességes haszonnal jár, de viszont — mint az én esetem igazolja — sok lelemetlen izgalmat szerez. Nem mondom, hogy az én esetem elriasztó példánul fog szolgálni, de némi tanulságot mégis meríthet belőle minden független gondolkodású ékszerlovaj. Az eset a következő:

Néhány hét előtt hajón utaztam ki Leányfalvára. Az unalom és a gyilkos hőség elől a hajó társalgójába menekültem, hol igen előkelő társaságot találtam. Még alig hagytuk el O-Budát s máris élénk vitaközvetítést folytattunk a polgári perrendtartás tervezete fölött dr. Adolf Sebestyénnel, a kir. tábla titkárával és dr. Keszits Antallal, az öletes kriminalistával. De a civilis jog vitatását csakhamar kriminális hangulatok zavarták meg. Eszrevettük ugyanis, hogy Küry Oszkárné asszony, Küry Klára édesanyja szokatlan élénkséggel nyitogatja a kabinokat. Szobaleánya, ki nyomában járt, sápadt, ijedt arcot mutatott. Mi történhetett?

Mint hogy Küry Klára édesanyja földim, hozzátettem és tudakozódtam.

— Semmi... azaz mégis... ellopták az ékszerimeit.

— Micsoda ékszereket?

— Csekélyesség... az aranyláncot, az aranyórát s néhány gyémánt medaillont.

— De hisz ez katasztrófa!

— Azt hiszem, kétezer forint a károm, mondotta megdöbbenő egyszerűséggel.

Néhány perc alatt az egész hajó alarmálva volt. A kapitány és az ellenőr hibetetlen fürgeséggel tették tüvé a hajót. Megvallom, kissé aggódtam a tüvé tett hajóért, mert tudom, hogy a tü csak rövid ideig tartja magát a víz felületén. Sokan ajánlották, hogy vészlőveket kellene hallatni, de a kapitány sajnálkozva tudatta, hogy pillanatnyi ágyuzarovában szenved. Ez alatt dr. Keszits sorra fikszizovta a kofákat. Azt hiszem, gonosztevő arcot keresett, de nem talált. Viszont mi sem akadtunk az ékszerekre sehol.

— Talán nem a hajón vesztet el? kérdezte dr. Adolf Sebestyén.

— Meglehet, hogy a kocsiban, mondották reménykedve.

Ezalatt Szentendrére értünk, hol 6 nagyságai kiszálltak, hogy a vicinálison visszarobogjanak Budapestre. Előbb azonban megkértek engem, hogy telefonáljam meg az esetet Leányfalváról a budapesti rendőrségnek.

Nos, én ennek a megbízásnak lelkiismeretesen tettem eleget. A kiszállás után néhány perccel már ott álltam a telefonos elött.

— Halló, államrendőrség!

— Ki beszél?

— Küry Oszkárné...

— Csokolom kezeit.

— Azaz pardon, az 6 megbízásából én...

Megmondtam a nevemet, mit barátságatlan morgás követett. Aztán letelefonáltam az esetet összes részleteivel.

— Majd intézkedünk, hangzott a rövid válasz.

Ismét csöngés hallatszott.

— Halló, hangzott a telefonon, nem tetszik tudni hol nyaral Küry Klára?

— Tahiban.

— Szép hely az?

- Meglehető.
- Egész nyáron ott marad?
- En?
- Dehogy, Kúry Klára?
- Azt nem tudom.
- Nem fog vendégszerepelni valahol?
- Az bizonytalan.

Mínt hogy érzem, hogy ezek a részletek nem tartoznak szorosan a bűnyomozáshoz, lecsaptam a kagylót és hazamentem. Megelégedést éreztem lelkemben. Ime, gondolám, egy koronáért — ennyibe került a telefonálás — gavallérszolgálatot teljesítettem egy szép asszonynak, aki földim, s azonfelül Kúry Klára édesanyja. Ezt jutányosabban nem lehet előállítani.

Harmadnap találkoztam a hajón 6 nagysága szobalányával.

- Nos, az ékszer? — kérdeztem mohón.
- Megkerültek. A kocsiban voltak.
- Soha közelebb nem állottam ahhoz, hogy egy szobalányt megöleljek — a hajófedélzeten. Örömmel épp oly nemes, mint tiszta volt. Csak tegnap keveredett bele némi keserűség. Tegnap este ugyanis, mikor családomban Leányfalván megjelentem, feleségem kiküldte a cselédtet s halkra szorított hangon így szólt:

- Te, a kisbíró volt itt.
- Ah!
- Egy idézést hozott. Itt van.
- Vajjon mit akarnak?
- Feleségem bereteszte az ajlót.
- A kisbíró azt mondta, valami ékszerlopás.
- Ugy? — mondottam, zsebregyűrve az idézést, majd holnap átmegegyek.

Azzal lementem a kaszinóba s a körülményekhez képest elég nyugodtan végig kibiceltem egy alsós pártit. Mikor ismét hazakerültem, a legnagyobb izgatottságban találtam családomat.

— A kisbíró megint itt volt, mondotta feleségem színéből kikelve.

- Vigye el az ördög!
- Papa, mondotta legkisebbik leányom mi már minden ékszerrel elrejtettünk. Tudod arra az esetre, ha házkutatást tartanának...

Helyeseltam az intézkedést s leültem a vacsorához. A hangulat a vacsora fölött meglehetősen nyomott volt. Alig szóltunk egymáshoz. Végre feleségem megtörte a kínos csöndet:

- Hát micsoda ékszereket keresnek rajtad?
- Tudom is én!
- Butonok? kérdezte a legidősebb leányom kíváncsian.

- Ugyan hagyjatok békét!
- De papa, — mondotta a középső leányom, — gondoskodtál-e legalább alibiról?

Ereztem, hogy kötelességem családomat megnyugtanni.

- Mitől se tarisatok, — mondottam fontos arccal, — úgy intézem a dolgot, hogy az esküdtek elé állítsanak. Egy ügyes védő...

- Es téged felmentenek! — hangzott unisono.

Hogy örültek mindnyáján, de nem sokáig, mert a következő pillanatban a kisbíró a verandára lépett. — Tessék sziveskedni átfáradni a közszégházhoz nyomban.

- Most?
- Velem, — hangzott a kategorikus válasz.

Rövid búcsút vettem családomtól, feleségem zokogva borult vállamra, a gyermekek kezeit és csöszéket tördeltek, én pedig szóltanul ballagtam a kisbíró mellett.

Ugy vettem észre, hogy ez a bozontos bajsz ember némi részvétet érez irántam. Répaföldek mellett haladtunk, a harmadik dűlőnél a kisbíró megszólalt.

- Bizony, mondotta, a baj hamar megcsik.

Megértettem. A baj a parasztészjárás szerint ott kezdődik, mikor az embert rajtaérik. Egy idő múlva megint hozzám fordult. Vigasztalni akart.

- Néha az utolsó minutában is jóra fordul, tudok rá példát... a mocsori jegyző.

Elmondta az esetet, de biz én nem emlékeztem a részletekre, csak a morálra:

- Ha az ember tagad, nehéz rá bizonyítani, mondotta ravasz hunyorgatással.

Igazat adtam neki és beléptem a közszégházába, hol a jegyző tüntető udvariassággal fogadott.

— Ezer bocsánatot kérek, hogy fárasztottam, tessék helyet foglalni, parancsol egy szivart... csak portorikó, sajnálom, hogy jobbal nem szolgálhatok... de képzelje a budapesti államrendőrség sürgősen tudakolja, hogy mi van azokkal az ékszerekkel, melyeket Kúry Klára 6 nagyságától loptak el. Mínt hogy uraságod volt a feljelentő... tetszik tudni.

Előadtam a tényállást, aláírtam a jegyzőkönyvet és siettem haza. A jegyző egész a kapuig kísért, folytonos bocsánatkérések között.

Ugy-e nem tetszik haragudni? De lássa,

nagy hiba volt 6 nagyságától, hogy mikor az ékszer megkerültek, nem tudta a rendőrséggel. Most én fizetheti a nyomozási költségeket. Ezer bocsánatot kérek.

— Nincs miért.

Lucian.

A LEXIKON VIGJÁTÉKAI.

Lásd...

— Jelenet. —

Egy ur: Mert lásd, barátom, ez tesz tönkre engem, ez a lásd...

A másik: Micsoda lásd?

Egy ur: Az a lásd, ami nélkül nem tudnak lexikont csinálni. A magyar nyelvben, ahol annyi az idegen szó, amelynek kevés ember tudja a magyar helyettesét s ahol annyi a jó magyar szó, amelynek idegen formáját nem tudjuk — különösen gyilkos hatása van a lásdnak.

A másik: Hogy-hogy?

Az egyik: Velem már megtörtént, hogy kíváncsi voltam, mikor született D'Israeli. Ez csak nem ártalmas mulatság?

A másik: Nem.

Az egyik: Megnézem egy régebbi lexikonban, hát ezt látom: „D'Israeli, lásd Beaconsfield.”

A másik: Nos, és?

Az egyik: Megnézem ott is, hát ott meg ez áll: „Beaconsfield, lásd D'Israeli.” Így tehát hajókázhattam volna az itéletnapig D'Israeli és Beaconsfield közt és sohse tudtam meg, hogy szegény mikor született. De van egyéb is.

A másik: Halljuk.

Az egyik: Sohse vagyok tisztában azzal, hogy magyarul keressek-e valamit, vagy idegenül. Nézd meg például az irhazsír, ott van Irhazsír, lásd Dégras. Vagy ugyanabban a kötetben, ha végre sikerül megtalálnod az izelt bibeszálás növényeket, a lexikon pokoli nyugalommal nevet a szemed közé, s így szól: **Izelt bibeszálásak**, lásd *Arthrostylas*. Nahát most menj és lásd!

A másik: Rettenetes!

Az egyik: Na most már tegyük fel, hogy okulsz ezen és elhatározod, hogy ezentul idegen nyelven fogsz keresni. Mit tesz azonban a jó isten? Így se jutsz zöld ágra. Nézd meg például „juglans” szót. Ott ezt leled: **Juglans**, lásd *Diófa*. Vagyis meg lehet örülni, mert míg egy szót megtálsz, tizenöt lásdon kell körösztülni enned magadat.

A másik: Ehhez is szerencse kell. Én ismertem egy aradi doktort, az mindig megtalálta a lexikonban, amit keresett.

Az egyik: Az a doktor egyáltalán szerencsés kópé volt. De menjünk tovább. Lehet azonkívül körülutazási jegyet is venni a lexikonban. Ha valamiről teljes felvilágosítást akarsz, a **lásdok** évekig tartó munkára itélnék. Ha egy német író nevét keresed, okvetlenül van az életrajzban egy **lásd Német iradalom**. Megnézzél a Német iradalmat, ott van néhány ezer **lásd**, mert a lexikon azt akarja, hogy **lásd** a római iradalmat, **lásd** Horatius Flaccus, **lásd** a Gudrunt és az Eddát, **lásd** Attilát és Theodorikot, **lásd** Harold Harfagart és a Gragast, **lásd** Weimart és **lásd** Zrinyit, **lásd** a Koponyát, az Ichtysaurust, a Dodekaedront, a Folkloret, **lásd** Heinrich Gusztávot, Goethe János Farkast és Rigler József Edét, **lásd** Romantícizmus, Naturalizmus, Zola, Maupassant, Német-francia háború, Genfi egyezmény, Robbanó lövegek, Krupp, Creusot...

A másik: Rémes!

Az egyik: No lásd!

— o. —

FŐVÁROS.

(*) **A vérhalmi családház-telep.** A Budai Munkások Házépítő Szövetkezete nagy családház-telepet akart a II. kerületi Vérhalom-dűlőben alakítani s kérte a tanácsot, hogy engedje meg a 200 négyszögöles parcellákra való fölosztását a telkeknek. A tanács első ízben elutasította a kérelmet, mert nem akarja a fővárosnak amugy is túlságosan külterjes fejlődését előmozdítani. A szövetkezet, amely időközben *Budai Házépítő Szövetkezet* címet vett föl, a tanács határozatát megőlebbezte s egyszersmind kijelentette, hogy a telep alakításával járó összes költségeket viseli. A közgyűlés erre megengedte a 200 négyszögöles parcellák alakítását s megállapította a telekredezés föltételeit, amelyekhez a köz munkák tanácsa is hozzájárult. Néhány fővárosi bizottsági tag azonban viszont a közgyűlés határozatát őllebbezte meg s a *belügyminiszter a ma érkezett leiratában tudatja, hogy a közgyűlés engedélyét hatályon*

kívül helyezte és a tanács elutasító határozatát hagyta helyben. A miniszter kijelenti, hogy azért nem járult hozzá a közgyűlés engedélyéhez, mert úgy látja, hogy a telep, csak a főváros külterjes fejlődését szolgálja, pedig éppen ez a káros irányzat okozta leginkább a főváros jelenlegi súlyos pénzügyi helyzetét és ezért azt a kellő mederbe kell szorítani. Különben is a szövetkezetből már kiváltak a tulajdonképpeni munkások s így a telep nem a munkás-lakásvizonyok javítását célozza. Végre, habár a szövetkezet hajlandó és képes is a költségek viselésére, még mindig támaszthatának a fővárosnál szemben olyan igényeket (utőntartás, közkutatási-, közegészségi-, közbiztonsági-, vallásügyi stb. kiadások) amelyek a városi közpénztár súlyos megterhelésével járnak.

(*) **Uj iskoláépület.** A belügyminiszter jóváhagyta a közgyűlésnek azt a határozatát, hogy a VI. ker. Szent László-úton 362.000 korona költséggel és a X. ker. Maglódi-úton 310.000 korona költséggel új elemi iskolát és kisdudóvt építtet.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Megtorlás.** Relle Iván pozsonyi színház-igazgató ügye váratlanul egészen Berling vetette el hulláma. Megirtuk tegnap, hogy a német zeneigazgatók egyesületének az elnöke a *Berliner Tagblatt*ban kikelt panaszos hangon a magyar muzsikuskigányoknak a német zenészek rovására való terhődításon. Ez pedig nem történt minden alkalom nélkül. Ez a kifakadás a Relle-ügyvel kapcsolatos. A nevezett lap ugyanis budapesti tudósításként egy kurta táviratot közölt, amely így szólt, hogy „Széll Kálmán miniszterelnök megvonta Relle pozsonyi színházgatótól a további szubvenciót, mert német előadásokat is rendez.” Ezt a táviratot maga a *Berliner Tagblatt* sem hagyta szó nélkül s néhány sorban reflektált rá s erre következett a zeneigazgatók egyesületének elnökétől a magyar cigányellenes közlemény. Amely pedig alkalmas arra, hogy cigányainknak, akik pedig szép számban és pedig a német urak gyönyörűségére működnek Berlinben, kárt okozzon. A magyar cigány bravúrosan és jól muzsikál, a német zenekaroknak bizony erős konkurrenciát okoznak. A németek részéről való védekezés ellen sommi szavunk nem lehetne, ha magától pattant volna ki. Csak hogy kipattanotta ezuttal az a félreértés, amelyet a szükségzav budapesti távirat okozott. A miniszterelnök ugyanis nem azért vonta meg Relle Ivántól a szubvenciót, mert német előadásokat is rendez, hanem azért, mert nem tartott annyit magyar előadást, mint amennyire kötelezte magát. Ez pedig más, ezt egészen másként fogta volna fel egy a német lap, mint a berlini zeneegyesületi elnök. A rektifikálásnak, ha már egyébként nem is, legalább Berlinben élő muzsikusaik érdekében üdvös volna, s első sorban az van rá hivatva következésképpen, aki a kis téves táviratot küldte el a berlini lapnak Budapestről.

A pozsonyi áldatlan színházi állapot különben bus költemény megírására illette *Dézi Sándor*, aki Relle színházánál működött. A pozsonyi színházi viszonyokból fakadt költemény közvetlen hangjával méltó arra, hogy nagyobb körben is olvassák, így szól:

A pozsonyi hegyekből.

Csatangói a magyar színész Erdők alatt, hegytetőkön; Rossz a hire s a kenyerre Keserű a magyar földön, Magyar földön.

Szegény magyar komédiás Mi lettél és mi lehetsz még? El tudod-e felejteni Valaha e fájó leckét, Fájó leckét?

El tudod-e felejteni, Hogy pozsonyi színész voltál, Honnan sírva, munkátlanul Mint a kutya elkotródtál, Elkotródtál.

Elkotródom én is innen, De nem fogok messze menni: Pozsonyi a te határfádat Sírva fogom ölgetni, Ölgetni.

Sírva fogom ölgetni Valamelyik határfádat S megbocsátom amit tettél, Valamennyi nagy hibádat, Nagy hibádat.

Csak hogy te is megbocsássad, Hogy oly fanyar színész voltam: ... De hát olyan nehéz is volt Nevetni a „Síróban”, Síróban ...

Dézi Sándor.

Városigeti Szinkör. A városigeti szinkörben nap-nap után zsuifolt házak előtt nagy tetszés mellett kerül színre a *Színházok* című gyönyörű zenéjű, mulattató új operett. Vasárnap az előadást *Amberg Gusztáv* new-yorki színigazgató is végignézte és *Feld Zsigmond* igazgatónak előadás után gratulált a minden tekintetben kifogástalan előadáshoz. Szerdán közönségre huszonkilenczeder kerül színre *Feld Mátyás* kacagató parodisztikus bohóságára, az *Ócska brigádros*, a két főszereplő, mint eddig is, *Sziklai Kornállal* és *Láng Etellel*.

Dalos Színház. Ma este less a bemutatója a *József Egyiptomban* című dalműnek. *Borsodi Vilmos* igazgató a darabhoz az izraelita templom férfi énekkarát is szerződtette. A darabot fényesen, korhű jelmezekkel állítják ki és az igazgatóság a zenekart is megnagyobbította. Az előadás iránt nagy az érdeklődés, már eddig is számos előjegyzés történt, ami ritkás számba megy a Dalos Színházban. Ezenkívül állandóan műsoron marad *Offenbach* remek zenéjű operettje, a *Tulipán szigetén*, amelyet naponként zsuifolt nézőtér előtt adnak.

Fővárosi Nyári Színház. A Fővárosi Nyári Színházban holnap kedden *Sardou* rég nem adott drámája, a *Fedora* kerül színre. A címszerepeket *Hadrík Anna* játssza. *Ipanoff Lorist* *Klenovics György*, a többi szerepeket *Horváth Paula*, *Szentmiklósy Irén*, *Czakó, Faragó, Sebestény, Pázmán* és *Farkas*.

Művészet Balaton-Földváron. Szombaton fényesen sikerült művészet volt Balaton-Földváron. A vendéglő nagy termét az előkelő közönség teljesen megtöltötte. Az estélyt *Rákosi Viktor* szellemes, derűs prologia nyitotta meg, melyet *Hegedűs Gyula* pompásan adott elő. A második szám a *Találkozás Bem apóval* című bohóság volt, melyet erre az alkalomra *Mocsary Béla* pénzügyminiszeri osztálytanácsos, a *Székely* szerzője irt. A kis bohóságot, mely tele van jóízű humorral s helyi vonatkozású ötletekkel, *Faludi, Hegedűs* és *Rózsashegyi* pompásan interpretálták. *Rózsashegyi Kálmán* és *Hegedűs Gyula* még egy-egy monológot adtak elő, s végül *Rákosi Viktor* olvasott fel egy tárot, melyet a közönség élénk derűltséggel fogadott. A művésztét táncmultság követte.

MŰVÉSZET.

Szent Margit-émlék. A Margitszigeten nyaraló fűrdővendégek között élénk mozgalom indult meg egy Szent Margit-szobornak vagy emlékműnek a szigeten való emelése érdekében. Az eddigi megbeszélések szerint igen alkalmas helynek találnák erre a szigetet új parkjának jobbra a hid lejárattól ész részét, ahol az emlék mindjárt szembetűnne. A terv megvalósítására bizottságot szerveznek, amelynek pártfogójává *Lábás Adolf* kormányzó utján *József főherceget* kéri fel. Az emlékmű költségeinek alapját egy nagyszabású park-ünnep jövedelme vetné meg.

A szolnoki művésztételep. A Szolnokon létesítendő testőművész-kolónia a megvalósulás küszöbén áll. A már előbb megalakult művész-egyesület választmányára — melynek elnöke gróf *Szapáry Gyula* — *Lippich Gusztáv* főispán alelnök elnöksége alatt tartott mai ülésén tudomásul vette, hogy a belügyminiszter az egyesület alapszabályait megerősítette. Az építkezés finanszírozására az adakozásokból összegyűlt jelentékeny összeghez a vármegyei kulturális alaptól 60.000 korona kölcsönt vesznek fel, melyet a tagsági díjakból és a közoktatásügyi miniszter által felajánlott 3000 korona évi segélyből fogják törleszteni. Szolnok város által a város legszebb részén felajánlott telken két szép stílusú pavillont 6—6 műteremmel és ugyanannyi lakással a már elkészült tervek szerint építenek. Az építő bizottság elnökévé dr. *Köhner Adolf* nagybirtokos választott meg. A pavillonok még az ősszel tudó alá kerülnek, hogy a jövő év tavaszán már befogadhatóság az ide készülő művészeket.

EGYESÜLETEK.

(Kisiparosok Országos Nyugdíjgyejesülete.) A Kisiparosok Országos Nyugdíjgyejesületének megalapítása dolgában tegnap este *Ligeti Imre* elnöklése alatt tartott értekezleten az alapszabályok kidolgozását végleg befejezték és néhány nap múlva felterjesztik a belügyminiszterhez megerősítés végett. Elhatározta az értekezlet, hogy az alapszabályok beérkezéig tevékeny agitációt fognak kifejteni kisiparos körökben a nyugdíjgyejesület eszméjének terjesztése és megkedveltetése végett. E végből kiegészítették a szervező-bizottságot is, amely a következő tagokból alakult meg: *Ligeti Imre* a Magyar Iparosok Lapja szerkesztője, dr. *Braun Filipp* ügyvéd, *Weisz Antal* nyomdász, *Eördögh István* és *Tolnay Zsigmond* asztalosmesterek, *Leichter Lipót* fodrászlet-tulajdonos és *Lázár Albert* szobrász. Végül köszönetet szavaztak a sajtónak a nyugdíjgyejesület eszméjének támogatásáért. A nyugdíjgyejesület a segítés módját következőképpen tervezi:

A tagokat három osztályba osztják: Az I. osztályban fizetnek a tagok hetenkint 24 fillért és ennek tevében heti 14 korona nyugdíjat kapnak; a II. osztályban fizetnek 30 fillért, a nyugdíj pedig 16 korona; a III. osztályban heti 36 fillér tagdíjért 18 K. nyugdíjat kapnak hetenkint. Tíz éves tagság után azok a tagok kapnak nyugdíjat, akik időközben munkaképtelenné lettek, 25 éves tagság után feltétlenül kap minden tag, ha egészséges is. Ha a tag meghal, az őt megillető nyugdíjat neje és gyermekei kapják. Az egyesület ügykezelése a kormány és a hatóságok, továbbá a tagok ellenőrzése mellett fog állani. Az egyesület készpénzvagyonát a legelőkelőbb pénzintézetekben helyezik el, ahonnan csak a közgyűlés tudomásával és négy főtiszviselő együttes aláírásával lehet belőle esetről-esetre annyit kivenni, amennyire éppen szükség lesz. A mozgalom vezetői számítanak arra is, hogy a nyugdíjalapnak nagyobb tőkét lehet teremteni nemcsak a befolyt tagdíjakból, hanem a később rendezendő mulatságokból, sorsjátékokból. Számítanak a kormány és a társadalom áldozatkészségére is. Az alapszabályok értelmében az egyesületnek tagja lehet nemcsak önálló kisiparos, hanem kiskereskedő, hivatalnok, vagy munkás is. Az érdekeltek, akik saját és családjuk érdekében csatlakozni kívánnak a sikert ígérő mozgalomhoz, szándékukat levélben is bejelenthetik a „Magyar Iparosok Lapja” szerkesztőségének. (Budapest, VIII. Német-utca 11.)

SPORT.

Köttingbrunni löversenyek. A helenthalidíj után a holnapi napon némi hanyatlás mutatkozik. Négy eladóverseny szerepel a programon, melyekre a nevezések szerényen sikerültek. A nap főszáma egyébként még megmentheti a napot, mert a 10.000 koronás köttingbrunni nagy handikapban bizonyára nagy mezőny log indulni, a benevezést, illetve álvamaradt husz ló a jobb klasszishoz tartozik. Az urlovasverseny alapján ugylátszik, mintha *Carmin* ki volna eresztve. A mögötte beérkezett *Nina* azonban másnap rossz futásával komolyan diskreditálta, hogy *Carmin* győzelmében nem bizhatunk feltétlenül. A valószínű indulók közt szerepel *Felemás Kormos, Medicus, Karmester, Booky*, melyek mind jobb klasszist képviselnek *Carmin*nál és sulyuk is igen kedvező. Különösen jó futást várnunk *Felemástól*. A Lovaregyleti díj tavalyi győztese idei rossz futásai következtében oly kedvező sulylyal került ebbe a handicapba, hogy bizony nem kell magas formát mutatnia, ha *Carmin* le akarja verni. A Königswater-istálló körülben kezd formába jönni és így *Felemásban* biznak *Carmin* és *Kormos* előtt. Meglepetést *Karmester* hozhat. Szép versenyt ígérkezik még a *Leobersdorfi-díj*, melyben *Ritka II.* ismét juthat. *Booky, Frangepán Busentov*al kortéher alatt fut, ezektől nem kell félnie. *Garzádnak* azonban tiz fontot kell cedálnia, miért is ő benne keresik *Ritka II.* legveszélyesebb ellenfelét, — esetleges leverőjét.

Az eladói gátversenyben a tavalyi nyertes *Driver* megismételheti győzelmét, figyelmet érdemel még *Modor*. A kétévesek handikapjában *Saskia* pártja nagy, de *Amras* és *Escamillo* is számba jön. A kétévesek eladóversenyében igen jó lovak indulhatnak, így *Blockade* és *Latourdic*. Az eladóverseny kimenetelét *Waterloo* és *Dämming* közé helyezzük. Az eladók akadályversenyében *Különcz* alig verhető.

Tipjeink a következők:

- I. *Driver—Modor.*
- II. *Saskia—Escamillo.*
- III. *Felemás—Carmin—Kormos.*
- IV. *Blockade—Latourdic.*
- V. *Waterloo—Dämming.*
- VI. *Különcz.*
- VII. *Garzáda—Ritka II.*

A köttingbrunni nagy handicap eredményét minden más organumot megelőzve a Telefon Hírműködő utján tudhatja meg a nagyközönség, mert a Hírműködő kiküldött tudósítójának telefonjelentése alapján közvetlenül a versenyek letutása után részletes jelentést olvastat fel. Így a harmadik futamig levő eredményt negyed 6 és az összeredményt 7 óra tájban olvastatja fel. A versenyeredmények olvasására két-szeres riadójellet hívja fel előfizetőinek figyelmét a beszélő újság.

TÁVIRATOK.

Brüsszel, július 29. Mint a *Reform* jelenti, *Wetterenben* a puskaporgyárban robbanás történt, amelynél három munkás meghalt és többen megsebesültek. A sebesültek közül kettő már behalt sebeibe.

Az osztrák lengyelek törekvései.

Lemberg, július 29. *Cakoplaue*-ban vasárnap délután monstre-gyűlést tartottak a lengyelek, amelyen sokan jelentek meg. *Friedler* szerkesztő volt az elő-

adó. Hosszasan fejtegette a lengyelek sikertelen nemzetiségi törekvéseit és azt mondta, hogy e sikertelenség Szilázia lekosainak hibája, mert ezeknek, szerinte, nincs elég lelkesedésük az agitációra. A gyűlésen, amely szűkebb bizottságot küldött ki a legközelebbi gyűlés helyének megválasztására és a lengyel törekvések folytonos ébrentartása céljából, megjelent *Horka* ifjú cseh képviselő is, aki azonban nem beszélt a gyűlésen.

Az o. sz. pénzügyminiszter lemondása.

Róma, július 29. A ma tartott minisztertanácsban *Volenberg* pénzügyminiszter benyújtotta tervezetét az új adózási reformról, amelyet demokratikus szellem leng át. A minisztertanács nem fogadta el a pénzügyminiszter javaslatát. Biztos forrásból nyert értesülés szerint *Volenberg* le fogja vonni a konzekvenciákat a minisztertanács egyhangú elutasításából és legközelebb beadja lemondását. Utóául *Dibrogliót* emlegetik.

A kínai bonyodalom.

Berlin, július 29. Egy idevaló lap pekingi jelentése szerint az összes Kínában megjelenő és európaiak által szerkesztett lapok keserűen panaszkodnak az európaiak hadjáratainak eredménytelensége miatt; hangoztatják, hogy az európai csapatok a legkedvezőtlenebb időben vonulnak vissza és aggódva beszélnek a jövőről. Feltűnő, hogy a legtöbb kínai nyelven megjelenő lap hasonló értelemben ír s a hatalmak visszavonulását úgy tüntetik föl, hogy valóságos csapás Kínára nézve. Az egész hadjárat azzal végződött, hogy az özvegy császárné, aki az egész boxer-lázadást titkon szította, megmaradt a kormányon. Az udvarnál a legbefolyásosabb emberek *Lilienyng*, *Lücsnaulin* és *Yunglu*, akikről tudvalevő, hogy az európaiakat gyűlölik. *Tungfuszjang* és *Tuan* tovább izgatnak a mongolok között. *Tuan* fia továbbra is a trónörökös maradt. Tehát minden a régiben maradt s mindenki aggódva kérdezi, hogy hol vannak a béke biztosítékai.

London, július 29. A *Standard* jelenti *Sanghai*-ből: Csili delugyati részéből érkező jelentések szerint ott az ügyvezetett paraszti szövetsége áll fönn. Ebben huszonöt ezer jól föllegverzett ember van, legnagyobb része volt boxerek és elbocsátott katonák. A szövetség tagjai zsákmányul ejtették az összes császári készleteket, amelyeket *Pekingből* szárazföldi úton küldöttek.

A francia választások.

Páris, július 29. Tegnap 44 megyében 96 pótválasztás volt a megyetanácsokba. Eddig 94 eredmény ismeretes. Megválasztottak 83 köztársaságist és 11 konzervatívot. A köztársaságisták 17 mandátumot nyertek és 7-et vesztenek.

Dervisek veresége.

Aden, július 28. Az *Órült Mullaht*, a *Lord Kitchener* által a Fehér-és Kék-Nilus között megsemmisített dervis-csapat maradványát vezérét az angolok e hó 17-én heves csatában megverték. Az angolok egy tiszet és 12 embert veszítettek. Egy tiszet és 20 ember megsebesült. A dervisek 70 embert veszítettek.

Az amerikai hőség.

Washington, július 29. A tengeri termelő vidékekről a meteorológiai intézethez ma ideérkezett hírek megnagyugtatóbbak. Az időjósok szerint a szárazság ideje elmúlt és sok vidéken csapadék várható. Általában nagyobb kilátás van alacsonyabb hőmérsékre.

Közgazdasági táviratok.

New York, július 29. *(Terménytözsde.)* *(Zárlat.)* *Gyapot:* New Yorkban helyben 8 1/2. (8 1/2). *New-Orleansban* helyben 8 1/2. (8 1/2). — *Petroleum:* Stand white New Yorkban 7.50 (7.50). Stand white Philadelphianban 7.45 (7.45). Refined in Cases 8.50 (8.50). Credit Balances at Oil City 1.15 (1.15). — *Zsír:* Western stand 8.90 (8.85). *Rohe* és *Brothers* 9.— (9.—). *Tengeri* irányzata bizonytalan. — *Júliusra* — (—). — *Szeptemberre* 56 1/4 (58 1/4). — *Okt-re* 57 1/2 (59 1/2). *Buza* irányzata gyenge. — *Piros ősz* helyben 75 1/4 (77 1/4). *Júliusra* 74 1/2 (76 1/2). *Szeptemberre* 73 1/4 (75.—). *Októberre* 73 1/4 (75 1/4). *Dec-re* 75 1/4 (77.—). *Gabona* szállítási díja *Liverpoolba* 1.— (1 1/2). — *Káv:* *air Rio 7. sz.* 5 1/2 (5 1/4). *Július* 4.80 (4.85). *Októberre* 4.95 (5.—). — *Liszt:* *Spring Wheat* cears 2.75 (2.75). — *Cukor:* 3 1/2 (3 1/2). — *Őn:* 27.87 (27.87). — *Réz:* 16 1/2 (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, július 29. *(Terménytözsde.)* *(Zárlat.)* *Buza* irányzata gyenge. *Júliusra* 65 1/2 (68 1/2). *Szept-re* 67 1/4 (69 1/4). *Tengeri* irányzata gyenge. — *Júliusra* 51 1/4 (54 1/2). — *Zsír:* *Júliusra* 8.52 (8.55). — *Szeptemberre* 8.55 (8.57). — *Szaionna short* clear 8.30 (8.30). — *Sertésus:* *Júliusra* 14.05 (14.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLEK.

Tovább nem játszom. . .

Tovább nem játszom, adja vissza
Csak gyorsan, gyorsan a babaruhát.
Mint sakokban, remis lett a partník,
Lélekölő ez, dobjuk össze hát.

Tovább nem játszom; sok a kibic
S míg eláruják minden lapomat,
Mind csak az én káromra drukkol
És maga helyett sans géne hívogat.

Tovább nem játszom; maga pakliz,
Megnézi titkon, amit nekem oszt,
S míg retteg egy kis rizikótól,
Engem egész kedélyesen kifoszt.

Tovább nem játszom: nincs már semmim
A szívem, nézve, tross teljesen.
Most nekem kéne magát visszacsálnom,
De én gavallér vagyok, édesem.

Szávay Gyula.

Fürdő-level.

Trouville, július 26.

Sötétkék, felhőtlen ég alatt vidám kacagás vegyül a fürdői zenekar hangos muzsikájába. Vidám, gondtalan kacagás közben szép asszonyok és leányok serege lubickol a tenger enyhe hullámaiban. Az üdülőzöld tengeri mohot felkavarja a sok tempózó végtag és csakhamar egész koszoruban fonódik a nők karja és lába közé.

A nemzetiségek sajátosság vegyüléke találkozik e kies tengeri fürdőben. A sikkos, mozgékony francia nő mellett büszkén felhírik a szoborsép angol leány bőre. Amerika, Ausztria, Lengyel- és Németország minden nő típusa itt találkozik egy valóságos kiállításban és toaletteji által mutatja be az éghajlat, természeti hajlamok és vérmérséklet teremtette legkülönbözőbb izlést. És mégis — az egész női társaság külsőjét hasonlóvá, részben egyöntetűvé varázsolja egy láthatatlan erő az az egész világot sebes futásban át-szárnyaló — divat!

Legtöbb gondot természetesen a fürdőruhákra kell fektetni, valóságos remekait látjuk a helynek és célnak teljesen megfelelő és fajta toaletteknek. Mivel a nők itt együtt ürdenek a férfakkal, első sorban decens voltokra kell nagy súlyt fektetni. Lehetőleg éles szövetekből kell készülniük, amilyen a serge, lüszter és flanel, mert ezekről leperog a víz s a belőlük szabott ruha nem tapad a testhez. E téren divatszín a vörös, sárgás és fehér. Ez utóbbi a lelegezedsébb és legkevésbé van kitéve a szinhabas veszedelmének, melyet a tengervíz sara a legtöbb esetben elő szokott idézni. Idősebb nőknek nagyon elegáns a fekete-fehér lüszterből szabott fürdőruha is.

Feltűnő szép volt egy karcu, szőke asszonyka piros sergeből készült fürdőkosztümje. A nagyon bő nadrág térdig ért, hol gummiszínor huzta szoros korba. A derék egészen vízszintes szegélyekbe tűzött, piros szegélyű fehér hajtókákkal s ugyanilyen matróbetéttel. A rövid, dudoros ujjakat piros pániba foglalt gummiszínor tartotta. Hozzá kacér vörös viaszosvásznon főkötő.

A másik szembeötölő fürdőruha acélkék sergeből készült dus fehér-kék csizkozással. A térdigérő, tűrök nadrághoz hasonló bugyogóra hosszú szoknya omlott alá fekete zsinóros, fehér pántszegélyvel, mely elől szétnyit s a nyílásba fehér-kék betét simul nagyon kedvesen. A bluz kivágását szintén fekete-fehér csikos mellény takarta, széles, hegyes hajtókáit fekete zsinor szegélyezte. Hozzá csinos, fehér bőrv tartozott és kecses, kék viaszosvásznon főkötő.

Mivel a tengeri uszodák teljesen ki vannak téve a napnak, a nők félteve őrzött fehér bőrét állandóan fenyegeti a napbarnulás veszedelme. És mivel ez részben fontos egészségügyi faktor is — a napkúra — nem elkerülésére, hanem ellensúlyozására kell törekednünk.

Mint a legrégebb és egyszersmind legegyszerűbb napbarnulás elleni szert az aludtettel való mosdást ajánlják.

Hasonlóan fehérit a bőrt a tojássárga, hársfával keverve. Ezzel jól bekenjük az arcot a napbarnított helyeken, a keveréket engedjük a bőrre száradni és másnap reggel langyos vízzel lemoszuk. Szintén egyszerű és minden bőrmínőségnek egyaránt jóltevő szépítő szere a friss uborka. Vannak orosz nők, akik télen-nyáron egyetlen csepp vízzel sem érintik arcukat, hanem csakis uborkával mossák, télen nagy költségek árán szereve meg a szükséges uborkát.

Szép, teljesen fejlett uborkát kettő kell vágni, hétért a széleken lehámozni, aztán a nedves, sima részsel bedörzsöljük az arcot és nyakat. Finom gyolccsal kissé leszárítjuk s mire az uborkanedv teljesen rászáradt az arura, újból két-háromszor bedörzsöljük, aztán berisporozzuk. Este lefekvés előtt és reggel mosdás előtt szokás ezt megtenni.

De a bőr barnulásán kívül egészségünket is sok veszélyvel fenyegeti a tengeri fürdő. A fodros hullámok esábitó, üdítő gyönyörű óvatossá kell élveznünk. Tei gyomorral nem szabad a tenger hullámaiba lépünk; az étkezéstől legkevesebb két órai időköz választásza el a fürdést.

Nagy megleben lassan vetközzünk, hogy testünk ne legyen izzadt, mikor a vízbe megyünk. Hűvös időben ellenben gyorsan vetközzünk le és ugorjunk a vízbe, mert különben megfázunk. Soká ne maradjunk a vízben, bármily nehezen válunk is meg tőle; a legcsekélyebb borzongásnál jöjjünk ki azonnal. 5-10-20 perc elegendő.

Utána mossuk meg magunkat folyó- vagy kutvízzel, mert a sóvíz ártalmas a bőrre nézve. Aki fejfájást és bágyadságot érez utóhatásul, az óvakodjék a tengeri fürdőtől. Fülbajos vagy fülgyulladásra hajlandó egyének tegyenek gyapotot a fülükbé és óvakodjanak a víz alá bukni, mert a hideg víz hirtelen, erős nyomása könnyen ártalmára válik a gyenge füllobnak.

Görösekben szenvedők csakis orvosi tanácsra használjanak tengeri fürdőket. S akinek bőre fürdés közben sötétvörös lesz, jöjjön ki azonnal, mert ez biztos jele a göröcsnek vagy ájulásnak, még teljesen egészséges egyéneknek is.

Az arcot fürdés után meg kell kenni valami jó arckrémmel; a haját pedig egész szárazra törülni. A testet erős ledörzsöléssel kell felrísíteni s utána nagy sétát tenni a napstütte tengerparton. Legelőszerebb a délelőtti órákban fürdeni, de esie naplemente előtt egy órával szintén jó hatású. Elég napjában egyszer fürdőzni.

Ügyelnünk kell továbbá a tengeri fürdőkben oly nagy előszeretettel gyakorolt sportoknál a kézre is. A tenisz elvástagítja a hüvelyujját; ez tartja ugyanis szorosan a raiquettet s ez a tornázás csakhamar elzselesíti és hátra hajlítja.

Az evezéstől kidudorodnak, bütykössé válnak az ujjak, a tenyér széles, kemény és érdes lesz. És e kézduvító mulatságok megkövetelik, hogy annál gondosabban ápoljuk kezünket, mert a nagy kéz is lehet szép, ha hóhéhré, bőre átlátszó és érintése selymes hatást tesz.

s. b.

+ Zola programja. Jövendő terveiről, Tolsztojról meg Hugo Viktorról beszélgetett egy olasz újságíróval Zola Emil és többek közt ezeket mondta: „Nem hiszek abszolút boldogságban, mert ez elérhetetlen; de azt hiszem, hogy a társadalmi igazságtalanság enyhíthető s azért a tudományban bizom, mely meg fogja teremteni az igazság és jogosság érzését. Nagyon tisztálem Tolsztojt, de bizonyos pontban nem értek vele egyet. Az evangélium alapján áll. En sem zárkózom el az evangélium szépségéi elől, de szerintem a jövő moráljának a tudományos pszichológián kell nyugodnia. Az „affaire“ (a Dreyfus-ügyet érti) megtanított rá, hogy szükséges a morált teljesen új alapokon fölépíteni. Legközelebbi regényemnek a „Vérité“-nek ez lesz a tárgya. Ebben tanulmányozni s megvilágítani fogom Franciaország elemi és középiskolai oktatását. Közvetítő leszek nevelők és tanítványok közt. Az első részben a mostani nevelés csekély eredményeit fejtegetem, a másikkban pedig azt, hogy milyennek képelem a jövőt. A „Vérité“ után jön a „Justice“, mely igazságügyi tévedést fog tárgyalni, de kerülni fogok minden vonatkozást az „affaire“-re. Ezért például teljesen elhagyom a ka-

— De hiszen ez egy középkori apród! — szolt meglepődve Szergejevics Hippolit.

Kerek, sápadt arca volt Benkovskynak, nagy fekete szeme bágyadtan látszott. Fekete bajusz díszítette az arcát, a homlokát kuszált, bodor hajfürtök simitották. Kis növésű, közepetermetűnél alacsonyabb ember, a hajlékony, helyes arányu teste ezt a bajt azonban alig tette észrevehetővé.

Szergejevics Hippolitra a rövidlátó pillantásával nézett. Volt valami szimpatikus az arca sápadtságán, de a betegeskedés nyomai is meglátszottak rajta. Selymruhájában és sapkájában valóban olyan volt, mint egy középkori képen az apród.

— Nevem Benkovsky! — szolt tompa hangon és odanyújtotta jól gondozott, fehér kezét — hosszú, keskeny, muzsikus ujjai voltak — Szergejevics Hippolitnak, aki éppen most jött föl a veranda lépcsőin.

A fiatal tudós erősen megrázta a kezét. Néhány percig mind a ketten hallgattak, aztán Szergejevics Hippolit valamit mondott a park szépségéről. Az ifju röviden válaszolt, csak éppen az udvariasság kedvéért.

Nemsokára megjelent Szergejevna Erzsébet fehér ruhában, amelynek fekete csipke volt a disze. Ez a ruha pompásan illett a nyugodt arcához és puha, szabályos vonásai fenséges harmóniába olvadtak össze. Az őrm piája fényesdobozt ajakán és hideg szeméből a boldogság jánya tört elő.

— Mindjárt eszünk — jelentette Szergejevna Erzsébet. — Ma fagyaltunk is van. De Petrovics Sándor, miért ily szófukar? Igaz is, Schubertől nem feledkezett meg?

— Schubertől is, meg a könyveket is elhoztam — felelte és rajongó csodálkózással nézett Szergejevna Erzsébetre.

Szergejevics Hippolit észrevette ezt a tekintetet és kellemetlenül érezte magát.

— Pompás! — örvendezett Szergejevna Erzsébet és barátságosan mosolygott Benkovskyra.

(Folytatása következik.)

REGÉNY.
EGY LEÁNY.

Irtá: MAXIM GORKIJ.

(11)

— Az uramnak nagyon szép ruhái voltak. És Benkovsky nem finnyás. Három füstestvéro van meg öt leánytestvére. És a birtokukon nagy a teher. Tudod, ettől a Benkovskytól vettem ropant olcsóért egy könyvtárt, amelyben sok értékes könyv van. Nézd meg, talán találsz köztük olyat, amit használhatsz. Sándor igen nyomorúságos fizetésből él.

— Régóta ismered? — kérdezte Hippolit. Benkovskyról kellett beszélnie, jóllehet a legszívesebben hallgatott volna.

— Körülbelül négy éve; de közelebről... csak hét-nyolc hónap óta. Majd meglátod, milyen szeretőreméltó. Olyan gyöngéd, valóságos ideálista és — ugy látszik — kissé dekadens is. Különb, a fiatalság most nagy hive a dekadenciának. Egyik része az idealizmus felé fordul, a másik a materializmus felé... én se az egyiknek, se a másiknak nem hiszek a bölcsességében.

Szergejevics Hippolit odahajolt az asztalhoz. — Vannak, akik viszont a „szkapszis szerkerét tolják száz lóerővel“, mint ahogy ezt egy kollégám szokta mondani...

Erzsébet nevetett. — Elmés, ha kissé durva is. Magam se vagyok nagy távolságban, — komolyan mondta ezt Erzsébet — a szkapszistól. Tudod, az egészséges létkedésre, a valódi szkapsziszre szükség van, hogy szárnyát szegje a haszontalan ábrándoknak, hogy helyesen lássa az ember az életet...

Sietve kihörpítette Szergejevics Hippolit a teáját és elment, hogy kicsomagolja a könyveit, legalább ezt mondta távozása előtt. A szobájában azonban még mindig erős petroleum-szag volt,

jóllehet tárva-nyitva álltak az ablakok. Egy könyvet vett magához és kiment a parkba.

A sűrű lombok, a viharezgett fák között melankolikus csöndesség volt. Föl se nyitotta a könyvet, átment a faszoron, a nélkül, hogy valamire gondolt volna.

A folyóhoz ért. Ott volt még a csónak. Mintha Varenka arcát látta volna a vízben, amint igéző pillantással ránéz.

— Olyan vagyok, mint egy gimnázista! — így kiáltott föl Szergejevics Hippolit, de érezte, hogy a Varenkára való emlékezés kellemesen hatott rá.

Egy ideig a parton állt, aztán a csónakba ugrott és onnét nézte a folyó vizét, amely három nappal ezelőtt ugy megigézte. De az átlátszó mélységben ma nem jelent meg a csodaszép leány képe. Cigarettrára gyújtott, de mindjárt el is dobtá a cigarettaát.

— Miért is vagyok én most itt? — kérdezte magától Szergejevics Hippolit. Miért is jöttem le egyáltalában a nővéremhez?

... Mindenesetre azért, válaszolta magának hogy a nővére jó hirnevének őre legyen, hogy alkalmat adjon neki arra, hogy ezt a Benkovsky urat fogadhassa... De ez a Benkovsky nem lehet valami okos ember, ha valóban szereti Erzsébetet, aki kissé tulságosan is okos...

Körülbelül három óra hosszat ült itt almodozva. Rendetlen összevisszaságban vonult el előtte minden, anélkül, hogy valami fölött alaposan gondolkodott volna. Lassan feltápászkodott és hazament. Elégedetlen volt, hogy megint időt pazarolt, de most erősen fogadkozott, hogy hozzáfog a munkához.

Amint a verandához ért, egy karcu ifjut látott. Fehér bluz volt rajta, amelyet egy bőrv fogott át. Az ifju hátat fordított a fáknak és az asztalon előrehajolva valamit erősen nézett. Szergejevics Hippolit mérsékelté a lépteit és töprengett. — Ez hát az a Benkovsky?

Az ifju megfordult, bodor hajfürtjeit megigazitotta és a faszor felé nézett.

lonai elemet. E munkában kifejtetem majd legnagyobb ideálomat, a háború megszűnését, az igazságosság szemlének diadalát a fegyverek hatalma fölött, az Egyesült-Államok diadalát Európa fölött, ami Victor Hugo álma is volt. Bámulni fog, hogy mennyire egyezem Hugoval, mert sokkal romantikusabb vagyok, mint hiszik.

+ Európa vagyona. Mulhali statisztikái számlái szerint Európa tőkéje és összes gazdaságának becsértéke 1175 milliárd márka. Ebből a folyósítható tőke cirka 500 milliárd. A gazdagság sorrendjében az európai államok így következnek egymásután. Első helyen áll Anglia 295 milliárd vagyonnal, utána következik Franciaország 247 milliárddal, Németország vagyonának becsértéke 201, Oroszországé 160, Ausztria-Magyarországé 103, Itáliáé 79, Belgiumé 25, Hollandiáé 22 milliárdra tehető.

Az államok összes gazdagságából a forgótőkét kihatározza a következő sorozat jellemzi az állapotokat: Anglia tőkebeli gazdagsága 108 milliárd, Franciaországé 65, Németországé 37, Oroszországé 14, Ausztria-Magyarországé 10, Olaszhoné és Belgiumé 7-7, Hollandiáé pedig 6 milliárd márka. Ha már most a nemzeti vagyont a lakosság számával elosztjuk, akkor átlag minden egyes polgárra Angliában 6920, Franciaországban 5200, Hollandiában 3680, Belgiumban és Németországban 3120, Ausztria-Magyarországon és Itáliában 2000, Oroszországban pedig 1200 márka becsérték esik. A tőkéből pedig minden angolra 2120, egy-egy franciára 1360, a hollandusok mindegyikére 1000, minden belga alattvalóra 855, egy-egy németre és olaszra 500, minden egyes osztrákra és egy-egy magyarra 400, végül minden oroszra 115 márka esik — elvben, vagyis általános számítás szerint.

+ Színházi probléma. Egy londoni színházigazgató titkárja egyúttal megbízott kritikusa is volt a gazdájának. Ez utóbbi minőségben három év előírása alatt cirka három ezer szindarabot olvasott végig, természetesen azért, hogy azt hatásozást és színrehozatal szempontjából elbírálja. Ez körülbelül azt jelenti, hogy naponta három szindarabot olvasott végig és ha egy napig puzsált, akkor a következő napon már egy félútcát szümmvet kellett végigéltetnie. A három ezer darab között a titkár éppen csak négyet fedezett fel olyant, mely előadásra alkalmasnak mutatkozott. De hogy aligha volt túlságosan felkészültes bíráló a titkár ur, ez abból sejthető, hogy a négy jónak ítélt darabot — az igazgató legjobb barátai írták. A szíre hozott négy darab közül három meg is bukott.

KÖZGAZDASÁG.

A Kereskedelmi Bank mérlege.

Budapest, július 29.

A nagy gazdasági depresszió közepette, amely új meg új aggodalmakat kelt, mert az ország nem látja e szakadatlan pangás következményeit, nem lehet eléggé dicsérni a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* intéző főfőnökét az a buzgóságát, hogy a technikailag lehető legnagyobb gyorsasággal közzétette a bank félévi mérlegét, amely nagyszerű eredményeivel valósággal megnyugtató pont az egyetemes kedvetlenség közepette. Ez a félévi mérleg, amely újabb tanúsága az intézet kitűnő, invenciózus és körültekintő vezetésének, biztató kilátásokat nyújt arra, hogy az a gazdasági élet, amely egy nagy pénzintézet félévi életében ennyi egészséges mozgást és ennyi eredményt tud produkálni, rákódoltatás nélkül fog ismét kedvezőbb területre visszajutni. A Kereskedelmi Bank céltudatos, kitűnő vezetését mutatja, hogy az intézetet széleskörű üzlete egyetlen ágában se érte vesztéses, sőt ami a mostani nehéz hitelviszonyok közepette örömdetesen jellemző, jelzőüzlete is olyan szilárdan van megalapozva, olyan simán bonyolul le, hogy a leletl félévesztendőben — egy igen kisszerű esettől eltekintve — egyetlen terhelni ingatlan se kellett a banknak megszereznie. Általában a félévi mérleg tükrében jelentkeznek azok a jelenségek, amelyek az egész gazdasági létargiából való kibontakozással és a tőkék fokozottabb jövedelmezésével biztatnak.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank félévi nyereség- és vesztés-számlája így hangzik:
Terhek. Az ügyvezető igazgatóság, a hivatalnokok és szolgák fizetése 456.903 K. 48 f. Költségek: Irodabér, irodai kiadások, nyomtatványok, bélyegek és egyéb költségek 272.122 K. 33 f. Adók 177.460 K. 40 f. Leírások különféle követelésekből 17.940 K. 27 f. Leírások leltári beszerzésekből 2889 K. 19 f. Az 1901. I. félévi nyereség (azaz 20-06%) 3.008.367 K. 85 f., ehhez az 1900. évi nyereség-áthozat 770.512 K. 42 f., összesen 3.778.880 K. 27 f. Főösszeg 4.706.195 K. 94 fillér.

Nyereségek: Nyereség-áthozat az 1900-ik évről 270.512 K. 42 f. Tiszta kamattjévedelem 1.982.533 K.

97 f. A banképület jövedelme 21.493 K. 47 f. Nyereség a jelzálog-üzletből: illetékek és nyereség eladott címletekből 608.767 K. 01 f. Különféle jutalékok 405.668 K. 36 f. Nyereség külföldi váltók és pénznemek után 226.574 K. 53 f. Nyereség értékpapírokon és szindikátusokon 472.591 K. 41 f. Váltóüzletünk, fiókjaink és kommanditék nyeresége: a befektetett tőke kamatainak és a kezelési költségeknek levonása után 268.064 K. 77 f. Összesen: 4.706.195 K. 94 f.

A félévi nyereség az áthatat figyelembevétel nélkül 3.008.368 K. 85 f., vagyis a részvénytőkének 20-06%-os kamatozását eredményezi, amely eredmény a *tavalyival majdnem teljesen megegyező.* A tavalyi nyereség ugyancsak a nyereségáthozat tekintetében nélkül 3.025.051-86 K.-t tett ki. E félévi mérlegben majdnem kizárólag csak a folyó bank- és jelzálog-üzlet jövedelme van elszámolva. Az *Adria M. Kir. Tengerhajózási Részvénytársasággal* részvénytőkéjének felelése iránt létező tranzakcióiból első s már realizált nyereség a második félévben fog elszámolásra kerülni. Szintúgy a *Bimamurányi Vasmű Részvénytársasággal* kötött és már lebonyolított ügyletekből eredő nyereség későbbi elszámolásnak van fenntartva. A bank betétei, a kormány és községek betéteit tekintve nem véve, kerek 133.000.000 koronára emelkedtek. A bank *címletforgalma* (záloglevelek és közpénz-követvények) 284.000.000 koronára rug. A visszavásárlások folytán *viszsaérkezett címletek* újból elhelyezésén kívül a bank 9 1/2 millió korona n. é. különféle címleteit adta el és ez idő szerint saját címleteinek egész készletét elhelyezte. A bank a félévi mérlegben 5.500.000 korona erejéig kötött új kölcsönügyleteket.

E zárszámadásból s ama számokból, melyeket a bank mérlegének fontosabb tételeire nézve közzétesz, kitűnik, hogy a bank vezetőségének sikerült *folyó üzleteinek* jövedelmezőségét tavalyi színvonalán megtartani, dacára annak, hogy az ország kereskedelmi és ipari tevékenysége minden téren érzékenyen, észlelhetően pang.

A *kamatszám* az egyedüli, mely a tavalyihoz képest jelentékenyebb csökkenést, 265.000 K.-t tüntet ki, mely csökkenés azonban legnagyobb részét a *külföldi váltók* és *értékpapírokon* elért nagyobb nyereségből pótolatott. Különösen az utóbbi tétel onnan ered, hogy sikerült a bank tárcájából különféle értékeket haszonnal realizálni, az emelkedést azonban főleg a banknak *állampapírokból* és *egyéb befektetési értékekből* álló jelentékeny tárcájának *árnyalymemelkedése* idézte elő. A *jutalékszám* az általános üzleti helyzetet tekintve különösen kedvező eredménye épp oly figyelemreméltó, mint a *fiókok, betéti társaságok* és a *váltó-fizet* eredményei, melyek az előző év magaslatán megmaradtak; megjegyzendő azonban, hogy a kereskedelem és ipar, de különösen az értékpapír-forgalom terén a pangás már az ezen összehasonlítás tárgyát képező 1900. évben is érezhető volt. A *jelzálogosítvány* fizlete valamivel jobb eredményt mutat, ami a jelzálog és közpénz kölcsönök általánosan emelkedésével van kapcsolatban. A 10 millió korona névértékű újonnan eladott címletek elhelyezése is igen jelentékeny eredménynek mondható, ha tekintetbe vesszük, hogy a bank a félévi mérlegben új kibocsátást nem eszközölt, hanem címleteinek szabad kézből való eladására szorított. Mint említve volt, az eladott címletek végösszege ezen eredményt a visszaáramlások újból való elhelyezésén jelöl adja.

Kiemelendőnek véljük, hogy a bank által közzétett valamennyi számadat közül a *készpénzbetétnek* (a kormány és községek betéteit nem számítva) összege leginkább figyelemreméltó. E jelenleg 133.000.000 koronát kitevő betétek 1900. december végéhez képest 19 millióval emelkedtek, mely szaporodás oly jelentékeny, amilyen a bank ily rövid idő alatt eddig sohasem mutatott fel. A *kamatszám* jövedelmének esőkenésével kapcsolatban világosan kitűnik ebből, hogy a betétek eme szaporodása, mint a közönség bizalmának fokmérője a bankra nézve bármilyen örömdetesen jelenség legyen is, a pénzpiac jelenlegi helyzete mellett a bankra súlyos áldozatokat ró. Újabb bizonyítéka ez annak, hogy milyen helyes a fővárosi pénzintézeteknek a 4%-os betétkamatlábának leszállítására irányuló törekvése. E törekvés az általános gazdasági helyzet javulása szempontjából is helyeslendő és támogatandó, mert nyilvánvaló, hogy első sorban a készpénzbetétek kamatlábának leszállítása van hivatva a közönség érdeklődését állampapírok és egyéb elsőrangú befektetési értékek iránt felkelteni, valamint a tőkepenzes közönségnek minden indokolható mértéknél alább szállt vállalkozási kedvét felélelteni.

Ipar és kereskedelem.

Új vasut. A makó-hőmezővásárhely-nagyszentmiklósi vasut ügyében újabb fordulat állott be. A vasut építési költségeit a kormány 4.128.000 korona költséggel hagyta jóvá. A temesvár-nagyszentmiklósi vasut-részvénytársaság a vasut megépítéséért 5.200.000 koronát kért. E hó 22-én újabb vállalkozó jelentke-

zett, ajánlatot adott be az érdekeltség elnökökhez, *Hervay István* megyei főjegyzőhöz, amelyben a vasutat 3.600.000 koronáért építenék meg. Az új vállalkozó azonban azt a feltételt szabja, hogy a kormány részéről a következő kedvezmények adassanak: A forgalmi eszközökért járó 258.000 korona évi annuitásai 12.800 koronával való törleszthetése; vicinális szubvenció és hídsegély címén 600.000 korona; a 90 évi postaszállítás megváltása fejében 240.000 korona; végül a szükséges sínek, váltók és keresztvezések 650.000 korona költségeire 3 százalékos törleszthetési engedély. Ezen összegek együtt 1.748.000 koronát tesznek, amelyből az érdekeltség 1.520.000 koronát már jegyzett s a még hiányzó 200.000 koronát a vállalkozó vállalná magára, s így 3.468.000 korona fedezetet találna; a még hiányzó 132.000 korona póttjegyzésből vagy függő kölcsönből lenne beszerzendő. A vasut építésébe oszkar belefognának és jövő év augusztusban a hőmezővásárhely-makói szakasz a forgalomnak átadható volna. A makó-nagyszentmiklósi utszakasz kiépítése két év alatt menne végbe.

Asztalosok kérelme. A budapesti asztalosok ipartestületének az előjárósága több rendbeli kérelmet intézett a kereskedelemügyi miniszterhez. Ezek egyikét: hogy a munkások panaszait a hatóságnál naponta főlvegyék, de a békéltető bizottság csak vasárnaponként határozzon, a miniszter teljesítette. A másik kérelem az volt, hogy a hatóságilag láttamozott munka rend, illetőleg egység nemléte miatt egyedül az ipartörvény legyen irányadó, nem pedig a budapesti munkaközvetítő intézet részéről kidolgozott munkafeltételeket magában foglaló bizonylat. A miniszter fölvilágosította az ipartestületet, hogy e tekintetben tévedésben van. A munkaközvetítő intézet semmiféle munkafeltételeket nem állapít meg s nem tukmálja azokat a felekre, hanem egyszerűen csak írásba foglalja a munkaadó részéről felajánlott s a munkás részéről elfogadott feltételeket, hogy később bizonyítékot teheszen arról, milyen feltételek mellett léptek szerződésre. Végül kérték az asztalosok, hogy a munkásnak csak akkor legyen joga a munkakönyvét követelni, ha a munkáját befejezte vagy a munkaviszony egyébként törvényesen megszűnt; ha pedig csak félbenhagyja a munkát a munkáját s fölmondás nélkül távozik, a munkakönyvét csak a békéltető bizottság és bíróság határozata alapján kaphassa vissza; addig pedig ideiglenes igazolványt kapjon. A miniszter közölte, hogy megmarad az eddigi rendnél, mert a javasolt eljárás fölösleges és hatálytalan s az ideiglenes igazolvány a határozatlan tartalom miatt számos visszaélést okozhatna.

Erdők pusztulása. *Hajdúmegegyében* az erdők pusztulásnak indultak, még pedig oly meglepő gyorsasággal, hogy a hatóságok ugyszólván tanácstalannak állanak a váratlanul fellépett csapással szemben. *Hajdú-Böszörményben, Hajdú-Szoboszlón* és *Vámos-Ércsen* az ottani erdők tölgyfaín milliói számra hemzseg egy kocsiny, fekete hernyófaj, amely a tölgyfák leveleit és friss hajtásait pusztítja. Ez a veszedelmes féreg az új hajtások gyöngye héját támadja meg és csak a megfűsült részt hagyja meg, amely azután magától elpusztul. Ugyanez a hernyó teljesen elpusztítja a levélzetet is olyformán, hogy a levél lágyabb részeit megeszi és csak a levél-ereket hagyja meg. Az ilyen levél azután úgy néz ki, mint egy ritka fátlyol vagy mint egy pókháló. A lombzatuktól így megfosztott fák néhány hét alatt kiszáradnak és ezrével állanak kopaszon az erdőben. Újabbant tapasztalták, hogy ugyanez a hernyófaj pusztítja az akác, szil- és nyárfákat is. A hatóságok jelentést tettek *Darányi Ignác* földművelésügyi miniszternek.

Denarait szesz. (*Kalmár Sándor* cég jelentése.) E cikkben az irányszav változatlan, amennyiben az osztrák jegyzések behatása alatt promptáru el van hanyagolva. Jövő évi szállításra a napi árat teljes 2 koronával túlhaladó véleményvásárlások történtek arra a birre, hogy Amerikában a nagy hőség folytán a tengeri termés jó részben tönkrement. Mai nagybani jegyzések 34-35 korona 10.000 liter fokontik az adóval együtt az Budapest, készpénzfizetésre, engedmény nélkül. Egyes barrelek egy koronával drágábbak.

Petroleum. (*Hess Izidor* és *Társ* cég jelentése a *Budapesti Napló* részére.) Utolsó jelentésünk óta e cikkben nem állott be változás. Jegyzéseink: Amerikai 1 csillagos petroleum 45.— K. Orosz 3 csillagos petroleum 38.— kor. Biztonsági 2 csillagos petroleum 36.— korona. Ipari 3 keresztetes petroleum —, — korona. I. Standard petroleum 35.— korona. Amerikai császárölaj, ottani finomítás 60.— korona. Amerikai császárölaj belső finomítás 52.— korona. Az áruk 100 kilogrammonként készpénzfizetés mellett 20%-os göngyöly, az itteni vasut-hoz szállítva értendő. Kékglólie I. vasmentes 60.— korona. Zöldglólie 8.— korona. Carbolineum I. 17.— korona. Carbolineum II. 15.— korona. Baou gépolaj (orosz) 44.— korona. Oliva gépolaj I. 56.— korona. Oliva gépolaj II. 72.— korona. Tovothe gépenköcs 60.— korona.

Juhvászár. (A budapesti marhavásárhelyi vásárpénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 1855 darab juh, — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendű ürü 42 f.-től 45 f.-ig, kivételesen — f. — kg.-kunt, (vagy 32.— k.-tól 40.— k.-ig páronként), középműségű ürü 36 f.-től 40 f.-ig, kivételesen — f. kg.-kunt, vagy 26.— k.-tól 30 k.-ig páronként, kosokért — f.-től — f.-ig, kivételesen — f.-től — f.-ig, vagy — k.-tól — k.-ig, középműségű gyapjas — f.-től — f.-ig, kivételesen — f. kg.-kunt, vagy — k.-tól — k.-ig páronként, kosok legjobb minőség.

fillérig, páronként — korona, kivételesen — korona, rackajuhok 28-30 fillér, páronként — korona, szerbiai juhok páronként 21-26 korona, romániai juhok páronként — korona, anyajuhokért 27- fillér kgkint (— K.-ig páronként), kiselejtett juhokért — fillér kgkint (— korona páronként) kecskék 16-30 korona páronként. Lanyha irányzat mellett az árak 2 fillérrel kgkint csökkentek.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-lővárosi sertés-konsumvásár árjegyzése 1901. évi július 29. Készlet 115 darab. Érkezett 20 darab. Összesen 135 darab. Eladatott 84 darab. Maradt 51 darab. Napi árak: 120-180 kilogramm sulyban 84-86 koronáig, 220-280 kilogramm sulyban 84-86 koronáig, 320-380 klg. sulyban 84-86 K.-ig. Öreg nehéz páronként 400-500 kilós — koronáig, Malac 80-84 korona. A vásár lanyha volt.

Bécsi vágómarhavasár. Július 29. (Saját tudósítók telefonjelentése.) A st.-marzi központi vásárocsarnokban ma megtartott vágómarhavasár felhajtott: 3564 darab magyar fajtajú, 406 darab galíciai fajtajú, 92 darab bukovinai fajtajú, 822 darab német fajtajú, összesen tehát 4684 darab szarvasmarha. Az ötszáz darabbal csökkent felhajtás javított az áron s 1-2 koronával emelkedtek.

Jegyzék: 100 kilogrammonként élő sulyban: magyar hizókök L. minőségű 66-72- fillér, kivételesen —74 fillér, II. minőségű 59-65 fillér, III. minőségű 52-58 fillér, galíciai hizókök L. minőségű 72-76- fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 66-71 fillér, III. minőségű 60-65 fillér, német hizókök I. minőségű 76 —78 fillér, kivételesen 80 fillér, II. minőségű 60-74 fillér, III. minőségű 60-64 fillér. Legelő ökrök 50-58 fillér, bika és tehén 100 kilogrammonként 44-64 korona. Kivételesen — korona.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, július 29.

Ma a kínálat 6- és uj-buzában rendkívül élénk volt, azonban a kereslet gyenge s így elkelt egészben 25.000 métermáza változatlan áron.

Eladatott: Buza (6). Pestvidéki: 150 mm. 78.5 k. 7 K. 90 f., 150 mm. 75 k. 7 K. 75 f. Bánási: 450 mm. 78.5 k. 8 K. — f., 2280 mm. 75 k. 7 K. 75 f.

Raktárár: 1850 mm. 77.4 k. 8 K. — f., 1550 mm. 77.5 k. 7 K. 95 f., 1700 mm. 77 k. 7 K. 50 f., 2480 mm. 76.4 k. 7 K. 80 f.

Uj buza. Tiszavidéki: 8600 mm. 80 k. 8 K. 35 f., aug. 27., 1400 mm. 80.5 k. 8 K. 20 f., 1500 mm. 80 k. 8 K. 20 f., 1000 mm. 80 k. 8 K. 20 f., 700 mm. 80.5 k. 8 K. 15 f., 700 mm. 80.5 k. 8 K. 15 f., 200 mm. 79.5 k. 8 K. 12.5 f., 500 mm. 79 k. 100 mm. 79.5 k. 8 K. 15 f., 600 mm. 79.2 k. 8 K. 05 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 05 f., 600 mm. 79 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 79 k. 8 K. — f., sárga, 200 mm. 79.3 k. 100 mm. 79.5 k. 100 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 150 mm. 79 k. 8 K. — f., 600 mm. 79 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 79.3 k. 8 K. — f., 100 mm. 78.8 k. 7 K. 97.5 f., 100 mm. 78.5 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 78.5 k. 100 mm. 80 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 78.5 k. 8 K. — f., 250 mm. 78.4 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 79.4 k. 8 K. 15 f., 250 mm. 78.4 k. 8 K. 05 fillér, 150 mm. 78.5 k. 8 K. — f., 100 mm. 78 k. 100 mm. 76.5 k. 7 K. 85 f., 500 mm. 78.5 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 77.5 k., 100 mm. 78 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 77.5 k. 8 K. — f., 300 mm. 77.3 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 77.5 k. 8 K. — f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 77.5 k. 8 K. — f.

Felső-Tiszavidéki: 100 mm. 77 k. 100 mm. 75 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78.5 k. 7 K. 95 f.

Pestvidéki: 200 mm. 79 k. 8 K. — f., 100 mm. 79 k. 8 K. — f., 100 mm. 79.5 k. 8 K. 05 f., 200 mm. 78.7 k. 8 K. — f., 400 mm. 78 k. 7 K. 77.5 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 75 f. üszkös hegyű, 100 mm. 77.5 k. 8 K. — f., 100 mm. 77 k. 7 K. 80 f. sárga, 100 mm. 78 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 75.5 k. 150 mm. 75 k., 150 mm. 76 k., 100 mm. 74.5 k. 7 K. 80 f., 150 mm. 75 k. 7 K. 65 f. sárga.

Mindegyik hónapra. Rozs (uj): 1800 mm. 6 K. 80.5 f. paritásra, 400 mm. 6 K. 75 f., ab Duna-Abony, 400 mm. 6 K. 75 fillér paritás, 100 mm. 6 K. 72 f. ab Budapest. Arpa (uj): 300 mm. 6 K. 35 f., 100 mm. 6 K. 40 f., 100 mm. 6 K. 35 f., 100 mm. 6 K. 40 fillér ab Budapest.

Káposztarepce (uj): 100 mm. 13 K. 10 f. paritás. Cinquantin: 100 mm. 6 K. 30 f. paritás.

Készpénzfizetés mellett. A készáros hivatalos jegyzése a budapesti árú-és értéktözsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonként — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns: B u z a, Kilós, 50 kilogramm ára (K.-tól, K.-ig), 100 kilogramm ára (K.-tól, K.-ig). Rows include Tiszavidéki, Fehérmegyei, Pestvidéki, Bánási, Bácskai.

Table with columns: Egyéb gabonafajták, Kilós, 50 kilogramm ára (K.-tól, K.-ig). Rows include Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Repce, Kósa.

A határidőslet folyamán a következő kötések történtek:

Table with columns: Buza októberre, Áprilisi buza 1902., Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri augusztusra, Májusi tengeri 1902., Augusztusi repce.

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsdén:

Table with columns: Buza októberre, Áprilisi buza 1902., Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri augusztusra, Májusi tengeri 1902., Repce augusztusra.

Délután fél 5 óraker zárul:

Table with columns: Buza áprilisi, Buza 1901. októberre, Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri júliusra 1902., Májusi tengeri 1902., Repce augusztusra.

A budapesti értéktözsde.

A német vámtörvényjavaslat élénk baissé irányzatot keltett a tözsdén, melyre leginkább a contremine reagált. Csak a vezető értékekben volt előtözsdénken forgalom s élénk árhajtsza fejlődött lefelé. Az értékek koránként estek s csak zárlatok volt fedezések alapján csekély reakció.

A helyi piac abszolút szünetelt s ezért még az árfolyamok névlegesen sem voltak megállapíthatók. A déli tözsde kissé nyugodtabb merdebe terelődött, az árak egy csekélységgel javultak, a forgalom pedig igen szűk határok közt mozgott. A zárlat csendes, a valuták és érovaltok változatlanok.

Az előtözsde lanyha.

Kötöttek: Magyar hitelrészvény 629.—632.—, Osztrák hitelrészvény 620.75—624.75, Államvasutak 621.—624.50 korona.

A déli tözsde csendes. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 630.—631.—, Osztrák hitelrészvény 622.25—624.25, Államvasutak 622.50—623.75 korona.

Forgalomba került továbbá: Regále kötvény 100.—100.25, Salgótarjáni részvény 563.—565.—, Városi vasut 281.—282.— korona.

Utótözsde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 627.75, Magyar hitelrészvény 635.—, Leszámitoló bank 481.—, Rimamurányi vasút részvény 481.—, Osztrák-Magyar Államvasut 626.—, Közúti vasut 568.—, Villamos vasut részvény 281.— korona.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a 'szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar — korona, vörös aprószemű — korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánási — korona, középszemű — korona, nagysemű — korona. Disznózsír: budapesti: 49.—49.50 korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszárított vidéki — korona, városi 4 darabos 40.—40.50, korona, 3 darabos 42.—42.50 korona, üstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 12.—12.25 korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 13.25-13.75 korona, 85 darabos 15.—15.50 korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 10.50-11.— korona, 100 darabos 11.75-12.25 korona, 85 darabos 13.25-13.50 korona. Szilvais: szlavóniai 19.25-20.— korona, szerbiai 17.75-18.25 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi gabonatözsde.

Bécs, július 29. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Külföldről érkezett lanyha jelentések dacára elég szilárdan indult az üzlet, amelyben különben erősen érezhető volt az új német vámtarifa javaslat okozta hatás. Mindig szilárdulni irányzat mellett elkelt buza ószre 8.32-8.31, rozs ószre 7.17-7.19, tengeri június — júliusra 5.60-5.62, tengeri augusztus-szeptemberre 14.—5.72-5.73, repce augusztus-szeptemberre 14.—14.20 koronán.

A bécsi értéktözsde.

Az előtözsdén, tekintettel a vámtarifák közzétételére, gyenge az irányzat.

Déli tözsdén valamivel javult az árfolyam Berlinre.

Zárlat tartott.

Bécs, július 29. (Magyar értéktözsde.) 4 1/2%-os aranyjárdék 118.40, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 144.25, Magyar vasúti kölcsön részvény 100.30, Magyar keleti vasúti állami kötvény 118.50, Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank —, Rimamurányi vasút részvény 430.—, Magyar koronajárdék 93.—, 4 1/2%-os Magyar földtözsde kötvény 82.30, Magyar hitelbank részvény 630.—, Magyar nyereség kölcsön sorsjegye 173.—, Kassa-óderberg vasúti részvény 350.—, Magyar kereskedelmi bank —, Magyar cukoripar —.

Bécs, július 29. (Osztrák értéktözsde.) 4 1/2%-os papírjárdék 99.05, 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 118.35, 1860-os sorsjegye 140.—, Osztrák hitelrészvény 885.50, Angol-osztrák bank 268.75, Bécsi bankgyűlés 424.—, Osztrák-magyar bank 1650.—, Déli vasut 89.—, Dunagőzhajózási részvény 786.—, Dohányrészvény 278.—, Csehszéri és királyi arany 11.32, Német bankváltók 117.37, 4 1/2%-os osztrák járdék 99.—, Osztrák hiteljárdék 95.60, 1864-iki sorsjegye 207.50, Osztrák kőszénárú részvény 827.—, Unionbank 530.—, Osztrák Länderbank 402.—, Osztrák-magyar Államvasut 626.—, Elbavölgyi vasut 476.—, Alpeji bányász részvény 400.—, 20 frank arany 19.03, Londoni váltóár 239.60, Bécsi Tramway Lätt B. 217.—, Bécsi Tramway Lätt A. 224.—, Lípót kohó 375.—, Az irányzat bágyadt.

Bécs, július 29. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 627.50, Magyar hitelrészvény 631.—, Angol-Osztrák bank 269.25, Bécsi bankgyűlés 434.—, Union bank 530.—, Länderbank 402.50, Osztrák-magyar Államvasut részvény 626.50, Déli vasut 89.—, Elbavölgyi vasut 474.—, Északnyugati vasut részvény 468.—, Dohányrészvény 280.—, Rimamurányi vasút 431.—, Alpeji bányász részvény 409.50, Májusi járdék 99.10, Magyar korona járdék 93.—, Török sorsjegyek —, Német birodalmi mátra 117.72-77, Napoleon d'or 19.03.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, július 29. (Tözsde tudósító.) Gyöngébb bécsi jegyzésekre osztrák értékek alacsonyabban indultak. Hazai bankok aránylag jól tartották magukat, amit helyi vásárlások támogattak. Kohóüzemeket is szilárdan jegyezték ugyanazon indoknál fogva. Ellenben kőszénbánya-részvények ösztönzés hiányában bágyadtak. Hazai járdékok szilárdak. Vasutak csendesek. Canada-Pacific és Tansval vasut részvények szilárdak. Ultimóépp 3 1/2% Magánleszámitólisti kamatláb 2 1/2%.

Berlin, július 29. (Zárlat.) 4 1/2%-os papírjárdék 99.40, 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 100.80, Elbavölgyi vasut —, Magyar koronajárdék 93.90, Osztrák-magyar Államvasut 133.90, Kassa-óderberg vasut —, Bécsi váltóár 85.10, Magyar vasúti beruházási kölcsön 103.40, Alpeji bányász részvény —, Disconto-Commandit 171.60, Általános villamosági Edison 174.50, Gelsenkirchen 160.—, Laura-kohó 176.60, 4 1/2%-os osztrák járdék 99.—, 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 99.90, Osztrák hitelrészvény 196.60, Déli vasut 21.60, Károlyi Lajos vasut 102.25, Orosz bankjegyek 216.—, 4 1/2%-os új orosz kölcsön 96.—, Török dohányrészvény 150.—, Olasz járdék 97.25, Magyar hitelbank —, Dynamit Trust 148.50, Harpeni 149.25, Az irányzat szilárdult.

Berlin, július 29. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 99.90, Magyar koronajárdék 93.90, Osztrák hitelrészvény 196.60, Osztrák-magyar Államvasut 133.90, Déli vasut 21.60, Északnyugati vasut —, Elbavölgyi vasut —, Orosz bankjegyek készpénz —, Buschtiehradi —, Orosz bankjegyek —, (Ultimo.) Lombard —.

Hamburg, július 29. (Zárlat.) 4 1/2%-os ezüstjárdék 99.—, 1860. sorsjegye 140.—, Déli vasut 21.50, 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 100.50, Osztrák hitelrészvény 196.60, Osztrák-magyar Államvasut 133.50, Olasz járdék 97.—, 4 1/2%-os Magyar aranyjárdék 100.—, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, július 29. (Zárlat.) 4 1/2%-os papírjárdék 99.05, 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 100.85, Magyar koronajárdék 93.85, Osztrák-magyar bank 117.—, Déli vasut 21.80, Elbavölgyi vasut 120.50, Londoni váltóár 204.—, Bécsi bankgyűlés 111.50, Villamos részvény —, 3 1/2%-os magyar aranykölcsön 83.—, 4 1/2%-os ezüstjárdék 99.05, 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 99.75, Osztrák hitelrészvény 195.70, Osztrák-magyar Államvasut 133.70, Északnyugati vasut 119.—, Bécsi váltóár 850.83, Párisi váltóár 810.50, Unio bank —, Alpeji bányász részvény 212.—, Az irányzat gyenge.

Frankfurt, július 29. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok január. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 196.60, Német bank 189.25, Disconto 171.00, Berlini kereskedelmi bank —, Gelsenkircheni —, Harpeni 150.—, Laura-kohó 178.—, Olasz járdék 97.25.

Páris, július 29. (Zárlat.) Osztrák-magyar Államvasut 675.—, 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 101.45, Osztrák Länderbank —, 3 1/2%-os francia járdék 100.70, Ottománbank 527.—, 3 1/2%-os francia járdék 101.90, Alpeji bányász részvény —, Déli vasut —, 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 100.90, Párisi bankrészvény 1037.—, Olasz járdék 98.80, Francia törleszt. járdék —, Osztrák földtözsde-intézet részvény 1212, Török dohányrészvény 311.—, Az irányzat tartott.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi oszronok jelentése.

Július 29. A sertésüzlet irányzata változatlan. A Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli sulyban) 78-80 fillérig, Öreg közép (páronként 300-340 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig, Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli sulyban) 84-86 — fillérig, Fialat közép (páronként 251-320 kilogramm terjedő sulyban) 85-86 — fillérig, Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő sulyban) 85-86 fillérig, — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 290 kilogramm felüli sulyban) — fillérig, Közép (páronként 240-280 kilogramm sulyban) — fillérig, Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig, — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli sulyban) — fillérig, Közép (páronként 250-320 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig, Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig, — IV. Romániai eredeti (Stachi). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig, Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig, — V. Szerbiai: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli sulyban) 86-87 fillérig, Közép (páronként 240-260 kilogramm terjedő sulyban) 85-86 fillérig.

Könnnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 86—87 fillérig.

Sertéselészám 1901. július 27. napján volt készlet 48.595 darab. — 1901. július 28. napján felhajtott 93 darab. 1901. július 28. napján elszállított 718 darab. 1901. július 29. napjára maradt készletben 47.970 darab.

Napirend.

Naptár. Kedd, július 30. — Római katolikus: Judit vt. — Protestáns: Judit. — Görög-ortodox: (július 17.) Marina. — Zsidó: Ab. 14. — Nap kel: 4 óra 20 percek. — Nyug-szik 7 óra 19 percek. — Hold kel: délután 6 óra 24 percek. — Nyugszik: reggel 3 óra 14 percek.

A földművelésügyi miniszter fogad délután 5 órakor. Nemzeti Múzeum. Régisétár. Nyitva van délelőtt 9 órától 1 óráig. Többi társi 1 korona belépődíjjal tekinthetők meg.

A Nemzeti Szalon kiállítása d. e. 9 órától este 7 óráig. Belépődíj 50 fillér.

Országos Képtár az Akadémiában zárva. Iparművészeti múzeum az Üllői-úton nyitva 9—1-ig.

Teknőlogia Iparmúzeum. Nyitva délelőtt 9—1-ig. Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-út 72.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

A földtani intézet múzeuma d. e. 10—1-ig. Belépődíj 1 korona.

Közlekedési múzeum zárva. Az Akadémia Goethe-szobája zárva. Múzeum könyvtár zárva.

Akadémiai könyvtár zárva. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig. Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szaknyelvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-11 délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténelmi gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség arányait az eszközök) a városi iparszarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külügyi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Július 28. —

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Doroties Iona okleveles tanítónő a török-bálini áll. elemi népiskolához rendes tanítónővé, Szinyéry Iona okleveles tanítónő a avas-vámfalui Állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Szalkai József, Török Lajos, Virág Ida és Schmidt Janka okleveles tanítókat, illetve tanítókat a diósdai Állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítóknékká,

Símkó Géza okleveles tanítót a krasznik-vajdai Állami elemi népiskolához rendes tanítóvá, Barabás Róza okleveles tanítónő a kibédi Állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Sznopek János, Hirka István és Nagy Elvira okleveles tanítókat, illetve tanítókat a törökkanizsai Állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítónővé, Herzensnyák Ferenc okleveles tanítót a szőlős-kislaki Állami elemi népiskolához rendes tanítóvá, Balatti Vilmos okleveles tanítót a dobogórtai Állami elemi népiskolához rendes tanítóvá, Mezeyné Marac Zóra okleveles tanítónő a perlaki Állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Wadák Rezső perlaki Állami elemi iskolai tanítót a felső-muzsivai Állami elemi iskolához jelen minőségében áthelyezte és Gróf Irma okleveles tanítónőt ugyanorosa a felső-muzsivai Állami elemi iskolához rendes tanítónővé, Topát Pál okleveles tanítót a homolczi közszéki elemi iskolához rendes tanítóvá, Schabik Károly rosznyói ev. ágostai hitvallású főgimnáziumi r. tanárt állásában végleg megőrszítette és Adamis Gusztáv ugyanottani helyettes tanárt a főnálló szerződésből kifelőfogad rendes tanárrá, Németh Béla okleveles középiskolai tanárt a kassai Állami felsőbb leányiskolához rendes tanárrá, Vogrinits Nándor okleveles tanítót a perlaki Állami elemi népiskolához renoes tanítóvá; az igazságügyminiszter Zobay Ferenc szegedi kir. törvényszéki joggyakornokot a zombolyai kir. járásbíróshoz, dr. Munzth Károly budapesti I—III. kerületi kir. járásbíróshoz, dr. Sihermann Nándor budapesti kir. törvényszékhez beosztott dr. Vaisz-féle alapítványi és dr. Zimburg Artur budapesti I—III. ker. kir. járásbíróshoz joggyakornokokat a budapesti kir. törvényszékhez aljegyzőkké, Kraft Rezső szepesváraljai kir. járásbíróshoz díjnokot a mezőközsényi, Braun Salamon budapesti VI. ker. kir. járásbíróshoz és Juricsák Ernő nagyvárad kir. törvényszéki díjnokokat a bereitty-uffaui kir. járásbíróshoz irnokká; a máramaros-szigeti kir. törvényszék elnöke a felügyelete alatt álló akna-ráhoi kir. járásbíróshoz III-ad osztályu hivataliszolgárá, Boros Gábor debreceni kir. itélőtáblai napidíjas szolgát, a nyitrai kir. törvényszék elnöke a nyitrai kir. törvényszékhez III-ad osztályu hivataliszolgárá Putnoki János nyitrai kir. törvényszéki napidíjas tengerészeti tengerészeti hadnagygyá; a győri kir. itélőtábla elnöke Szentes Oszkár veszprémi lakos vezélt joghallgatót a győri kir. itélőtábla kerületébe ideiglenes minőségben díjtalan joggyakornokká; a debreceni kir. itélőtábla elnöke Bátori Oszkár nagybányai kir. járásbíróshoz díjtalan joggyakornokot segélydíjas joggyakornokká; a székesfehérvári kir. pénzügyigazgatóság Rimele Sándor moóri lakost a moóri kir. adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká; az ipolysági m. kir. pénzügyigazgatóság Ruttkay Aurél turocszent-martoni lakost az ipolysági kir. adóhivatalhoz díjas joggyakornokká nevezte ki.

lyezte a zombolyai Államilag segélyezett közszéki polgári iskolához a egyszersmind az igazgatói teendőikkel megbízta. Pályázat. Aljegyzői állásra a szabaddai törvényszéknel 2 hét alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, július 29.

A depresszió északra a Scandínáv-félszigetre húzódtól vissza, a keleti maximum magva pedig Finnországától a Fekete-tengerig húzódtól sáv alakjában terjeszkedik Kelet-Európa felett, kiszorítva a balkáni depressziót Afrika felé. Egy másik maximum nyugatról nyomul Anglia felé.

Az idő, szórványos helyi zavaratoktól eltekintve, európa-szerte — és így hazánkban is — a nap legnagyobb részében derült, általánosan száraz és meleg volt.

A hőmérséklet Közép-Országország kivételével mindenütt emelkedett.

Küldés: Déli légvételással meleg, többnyire felhőtlen és legfeljebb csak elégtelen zivatáros idő várható.

Vizállás.

Table with columns for location (Inn, Dunna, Kőrva, Vág, Dráva, Száva, Kraszna, Latorca, Laborca, Ugy) and water level measurements for various stations like Schörling, Pasaau, Linz, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Paks, Mohács, Gombos, Ujvidék, Páncsova, Orosva, Magyarfalva, Zselina, Trencsén, Szeged, Sz.-Gothárd, Sárvár, Győr, Pétaun, Zákány, Barca, Eszék, M.-Szerhad, Zágráb, N.-Majdan, Mitrovica, Deés, Szatmár, Krasznó, Munkács, Homonna, Ungvár.

Legszébb Legjobb Legelőszöbb PAP PAP PAP

Advertisement for GICHNER JÁNOS, featuring a bed and a list of mattress and bedding items with prices.

Advertisement for Bayer's 'Vöröskereszt gyógytár' (Red Cross Pharmacy) featuring a woman and child, and a list of medicines.

Advertisement for 'BUTOROK' (Butchers) advertising their services and location in Budapest.

Advertisement for 'PRÓBA SZERENCSE!' (Trial Luck!) featuring an image of a shoe and text about a shoe store.

Advertisement for GICHNER JÁNOS, mentioning 'Budapest, VII. Erzsébet-körút 20.' and services for bedding.

Large advertisement for 'borait' (wines) from Gyöngyös, featuring a list of wine types and prices, and 'Durbints sógor' (Durbints' brother) brand.

Large advertisement for 'PETŐFI' (Petőfi) books, featuring a fist holding a branch, and listing authors like Ferenczy Zoltán and Radó Antal.

Advertisement for 'Titkos betegségek ellen' (Against secret diseases) by Dr. KAJDACS, featuring an image of a man and text about electrotherapy.

